

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

**PROJE İMAM HATİP LİSELERİNE FARKLI ORTAOKULDAN
GELEN ÖĞRENCİLERİN ARAPÇA DERSİNE İLGİLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ
Şerife CEYLAN

Arap Dili Eğitimi Anabilim Dalı
Arap Dili Eğitimi Bilim Dalı

KASIM, 2022

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

**PROJE İMAM HATİP LİSELERİNE FARKLI ORTAOKULDAN
GELEN ÖĞRENCİLERİN ARAPÇA DERSİNE İLGİLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Şerife CEYLAN

(Y2012.320002)

Arap Dili Eğitimi Anabilim Dalı

Arap Dili Eğitimi Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Hüseyin ELMALI

KASIM, 2022

TEZ ONAY SAYFASI

ONUR SÖZÜ

Bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bağlı olduğum üniversite veya bir başka üniversitedeki başka bir çalışma olarak sunulmadığını beyan ederim.

Şerife CEYLAN

ÖNSÖZ

Bu tez çalışması, Proje İmam Hatip Liselerine farklı ortaokullardan gelen öğrencilerin Arapça dersine karşı ilgilerini incelemek ve araştırmak için yazılmıştır. Bu araştırma kapsamında farklı ortaokullardan gelen öğrencilerin demografik özellikleri, Arapça dersine karşı ilgi ve tutumları bilimsel verilerle analiz edilecektir. Bu Araştırma sonucunda elde edilen bulgular, İmam Hatip Lisesi öğrencilerine, öğretmenlerine, Arapça alanında çalışma yapan araştırmacılara faydalı olması düşünülmektedir.

Araştırmanın giriş kısmında araştırmanın önemi, amacı ve sınırları açıklanarak, başta İmam Hatip Ortaokulu olmak üzere İmam Hatip ve Proje İmam Hatip Liselerinde Arapça eğitimi ele alınmıştır. İmam hatip ortaokulu ve proje imam hatip liselerindeki, Arapça ders kazanım ve müfredatına hakkında bilgi verilmiştir.

Arapça öğretiminde kullanılan teknik ve yöntemlere değinilmiş ve dört temel beceri ele alınmıştır. Arapça öğretiminde kullanılan araç-gereçlerin neler olduğu açıklanarak, anket çalışmasında kullanılan yöntemler, araçlar ve analiz sonuçları yorumlanmıştır. Araştırmanın sonuç kısmında ise yapılan nicel araştırmadan elde edilen neticeler ve önerilere yer verilmiştir.

Bu çalışmanın hayata geçirilmesi sürecinde bilgi ve tecrübelerinden yararlandığım Prof. Dr. Hüseyin ELMALI hocama emeklerinden ötürü içten teşekkürlerimi ve saygılarımı sunarım.

Tezimin anket kısmında bana yardımcı olan Afyonkarahisar Proje ve Sosyal Bilimler İmam Hatip Lisesi Müdürü Sayın Arif OKUMUŞ Bey'e, okulumuz Edebiyat Öğretmenlerinden; Demet GÜR ve Esra FİŞNE hocalarıma desteklerinden dolayı sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Arapça eğitiminde bana yol gösteren, beni yalnız bırakmayan her türlü zorlukta maddi ve manevi destek veren eşim Fahrettin CEYLAN'a, İlkokuldan üniversiteye kadar her zaman yanımda olan ve eğitimime destek veren ve yapmış olduğum anket çalışmalarının sonuçlarını sayısal veri şekline dönüştürüp doğru bir şekilde yorumlamama yardımcı olan abim İsmail ŞEN'e ve hiçbir zaman hakkını ödeyemeyeceğim aileme şükranlarımı bir borç bilirim.

Kasım, 2022

Şerife CEYLAN

PROJE İMAM HATİP LİSELERİNE FARKLI ORTAOKULDAN GELEN ÖĞRENCİLERİN ARAPÇA DERSİNE İLGİLERİ

ÖZET

Arapça yaklaşık 23 ülkede 300 milyonu aşkın kişi tarafından konuşulan Birleşmiş Milletlerin altıncı resmi dilidir. Ülkemizde yabancı dil olarak da İngilizceden sonra en yaygın ikinci dil Arapça olmaktadır. Özellikle 21.yüzyılda Arap dünyasının elde ettiği ekonomik ve stratejik öneme paralel olarak, Arapça eğitim ve öğretime verilen önemde artmıştır.

Bu çalışmamızda akademik ve sosyal alanda başarıları ile ön plana çıkan Proje İmam Hatip Liselerinde öğrenim görmekte olan öğrencilerinin Arapça dersine karşı ilgileri araştırılmıştır. Bu araştırma örneklemini, 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Afyonkarahisar Proje İmam Hatip Lisesinde eğitim gören 390 öğrenci üzerinde gerçekleştirmiştir.

Araştırma sürecinde toplanan veriler, normal dağılım gösterdiği için parametrik testler kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin toplanması için öğrencilere “Arapça Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” uygulanmıştır. Elde edilen veriler SPSS 24 programı ile analiz edilmiştir. Likert yapılı ölçeğin güvenilirlik düzeyinin belirlenmesi için Cronbach’s Alpha analizi yapılmış, ölçeğin güvenilirlik katsayısının alt faktörlerde 0.72 ile 0.87 arasında değiştii ve güvenilir olduğu tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda ortaokul imam hatip ve normal ortaokuldan gelen öğrencilerin Arapça dersine karşı tutumlarının aynı olduğunu istatistiksel bilgilerle ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Arapça, Öğrenci İlgisi, Arapça Öğretim Yöntemleri, Proje İmam Hatip Lisesi

THE INTERESTS IN ARABIC LESSON FROM THE STUDENTS COME FROM DIFFERENT SECONDARY SCHOOLS TO PROJECT IMAM HATIP HIGH SCHOOLS

ABSTRACT

Arabic is the sixth official language of the United Nations, spoken by more than 300 million people in approximately 23 countries. Arabic is the second most common foreign language after English in our country. Especially in the 21st century, in parallel with the economic and strategic importance that the Arab world has achieved, the importance given to Arabic education and training has increased.

In this study, the interest of students studying at Project İmam Hatip High Schools, which stands out with their academic and social achievements, towards the Arabic lesson was investigated. This research sample was carried out on 390 students studying at Afyonkarahisar Project İmam Hatip High School in the 2021-2022 academic year.

The data collected during the research process were analyzed using parametric tests as they showed a normal distribution. In order to collect the data, the "Attitude Scale Towards Arabic Lesson" was applied to the students. The obtained data were analyzed with SPSS 24 program. Cronbach's Alpha analysis was performed to determine the reliability level of the Likert-structured scale, and it was determined that the reliability coefficient of the scale ranged from 0.72 to 0.87 in the sub-factors and it was reliable. As a result of the research, it has been revealed with statistical information that the attitudes of the students from the secondary school imam hatip and normal secondary school towards the Arabic lesson are the same.

Keywords: Arabic, Student Interest, Arabic Teaching Methods, Project İmam-Hatip High School.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ONUR SÖZÜ	i
ÖNSÖZ	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT	iv
İÇİNDEKİLER	v
KISALTMALAR LİSTESİ	vii
ÇİZELGELER LİSTESİ	viii
I. GİRİŞ	1
A. Araştırmanın Amacı	1
B. Araştırmanın Önemi	2
C. Araştırmanın Sınırları	2
D. Araştırma Varsayımı	2
II. ARAPÇA EĞİTİM VE ÖĞRETİMİ	3
A. İmam Hatip Ortaokullarında Arapça Eğitimi	4
B. İmam Hatip Liselerinde Arapça Eğitimi.....	7
C. Proje İmam Hatip Liselerinde Arapça Eğitimi	9
1. Ders Kazanım ve Konu Müfredat İncelemesi.....	10
III. ARAPÇA DİL ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN YÖNTEMLER	15
A. Arapça Dinleme ve Anlama Öğretimi	18
B. Arapça Konuşma Beceri Öğretimi.....	20
C. Arapça Okuma Becerisi Öğretimi	21
D. Arapça Yazma Becerisi Öğretimi.....	21
IV. ARAPÇA ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN ARAÇ-GEREÇ VE	
MATERYALLER	23
A. Ders Kitaplar	23
B. Etkileşimli Akıllı Tahta	23
C. Bilgisayar, DVD, CD.....	24
D. Resimler ve Sunumlar	24

E. Şekiller ve Şemalar	24
V. BULGULAR VE YORUMLAR.....	25
A. Verilerin Analizi	25
B. Veri Toplama Araçları	25
C. Frekans Analizleri.....	26
D. Arapça Dersine İlişkin Öğrencilerin Tutumlarına Ait Normal Dağılım Betimsel İstatistik ve Farklılık Analizleri.....	27
E. İmam Hatip Ortaokulu Öğrencilerine Ait Bulgular	32
F. Farklı Ortaokul Öğrencilerine Ait Bulgular	37
G. Öğretim Yönteminden ve Tekniğinden Kaynaklanan Sorunlar	46
H. Öğrencilerden Kaynaklanan Sorunlar	47
I. Öğretmenlerden Kaynaklanan Sorunlar	47
J. Öğrencilerin Arapça Dersine Karşı Tutumları ile İlgili Bulgular ve Görüşler ...	48
K. Öğretmenlerin Arapça Öğretimine ile ilgili Bulgular ve Görüşleri.....	49
VI. ARAPÇA ÖĞRETİMİNDE KARŞILAN ZORLUKLAR.....	51
VII. SONUÇ.....	53
VIII. KAYNAKLAR.....	55
EKLER.....	60
ÖZGEÇMİŞ.....	89

KISALTMALAR LİSTESİ

%	: Yüzde
Bkz.	: Bakınız
F	: F değeri (anova için)
F	: Frekans
İHL	: İmam Hatip Lisesi
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
n	: Kişi Sayısı
ÖSYM	: Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi
S.	: Sayı
sd	: Serbestlik derecesi
ss	: Standart sapma
t	: t değeri (t testi için)
vb.	: Ve Benzeri
YKS	: Yükseköğretim Kurumları Sınavı
YÖK	: Yükseköğretim Kurulu
yy.	: Yüzyıl
$\bar{x}$	: Aritmetik ortalama

ÇİZELGELER LİSTESİ

Çizelge 1	5.Sınıf Arapça Dersi Öğretim Programının İçeriği.....	5
Çizelge 2	6.Sınıf Arapça Dersi Öğretim Programının İçeriği.....	6
Çizelge 3	7. Sınıf Arapça Dersi Öğretim Programının İçeriği.....	6
Çizelge 4	8. Sınıf Arapça Dersi Öğretim Programının İçeriği.....	7
Çizelge 5	9. Sınıf Arapça Dersi Öğretim Programının İçeriği.....	12
Çizelge 6	10. Sınıf Arapça Dersi Öğretim Programının İçeriği.....	13
Çizelge 7	11. Sınıf Arapça Dersi Öğretim Programının İçeriği.....	13
Çizelge 8	12. Sınıf Arapça Dersi Öğretim Programının İçeriği.....	14
Çizelge 9	Yöntem ve Yaklaşımlar	15
Çizelge 10	Öğrencilerin Sınıflarına Dağılımları	26
Çizelge 11	Öğrencilerin Mezuniyet Durumlarına Göre Dağılımları	26
Çizelge 12	Öğrencilerin Arapça dersini Öğrenmek istemelerine Göre Dağılımları .	26
Çizelge 13	Öğrencilerin Arapça Çalışma Sürelerine Göre Dağılımları.....	27
Çizelge 14	Öğrencilerin Arapça Dersine İlişkin Tutumları, Düzeylerine Ait Normallik Testi ve Betimsel İstatistik Sonuçları	27
Çizelge 15	Öğrencilerin Arapça Dersine İlişkin Tutumları Düzeyleri	28
Çizelge 16	Öğrencilerin Arapça Dersine İlişkin Tutumlarının Mezuniyet Durumlarına Göre Farklılaşmasının Belirlenmesine Ait Bağımsız Örneklem T-testi Sonuçları.....	28
Çizelge 17	Öğrencilerin Arapça Dersine İlişkin Tutumlarının Ders ve Sınav Haftası Harici Arapça Çalışma Sürelerine Göre Farklılaşmasının Belirlenmesine Ait Bağımsız Örneklem T-testi Sonuçları	28
Çizelge 18	Öğrencilerin Arapça Dersine İlişkin Tutumlarının Sınıflarına Göre Farklılaşmasının Belirlenmesine Ait Anova Testi Sonuçları	29
Çizelge 19	Öğrencilerin Arapça Dersine İlişkin Tutumlarının Arapça Öğrenme İsteklerine Göre Farklılaşmasının Belirlenmesine Ait Anova Testi Sonuçları	30
Çizelge 20	Öğrencilerin Bilişsel, Duyuşsal ve Davranışsal Değişkenleri Arasındaki ilişkilere Ait Sonuçlar	31

Çizelge 21	Arapça Dersine İlişkin Tutum Ölçeğine Ait Güvenilirlik Analizi.....	32
Çizelge 22	İmam Hatip Ortaokulu Öğrencilerinin Arapça Öğrenme İsteklerine Göre Dağılımları	33
Çizelge 23	İmam Hatip Ortaokulu Öğrencilerinin Arapça Öğrenme İsteklerine Göre Dağılımları	33
Çizelge 24	İmam Hatip Ortaokulu Öğrencilerinin Ders ve Sınav Haftası Dışında Arapça Çalışma Sürelerine Göre Dağılımları	33
Çizelge 25	Verilerin Dağılımına Ait Bulgular	33
Çizelge 26	İmam Hatip Ortaokulu Öğrencilerinin Arapça Dersine İlişkin Tutumları ..	34
Çizelge 27	İmam Hatip Ortaokulu Öğrencilerinin Arapça Dersine İlişkin Tutumlarının Sınıflarına Göre Farklılaşmasının Belirlenmesine Ait Anova Testi Sonuçları.....	34
Çizelge 28	İmam Hatip Ortaokulu Öğrencilerinin Arapça Dersine İlişkin Tutumlarının Arapça Öğrenme İsteklerine Göre Farklılaşmasının Belirlenmesine Ait Anova Testi Sonuçları	36
Çizelge 29	İmam Hatip Ortaokulu Öğrencilerinin Arapça Dersine İlişkin Tutumlarının Ders ve Sınav Haftası Dışında Arapça Çalışma Sürelerine Göre Farklılaşmasının Belirlenmesine Ait Bağımsız Örneklem T-Testi Sonuçları	37
Çizelge 30	İmam Hatip Ortaokulu Öğrencilerinin Bilişsel, Duyuşsal ve Davranışsal Değişkenleri Arasındaki ilişkilere Ait Sonuçlar	37
Çizelge 31	Farklı Ortaokul Öğrencilerinin Arapça Öğrenme İsteklerine Göre Dağılımları	38
Çizelge 32	Farklı Ortaokul Öğrencilerinin Arapça Öğrenme isteklerine Göre Dağılımları	38
Çizelge 33	Farklı Ortaokul Öğrencilerinin Ders ve Sınav Haftası Dışında Arapça Çalışma Sürelerine Göre Dağılımları	38
Çizelge 34	Farklı Ortaokul Öğrencilerinin Verilerine Ait Normallik Testi Sonucu.	38
Çizelge 35	Farklı Ortaokul Öğrencilerinin Verilerine Betimsel Sonuçlar.....	39
Çizelge 36	Farklı Ortaokul Öğrencilerinin Arapça Dersine İlişkin Tutumlarının Sınıflarına Göre Farklılaşmasının Belirlenmesine Ait Anova Testi Sonuçları	39

Çizelge 37	Normal Ortaokul Öğrencilerinin Arapça Dersine İlişkin Tutumlarının Arapça Öğrenme Niyetlerine Göre Farklılaşmasının Belirlenmesine Ait Anova Testi Sonuçları	41
Çizelge 38	Normal Ortaokul Öğrencilerinin Arapça Dersine İlişkin Tutumlarının Ders ve Sınav Haftası Dışında Arapça Çalışma Sürelerine Göre Farklılaşmasının Belirlenmesine Ait Bağımsız Örneklem T-Testi Sonuçları	42
Çizelge 39	Normal Ortaokul Öğrencilerinin Bilişsel, Duyuşsal ve Davranışsal Değişkenleri Arasındaki ilişkilere Ait Sonuçlar	42
Çizelge 40	İmam Hatip Ortaokul Öğrencilerinin Duyuşsal Alt Boyutlarına Göre Arapça Dersine İlişkin Tutum maddelerinin Ortalaması, Standart sapması, Alpha Cronbach Katsayısı	42
Çizelge 41	İmam Hatip Ortaokul Öğrencilerinin Bilişsel Alt Boyutlarına Göre Arapça Dersine İlişkin Tutum maddelerinin Ortalaması, Standart sapması, Alpha Cronbach Katsayısı	43
Çizelge 42	İmam Hatip Ortaokul Öğrencilerinin Davranışsal Alt Boyutlarına Göre Arapça Dersine İlişkin Tutum maddelerinin Ortalaması, Standart sapması, Alpha Cronbach Katsayısı	43
Çizelge 43	Normal Ortaokul Öğrencilerinin Duyuşsal Alt Boyutlarına Göre Arapça Dersine İlişkin Tutum maddelerinin Ortalaması, Standart sapması, Alpha Cronbach Katsayısı	44
Çizelge 44	Normal Ortaokul Öğrencilerinin Bilişsel Alt Boyutlarına Göre Arapça Dersine İlişkin Tutum maddelerinin Ortalaması, Standart sapması, Alpha Cronbach Katsayısı	45
Çizelge 45	Normal Ortaokul Öğrencilerinin Davranışsal Alt Boyutlarına Göre Arapça Dersine İlişkin Tutum maddelerinin Ortalaması, Standart sapması, Alpha Cronbach Katsayısı	45
Çizelge A1	9. Sınıf Arapça 1. Tema	61
Çizelge A2	9. Sınıf Arapça 2. Tema	62
Çizelge A3	9. Sınıf Arapça 3. Tema	63
Çizelge A4	9. Sınıf Arapça 4. Tema	64
Çizelge A5	9. Sınıf Arapça 5. Tema	65
Çizelge A6	9. Sınıf Arapça 6. Tema	66
Çizelge A7	10. Sınıf 1. Tema.....	67

Çizelge A8	10. Sınıf 2. Tema.....	68
Çizelge A9	10. Sınıf 3. Tema.....	69
Çizelge A10	10. Sınıf 4. Tema.....	70
Çizelge A11	10. Sınıf 5. Tema.....	71
Çizelge A12	10. Sınıf 6. Tema.....	72
Çizelge A13	11. Sınıf Mesleki Arapça 1. Tema	73
Çizelge A14	11. Sınıf Mesleki Arapça 2. Tema	74
Çizelge A15	11. Sınıf Mesleki Arapça 3. Tema	75
Çizelge A16	11. Sınıf Mesleki Arapça 4. Tema	76
Çizelge A17	11. Sınıf Mesleki Arapça 5. Tema	77
Çizelge A18	11. Sınıf Mesleki Arapça 6. Tema	78
Çizelge A19	12. Sınıf Mesleki Arapça 1. Tema	79
Çizelge A20	12. Sınıf Mesleki Arapça 2. Tema	80
Çizelge A21	12. Sınıf Mesleki Arapça 3. Tema	81
Çizelge A22	12. Sınıf Mesleki Arapça 4. Tema	82
Çizelge A23	12. Sınıf Mesleki Arapça 5. Tema	83
Çizelge A24	12. Sınıf Mesleki Arapça 6. Tema	84

I. GİRİŞ

İnsanlar arasında iletişimi sağlayan ve toplum içerisinde bireylerin hayatlarını devam ettirebilmeleri için en önemli araçlardan birisi dildir.” Dil, düşünce, duygu ve isteklerin, bir toplumda ses ve anlam yönünden ortak olan öğeler ve kurallardan yararlanarak başkalarına anlatılmasını sağlayan çok yönlü, çok gelişmiş bir dizgedir.” (Demirel, 1993:3). Dil, insanlarla iletişim kurmada bir köprü gibidir. Özellikle ülkemizde yabancı dil öğrenimine büyük bir önem verilmektedir. Yabancı dil olarak da İngilizceden sonra en yaygın ikinci dil Arapçadır.

Arapça, Kuran-ı Kerim’in dili olması sebebiyle de Müslümanlar nezdinde her zaman büyük önem verilmiştir. İslami ve beşerî birçok alanda eserlerin Arapça olarak telif edilmesiyle İslam kültüründe zengin bir birikim oluşmuştur. Bu durum gerek Arapların gerekse Arap olmayanların, Arapça öğrenmeye ve öğretmeye yönelik gerekli önemi vermesine zemin hazırlamıştır. Fakat Arapça öğretiminde başarılı olmak içinde hiç şüphesiz doğru yöntem ve teknikler uygulamanın yanında öğrencilerin Arapça öğretimde ilgi ve tutumlarda önemlidir.

Bu araştırmamızda 2016 tarihinde açılan Proje İmam Hatip Liselerine farklı Ortaokullardan gelen öğrencilerin Arapça dersine karşı tutum ve ilgilerini araştırarak, öğrencilerinde neden ilgi ve tutumlarının az olduğunu anket çalışmasıyla ortaya koyacaktır.

A. Araştırmanın Amacı

Proje imam hatip liseleri öğrencilerinin Arapçaya olan ilgilerini araştırmayı ve öğrencilerin ilgilerini artırmak için neler yapılması gerektiğini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bu araştırma kapsamında İmam hatip ortaokulu ve farklı Ortaokuldan gelen öğrenciler arasındaki demografik özellikleri, Arapça dersine karşı ilgi ve tutumlarını bilimsel verilerle analiz ederek ortaya koymaktadır.

Araştırmada öğrencilere yöneltilen, cevap aradığım belli başlı sorular şunlardır:

- Arapçayı Niçin öğreniyorsunuz?

- Arapça kolay bir dil mi?
- Arapça okumakta ve yazmakta zorlanıyor musunuz?
- Arapçayı Kuran-ı Kerim'in dili olduğu için mi öğrenmek istiyorsunuz?
- Arapça dersine karşı bir önyargınız var mı?
- Arapçayı yabancı bir dil olarak görüyor musunuz?
- Arapça ders yöntem ve tekniklerini yeterli buluyor musunuz?

B. Araştırmanın Önemi

Bu araştırma proje imam hatip liselerinde Arapça eğitimi alan öğrencilerin Arapça dersine karşı ilgi ve tutumlarını veri analizleri ile ortaya koymaktadır. Verilerden çıkan sonuçlara göre öğrencilerin niçin Arapça öğrenmekte zorlandıklarını, öğrencilerin neden önyargı ile baktıkları tespit edilerek, Arapça öğretimine katkı sağlanacaktır. Bu problemlerin giderilmesi için önerilerde bulunulacak ve bu proje imam hatip liseleri üzerinde yapılan nicel çalışmalar arasında yer alacaktır.

C. Araştırmanın Sınırları

Bu araştırma;

- Afyonkarahisar Fen ve Sosyal Bilimler Proje İmam Hatip Lisesindeki 9., 10., 11. ve 12. sınıf öğrencileri olmak üzere toplam 390 öğrenci üzerinde yapılmıştır.
- Bu çalışmada 2021-2022 Eğitim ve Öğretim yılı esas alınmıştır.
- Bu çalışmada Afyonkarahisar Proje ve Sosyal Bilimler İmam Hatip Lisesindeki 7 Meslek Dersi Öğretmenlerinin görüşlerine yer verilmiştir.

D. Araştırma Varsayımı

Bu araştırma, proje imam hatip lisesine farklı ortaokuldan gelen öğrencilerin Arapça dersine karşı ilgilerini anket çalışması yapılarak tespit etmeyi amaçlamıştır. Bunun için geliştirilen ölçme aracının, yapılan çalışmaya hizmet ettiği varsayılmıştır. Anket çalışmasına katılan öğrenciler, veri toplama aracına doğru ve samimi cevaplar vermişlerdir.

II. ARAPÇA EĞİTİM VE ÖĞRETİMİ

Kuzey Afrika, Ortadoğu, Arap Yarımadasının tamamına yakın bir bölümünde, dünyanın 23 ülkesinde yaklaşık olarak 300 milyon kişinin konuştuğu (Tinsley & Board, 2013) Arapça, Sami diller ailesindedir (Çetin, 1991:276).

Yabancı dil olarak, Arapça öğretimi son elli yıl içerisinde hızlı geliştiği görülmektedir. Arapçanın dünya dilleri arasındaki önemi ve yeri gün geçtikçe artmaktadır. Bu öneme paralel olarak da Arapça eğitim ve öğretimine verilen önem artmıştır. Ülkemizde Arapça öğretimi, İslamiyet'i kabulü ile başladığını ancak Arapça öğretiminin en yoğun olduğu zaman diliminin Osmanlı dönemi olduğunu söyleyebiliriz (Demircan, 1988). Arapça konuşan toplumların yaşadığı coğrafya bakıldığında sadece Arap topraklarıyla sınırlı kalmamakta, eski Sovyetler Birliği, Afganistan, İran gibi ülkeleri de içine almaktadır. Böylece konuşulduğu alan kuzeyde Orta Asya, güneyde Orta Afrika, Batıda Atlas Okyanusu, doğuda Hint Okyanusu'na kadar uzanmaktadır.

Arapça yabancı dil olarak son yıllarda gerek akademik gerekse ekonomik alanda oldukça önemli bir dil olmuştur Arap dili ile ilgili teknik ve yöntemler geliştirilmiş ve kaynak kitaplar arttırılmıştır. Ülkemizde yaygın olarak kullanılan kaynaklar şunlardır;

Sarf kitapları olarak; El Kavaidu'l Müşeccia Sarf (Ali Bulut, Halil İbrahim Kaçar ve Yılmaz Özdemir), Arapça Dilbilgisi Sarf (Mustafa Meral Çörtü), Mecmuat'üs-Sarf (şifa yayınları),

Nahiv kitapları olarak; Arapça Dilbilgisi Nahiv Bilgisi (Dr. Hüseyin Günday ve Dr. Şener Şahin), El Kavaidu'l Müşeccia Nahiv (Ali Bulut, Halil İbrahim Kaçar ve Yılmaz Özdemir) Arapçada Zamanlar ve Birleşik Fiiller (Süleyman Altay), El-Kavaid El Arabiyyetü El Müyessera (Cantaş Yayınları), Mecmuatü'l Nahiv (Ali Kara), Arapçayı Öğrenenler İçin Kolay Dilbilgisi (M. Serdar Şadoğlu),

Hikâye kitapları olarak: Kısas Mine'l Mesnevi (Mevlânâ Celâleddîn Rûmî'nin Mesnevi'sinden seçilen on hikâye, Usama Mohammed Taher Sahari), Türkçe Çevirileriyle Arapça Seçme Hikayeler (Prof. Dr. Musa Yıldız ve Erkan Avşar), Dini Hikayelerle Arapça (Hanye Aly Mohamad, Ramazan Demir), Kırmızı Balık

(Muhammed Basel Swed) Arapça Hikayeler (Ali Bulut- Recep Abdülvehhab) Kral ile Bülbül (Muhammed Basel Swed),

Arapça dil eğitim kitapları; Silsiletü'l Lisan Arapçaya Giriş serisi (Muhammed Abs, Muhammed El Ebraş, Amir Es Sibai ve Mümin El Annan), El Arabiyyetü Beyne Yedeyk seti (Dr. Abdurrahman B. İbrahim Fevzan) El-Kıraatü El Müyessera (Riyad Melik Suud Üniversitesi Hocalarından Nasıf Mustafa Abdülaziz, Mahmut İsmail Sini ve arkadaşları tarafından Yazılan bu eser 3 ciltten oluşmakta ve dili tamamen Arapçadır), Kitabu't-Temhidi (Prof. Dr. Halil İbrahim Kaçar),

Arapça YDS, YÖKDİL kitapları; YDS-YÖKDİL-YDT Arapça Harfi Cerler, Arapça YDS-YÖKDİL-YDT Arapça Fonksiyonel Kelimeler, YDS-YÖKDİL-YDT Arapça Anahtar Kitap (Dr. Öğr. Üyesi Abdussamet Bakkaloğlu), YDS ve YÖKDİL Arapça Test Kitabı (Hamza Özaslan-Kerim Açık), Çeviri Sanatının Esasları (Dr. İsmail Durmuş).

A. İmam Hatip Ortaokullarında Arapça Eğitimi

Ortaokullarda Arapça eğitimi 1974 ile 1978 yılları arasında başlamıştır. 1974 tarihinde Arapça dersi 6., 7. ve 8. sınıflarda 3 ders saati olarak görülmektedir. Daha sonra ki süreçlerde ortaokul ilkokul çatısı altına girmiş ve ortaokullarda seçmeli ders olarak devam etmiştir. İlkokul ve ortaokulun ayrılması ve birleştirilmesi tarihi süreç içerisinde değişikliklere uğrayarak Arapça eğitimi sekteye uğramıştır.

2012-2013 yılına geldiğinde 4+4+4 olarak bilinen "İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasıyla birlikte 30.03.2012 tarih ve 6287 sayılı Kanun" (MEB, 2012) ile İlkokul ve ortaokul ayrılmış ve ortaokul eğitime açılmıştır. İmam Hatip ortaokullunun yanı sıra *Proje İmam Hatip Ortaokullu* ve *Hafız Proje İmam Hatip Ortaokulları* da açılmıştır.

2018 yılında Milli Eğitim Bakanlığı, Din Öğretimi Genel Müdürlüğü ile Diyanet İşleri Başkanlığı Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü arasında imzalanan protokol ile "*Örgün Eğitimle Birlikte Hafızlık*" projesi hayata geçirilmiştir.

Günümüzde ise Arapça dersi normal ortaokullarda seçmeli, imam hatip ortaokullarında zorunlu ders olarak okutulmaktadır (Soyupek, 2004).

Arapça eğitim müfredatı, Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından hazırlanmaktadır. Hazırlanan bu eğitim müfredatında öğrencilerin, ortaokul boyunca 1500 kelimelerle basit cümleler oluşturmaları istenmektedir. Kazanım konularında ise öğrencilerin seviyelerine uygun metinlere yer verilmektedir. Öğretim Programı, dilin kurallarını öğretmek yerine dilin kullanımına öncelik verilecek şekilde işlenmektedir.

Aşağıda imam hatip ortaokulunun öğretim programı grafiği incelendiğinde, konular ve temalar günlük hayattan seçilmiş, öğrenci merkezli, yakından uzağa, basitten karmaşığa, sarmal yapı ve dört temel beceri (okuma, yazma, dinleme, konuşma) olarak ele alındığı görülmektedir. Aşağıda 5., 6., 7. ve 8. sınıf ders tema ve konularına yer verilmiştir.

Çizelge 1 5.Sınıf Arapça Dersi Öğretim Programının İçeriği

No	Haftalık Ders Saati	Tema Adı	Konu Adı
1.Tema	2	Sesler ve Harfler	1.KONU: Yalın Harfler 2.KONU: Kısa Sesler 3.KONU: Uzun Sesler
2.Tema	2	Okuyorum ve Yazıyorum	1.KONU: Cezm ve Şedde 2.KONU: Ta-i Marbuta/ Tenvin 3.KONU: Lam-ı Ta'rif/ Şemsive Kameri Harfler
3.Tema	2	Selamlaşma ve Tanışma	1.KONU: Selamlaşma 2.KONU: Tanışma 3.KONU: Vedalaşma
4.Tema	2	Ailem ve Evim	1.KONU: Ailem 2.KONU: Akrabalarım 3.KONU: Evim
5.Tema	2	Dinimi Öğreniyorum	1.KONU: Dinimi Seviyorum 2.KONU: Peygamberimi Seviyorum 3.KONU: Seviyorum Vatanımı
6.Tema	2	Okulum ve Arkadaşlarım	1.KONU: Sınıfım 2.KONU: Okulum 3.KONU: Arkadaşlarım

5. sınıf Arapça ders öğretim programının içeriği incelendiğinde öğrencilere Arapça ses ve harflerden başlayarak harf, hareke, ses çeşitlerine yer verilmektedir. Daha sonrada selamlaşma ve tanışmaya, aile ve eve, dinimi öğreniyorum, okulum ve arkadaşlarım temalarına yer verilmektedir. Bu konuları işleyen bir öğrenci Arapça okuması ve yazmasını temel seviyede öğrenmiş olacaktır.

Çizelge 2 6.Sınıf Arapça Dersi Öğretim Programının İçeriği

No	Haftalık Ders Saati	Tema Adı	Konu Adı
1.Tema	2	Günlük Hayat	1.KONU: Okulda 2.KONU: Oyunlar 3.KONU: Evde
2.Tema	2	Yiyecekler ve İçecekler	1.KONU: Kahvaltıda 2.KONU: Öğle Yemeğinde 3.KONU: Akşam Yemeğinde
3.Tema	2	Sağlık	1.KONU: Vücudun Organları 2.KONU: Hastanede 3.KONU: Temizlik
4.Tema	2	Giysiler	1.KONU: Mevsimler 2.KONU: Kışlık Elbiseler 3.KONU: Yazlık Elbiseler
5.Tema	2	Kutsal Mekânlar	1.KONU: Mekke'de 2.KONU: Medine'de 3.KONU: Kudüs'te
6.Tema	2	Ulaşım	1.KONU: Ulaşım Araçları 2.KONU: Trafik 3.KONU: Tatil Yolunda

6. sınıf Arapça dersi öğretim programının içeriği incelendiğinde günlük hayattan, yiyecekler ve içeceklere, sağlığa, giysilere, kutsal mekânlara, ulaşımaya yer verilmiştir. Öğrenciler 5. sınıfta Arapça okuması, yazması ve temel seviyede konuşma öğretilmekte 6. sınıf öğrencisi günlük hayattaki kelimeler hakim olacaktır.

Çizelge 3 7. Sınıf Arapça Dersi Öğretim Programının İçeriği

No	Haftalık Ders Saati	Tema Adı	Konu Adı
1.Tema	2	Meslekler	1.KONU: Mesleğin nedir? 2.KONU: Öğretmenim 3.KONU: Hayalim
2.Tema	2	Alışveriş	1.KONU: Bakkalda 2.KONU: Kırtasiyede 3.KONU: Halk Pazarında
3.Tema	2	Hava Durumu	1.KONU: Hava Yağmurlu 2.KONU: Hava Karlı 3.KONU: Hava Güneşli
4.Tema	2	Vatanım	1.KONU: Yerler Tarihî: 2.KONU: Ülkemi Seviyorum 3.KONU: Örnek Kişiler
5.Tema	2	İbadetler	1.KONU: Beş Vakit Namaz 2.KONU: Oruç 3.KONU: Dini Bayramlar
6.Tema	2	İletişim	1.KONU: Cep Telefonu 2.KONU: Bilgisayar 3.KONU: Mektup

7. sınıf Arapça dersi öğretim programının içeriği incelendiğinde, meslekler, alışveriş, hava durumuna, vatan ile ilgili kelimelere, ibadetlere ve iletişim araçlarına yer verilmektedir. Öğrenciler, Arapça başlangıç seviyesinde konuşmasını gerekmektedir.

Çizelge 4 8. Sınıf Arapça Dersi Öğretim Programının İçeriği

	Haftalık Ders Saati	Tema Adı	Konu Adı
1.Tema	2	Etkinlikler	1.KONU: Kulüpler 2.KONU: Tiyatro 3.KONU: Gezi
2.Tema	2	Kültür ve Sanat	1.KONU: Edebiyat 2.KONU: Kitap Fuarında 3.KONU: El Sanatları
3.Tema	2	Değerlerim	1.KONU: Dostluk 2.KONU: Yardımlaşma 3.KONU: Bayramlar
4.Tema	2	Doğa	1.KONU: Çevrenin Önemi 2.KONU: Hayvan Sevgisi 3.KONU: Doğal Afetler
5.Tema	2	Spor	1.KONU: Spor Tarihi 2.KONU: Spor Tarihi 3.KONU: Spor Çeşitleri
6.Tema	2	Okula Veda	1.KONU: Mezuniyet 2.KONU: Arkadaşlara Veda 3.KONU: Yaz Tatili

5. ve 8. sınıf öğretim programındaki temalar incelendiğinde İmam hatip lisesine gelen bir öğrenci temel seviyede Arapça eğitimi alması gerekmektedir. Fakat ortaokul imam hatipten gelen öğrencilerin Arapça seviyesi yapılan anketlerde de normal ortaokulundan gelen öğrencilerle aynı olmaktadır.

B. İmam Hatip Liselerinde Arapça Eğitimi

İslam medeniyetinin temeli oluşturan İmam-Hatip okullarının tarihi, Selçuklu Devletine dayanmaktadır. Selçuklu döneminde dini eğitim vermek için kurulan medreseler, Osmanlı döneminde de devam etmektedir.

Osmanlı Devleti, 6 Şubat 1912 yılında vaiz yetiştirmek için “*Medresetü'l-Vâizîn*” adı altında medreseler açılmışlardır (Çakır, 2004:5). Arkasından da 1913 yılında imam ve hatip yetiştirmek için *Medresetü'l-Eimme ve'l-Hutebâ'yı* açarak dini eğitim vermeye devam etmişlerdir (Özüdoğru, 2003:10). Fakat bu iki kurumdan da beklenen sonuç elde edilememiştir. Bunun için bu iki kurum *Medresetü'l-İrşâd* adı altında birleştirmiş ve 1914 yılına kadar eğitim vermiştir (Ünsür, 1995:68-69).

II. Meşrûtiyet'in ilanıyla birlikte İstanbul'daki medreseler hepsini “*Dârü'l-Hilâfe*” çatısı altında toplanmıştır. Bu okullar, 1949 yılında kurs adı altında 10 aylık kısa bir süre için açılmışlardır. Fakat varlığını çok fazla sürdürememiş ve birkaç ay içerisinde

kapatılmıştır. Ve 1951 yılından sonra İmam hatip mekteplerini tamamlayıcı eğitim olarak İmam Hatip Ortaokulları açılmış ve yıllar içerisinde okulların sayıları artmaya başlamıştır.

İmam hatip okullarının lise statüsüne alınması, öğrencilerin üniversiteye giriş hakkı tanınması, kız öğrencilerin de bu okullara kabul edilmesi, imam hatip okullarının önünü açtığı gibi bu okulları da ön plana çıkarmıştır. 2000 yılında da ise bazı imam hatip liselerini “Anadolu Lisesi” bünyesine girmiş ve 2007 yılından sonra sayıları arttırılmıştır.

2011 yılında ise katsayı problemi tamamen ortadan kaldırılmıştır. Böylelikle imam hatip öğrencileri istedikleri alanı seçme hakkına tekrar kavuşmuşlardır. 2012 yılından sonra imam hatiplerin sayısı 1099’a yükselmiştir.

2018’in sonlarına gelindiğinde ise bu sayı 3 bin 286’ya çıkmıştır. İmam hatiplerin sayısı günden güne artış gösterirken bu okulların niteliğini ve akademik olarak arttırmak için; “Fen ve Sosyal Bilimler Proje, Dil Proje Hazırlık (Arapça, Çince, Farsça, İngilizce, İspanyolca, Japonca, Rusça) uygulayan, Sanat Programı (1 yerde), Hafızlık Programı, Uluslararası öğrenci programı, Spor Programı (8 adet) ve Fen Bilimleri Teknoloji” uygulayan İmam Hatip Liseleri açılmıştır (MEB, 2014).

Aşağıda yıllara göre Arapça haftalık ders saatleri;

- 1924-1933 döneminde imam hatip mekteplerinde Arapça dersi haftalık ders dağıtım 9., 10. ve 11. sınıfta 3 saat 12.sınıfta 4 saat olup toplamda 13 saat idi.
- 1951-1971 Dönemi Arapça haftalık ders dağılımı 9., 10. ve 11. sınıfta 5 saat toplamda 15 saat idi.
- 1973-1985 Döneminde Arapça haftalık ders dağılımı 9. ve 10. sınıfta 4 saat, 11. ve 12. sınıfta 3 saat olarak belirlenmiştir.
- 1991’de İmam Hatip Liseleri haftalık ders dağıtım 9. sınıf ve 10. sınıf 5 saat, 11. ve 12. sınıfta 4 saat toplamda 18 saat idi.
- 1999-2000 Yılında haftalık ders dağıtım toplamda 15 saat olarak belirlenmiştir. Arapça dersine yönelik İmam Hatip liselerindeki eğitim programı hem mesleğe hem de yükseköğrenime hazırlayıcı bir niteliğe sahiptir (Ayhan, 2000).
- 2018-2019 yılında Arapça haftalık ders dağılımı 9. sınıfta 4 saat, 10., 11. ve 12. sınıfta 3 saat toplamda 13 saattir.

- 2020-2021 yılında Arapça haftalık ders dağılımı 9. ve 10. sınıfta Arapça Dersi, 11. ve 12. sınıflarda ise ‘Mesleki Arapça’ adı altında işlenmektedir.

Bunun için 9. ve 10. sınıf Arapça dersine Arapça Öğretmenliğinden mezun; 11. ve 12. sınıf Arapça dersine ilahiyat mezunu öğretmenler girebilmektedir. 9. ve 10. sınıf Arapça dersinde nahiv bilgisi daha az; günlük konuşmalar daha çok yer almaktadır. 11. ve 12. Sınıfta ise Mesleki Arapça ders Müfredatına bakıldığında daha çok dini metinler ve nahiv bilgisi yoğunlukta bir eğitim verilmektedir.

C. Proje İmam Hatip Liselerinde Arapça Eğitimi

Proje İmam Hatip Liseleri, 2014 yılında MEB’e “*Proje Okulu*” açma yetkisi veren 6528 sayılı kanun çerçevesinde 01.09.2016 tarih ve 29818 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanan yazı ile Milli Eğitim Bakanlığı, “*özel ve proje Programı*” uygulayan eğitim kurumları kapsamına alınmıştır. Anadolu imam hatip liseleri; Fen ve sosyal bilimler ile Temel İslam Bilimleri eğitiminin birlikte verildiği, üniversitelerin bütün bölümlerine öğrenci yetiştiren okullardır (MEB, 2016). Bu okullarda 21. yüzyıl becerileri bağlamında öğrencilerin ilgi, kabiliyet ve kariyer hedeflerine göre “*Program Çeşitliliği*” tasarlanarak Temel İslam Bilimleriyle birlikte Fen ve Sosyal Bilimler, Uluslararası, Yabancı Diller, Mûsikî, Spor, Geleneksel ve Çağdaş Görsel Sanatlar, Hafızlık, Teknoloji proje ve programları uygulanmaktadır.

MEB Fen ve Sosyal Bilimler Proje İmam Hatip Liselerinin kuruluşunda hedefi kısaca şöyledir;

- İslam’ın iki temel kaynağı olan Kuran ve sünneti ele alarak öğrencilerin doğru inanç, doğru düşünce, doğru bilgi ve davranışları kazandırmayı hedefler.
- Akademik alanda, analitik düşünen, yorumlayan, delil getirme becerisine sahip, ileri görüşlü öğrenciler yetiştirmek.
- Tarihi, kültür mirasa sahip çıkarak insanların en hayırlısı olmayı, bilgi ve hikmetin ışığında yeni düşünce üreten, topluma yön verecek fertler yetiştirmektir.
- Bilim, teknoloji alanlarında yeni projeler üreten, kabiliyetli, ortak arkadaşlarıyla çalışabilme yeteneğine sahip, girişimci ve araştırmacı ruhuna sahip özgüvenli insanlar yetiştirmektir.

- Matematik, Fizik, Kimya, Biyoloji, Tarih, Felsefe, Edebiyat, Dijital Teknoloji ve Robotik Kodlama vb. alanlarda atölye çalışmalarlarıyla inovasyon becerilerini geliştiren gençler, TÜBİTAK ve TEKNOFEST başta olmak üzere yerel, ulusal ve uluslararası bilimsel projelere etkin katılım, Okullar arası sempozyum, kongre, panel, konferans ve çalıştaylarla bilgi üretme ve paylaşma becerisi kazanmayı amaçlamaktadır (MEB, 2021).

Proje imam hatip liselerinde Öncelikli olarak okul müdürüne; müdür yardımcılarını ve öğretmenlerini seçme yetkisi verilmiştir. Bunun yanında yönetici ve öğretmenlerin en fazla sekiz yıl çalışabilmesi, her yıl performans değerlendirmesi (Kalite Takip Sistemi), merkezi sınavla öğrenci alınması, sınıf mevcudunun 30 kişi ile sınırlı olması, proje yürütme komisyonunun kurulması, koordinatör öğretmen görevlendirilmesi, farklı programların uygulanması, her okul için vizyon belgelerinin olması, üniversite ve STK'larla protokoller yapılabilmesine imkân verilmiştir (Karaman, 2020:140). Fen ve sosyal bilimler programı uygulayan proje AIHL'lerin toplam ders yükü diğer AIHL'ler gibi 40 saat olmaktadır. Proje imam hatip Liseleri, 2014 yılında MEB'e "*Proje Okulu*" açma yetkisi veren 6528 sayılı kanun ile birlikte açılan Proje imam hatip liselerinde alanına göre haftalık ders ve konular değişmektedir (MEB, 2018). Fakat meslek dersleri ve saatleri okul türüne göre değişmektedir. Özellikle seçmeli dersler azalmış onun yerine uygulanan program dersleri arttırılmıştır.

2014 yılında proje fen ve sosyal bilimler imam hatip lisesinde Arapça haftalık ders saati 9. sınıfta 4 saat, 10. sınıfta 3 saat, 11. ve 12. sınıfta 2 saate olarak belirlenmiştir (MEB, 2018). 2022 yılına gelindiğinde ise 2018 yılındaki haftalık ders saatinin aynısı uygulanmaktadır. Proje imam hatip lisesindeki akademik başarı diğer imam hatip liselerinde göre daha yüksektir. Bunun nedenleri; öğrencilerin puanla girmesi, öğretmenlerin seçilerek ve en az 4 yıl tecrübesi olanların alınması, ders yöntem ve tekniklerinin geliştirilmiş olması, okul imkân ve şartlarının ileri düzeyde uygun olmasıdır (Özel dil sınıfları, Z kütüphane bulunması).

1. Ders Kazanım ve Konu Müfredat İncelemesi

Ders kazanımı, öğrencinin ders konusunu bilmesi, öğrenmesi ve uygulamasıdır. Ders kazanımı öğrenci odaklı olmalıdır. Öğrenci konunun sonunda gereken davranış ve tutumları öğrenmesi gerekir. Kısaca; bir öğrencinin öğrenme süreci sonunda neyi bilmesini, ne anlamasını veya neyi yapabilmesinin belirlendiği ifadelerdir (Donnelli,

2005). Öğretilen konunun içeriği değil, öğrencinin neler öğrendiği ile ilgilendir. Öğrenci odaklı bir eğitim kanalıdır.

Öğretim Programında kazanımlarla birlikte verilen açıklamalar; hangi dil yapılarına yer verileceği, kazanımların hangi kapsamda, ne kadar verileceği ve nasıl uygulanabileceği ile ilgili bilgilerden oluşmaktadır (MEB, 2020).

Müfredat, derslerin içerikleri ve konularının nasıl verileceği, bir konun üstünde ne kadar durulacağını belirler. Müfredatın diğer ismi ile öğretim programıdır. Öğretim programı özellikle değişen dünyamızda her gün yeni bir bilgi açığa çıkmak ve bu bilgi açığı kapatmak imkânsız hale gelmektedir. Bunun için MEB Bakanlığı her yıl müfredat incelemesi yapmakta ve güncellemeler yapılmaktadır (MEB, 2021).

Millî Eğitim Bakanlığı Öğretim programında, Anadolu imam hatip lisesi Arapça Dersi müfredatının vizyonu; Arapça öğrenmeye ilgi duyan, Arapça bilgi düzeyini sürekli geliştirmeye istekli, başkalarıyla iş birliği yaparak birlikte öğrenen ve özgüvenle günlük yaşantısında Arapçayı konuşabilen, bunun yanı sıra İslami kaynaklardan da istifade edebilen bireyler yetiştirmektir (MEB, 2021).

Kazanım, öğrencinin ünite sonunda ortaya koyduğu yetenek, bilgi, beceri, tutum ve davranışlarını içerisine almaktadır. Kazanımın hedefi öğrencilerin bilinçsel, duyuşsal ve psikomotor alanlarını geliştirmektir. Kısaca, öğrencinin ders ile ilgili ortaya koyması gereken performansların bütünüdür. Kazanım konuları hazırlanırken en büyük etken öğrenci ve öğrencinin yaşadığı dönemi ele alınarak konular oluşturulmaktadır. Bu alandan MEB çalışmalar yapmakta ve her yıl öğretim programının ihtiyaçlara göre yenilemektedir. Fakat bu konuda öğretmenlerin ve öğrencilerin görüşleri, yenilenen kitap içeriklerinin istenilen düzeyde değildir.

Açıklamalar, kazanım ve konuları dört temel beceriler ile beraber en önemli noktalarını vurgulamaktadır. Açıklamalar kısmı kazanım numarası belirtilerek yazılır. Aynı zamanda konularının sınırlılıklarının neler olduğunu da belirtir. Kazanımların gerçekleşmesi için muhakkak açıklamalar dikkat edilmesi gereklidir.

9. ve 10. sınıfların kazanımları anlama, dinleme, okuma ve yazma üzerine oluşturulmuştur. Fakat Arapça, sembollerden oluşan bir dil olduğu için temel başlangıç değildir. Öğrenci başlangıç seviyesinde bir eğitim almaktadır. Proje İmam Hatip Lisesini tercih eden bir öğrenci, imam hatip ortaokullundan mezun olmamış ise bu derste zorlanmakta ve olumsuz tutumlar sergilemektedir. Ama imam hatip

ortaokullarından gelen öğrencilerde aynı düzeyde Arapça eğitimi verilmediği için Arapça öğretiminde başarı istenilen düzeye ulaşamamıştır.

Çizelge 5 9. Sınıf Arapça Dersi Öğretim Programının İçeriği

	Haftalık Ders Saati	Tema Adı	Konu Adı
1.Tema	4	Liseye Merhaba	1.KONU: Okulda İlk Gün 2.KONU: Okulumuzu Tanıyoruz 3.KONU: Ders Zamanı
2.Tema	4	Ailem ve Akrabalarım	1.KONU: Aile Fertleri 2.KONU: Akrabalarım 3.KONU: Meslekler
3.Tema	4	Evim ve Alışveriş	1.KONU: Evim 2.KONU: Çarşıda 3.KONU: Tekno Markette
4.Tema	4	Aktif Hayatım	1.KONU: Günlüğüm 2.KONU: Okuldan 3.KONU: Spor Yapıyorum
5.Tema	4	Erdemli Toplum	1.KONU: Güzel Ahlak 2.KONU: Asr-ı Sadeet 3.KONU: Örnek Şahsiyetler
6.Tema	4	Tatil ve Hobiler	1.KONU: Merhaba Tatil 2.KONU: Zamanı Değerlendirme 3.KONU: Kültürel etkinlikler

9. sınıf ders müfredat temalarına incelendiğinde; Liseye Merhaba, Ailem ve Akrabalarım, Evim ve Alışveriş, Erdem Toplum, Tatil ve Hobiler konuları yer almaktadır. Aşağıda tablolarla müfredat ayrıntılı bir şekilde verilmiştir. Farklı Ortaokuldan gelen öğrenciler Arapça eğitimi almadan gelmektedir. Arapça şekillerden, hareketlerden oluşması ve yazarken sağ taraftan başlaması öğrencinin önyargı ile bakmasına sebep olmaktadır.

9. sınıfta temel Arapça düzeyi iyi olan ve 9. sınıfta dersi takip eden öğrenciler, bu derste başarılı olmaktadır. Ortaokuldan veya imam hatip ortaokulundan gelen öğrenciler bu müfredat programında zorlanmamaktadır. Çünkü gramer yoğunlukta değil genellikle konuşma üzerine bir program hazırlanmıştır. Fakat unutulmaması gereken ise aşağıda verilen öğretim programı, İmam Hatip Ortaokulundan gelen öğrencilerin öğretim programının devam şeklindedir.

Çizelge 6 10. Sınıf Arapça Dersi Öğretim Programının İçeriği

	Haftalık Ders Saati	Tema Adı	Konu Adı
1.Tema	2	Etkinlikler	1.KONU: Kulüpler 2.KONU: Tiyatro 3.KONU: Gezi
2.Tema	2	Kültür ve Sanat	1.KONU: Edebiyat 2.KONU: Kitap Fuarında 3.KONU: El Sanatları
3.Tema	2	Değerlerim	1.KONU: Dostluk 2.KONU: Yardımlaşma 3.KONU: Bayramlar
4.Tema	2	Doğa	1.KONU: Çevrenin Önemi 2.KONU: Hayvan Sevgisi 3.KONU: Doğal Afetler
5.Tema	2	Spor	1.KONU: Spor Tarihi 2.KONU: Spor Tarihi 3.KONU: Spor Çeşitleri
6.Tema	2	Okula Veda	1.KONU: Mezuniyet 2.KONU: Arkadaşlara Veda 3.KONU: Yaz Tatili

10. sınıf öğretim programındaki temalar incelendiğinde; Dünyamızı tanıyalım, İnsan ve Sevgi, İbadetlerim, Sosyal Hayatımız, Örnek Şahsiyet, Bilim ve Teknoloji konuları işlenmektedir. Aşağıdaki tablolarda konu adı, dil ve beceri kazanımları ve açıklamaları verilmiştir.

Çizelge 7 11. Sınıf Arapça Dersi Öğretim Programının İçeriği

	Haftalık Ders Saati	Tema Adı	Konu Adı
1.Tema	2	İslam	1.KONU: 2.KONU: 3.KONU:
2.Tema	2	Kur'an-ı Kerim	1.KONU: 2.KONU: 3.KONU:
3.Tema	2	Hadis	1.KONU: 2.KONU: 3.KONU:
4.Tema	2	İbadetler	1.KONU: 2.KONU: 3.KONU:
5.Tema	2		1.KONU: 2.KONU: 3.KONU:
6.Tema	2	İslam Ahlakı	1.KONU: 2.KONU: 3.KONU:

11. sınıfta ise öğretim programı temaları; İslam, Kur'an-ı Kerim, Hadis, Peygamberimizin Hicret Öncesi Hayatı, İbadetler ve İslam Ahlakı konuları işlenmektedir. 11. sınıf Mesleki Arapça dersi olduğu için konular, dini içerikli ve 11. sınıf Akaid, Tefsir gibi mesleki dersleri ele alarak hazırlanmıştır. Metinler ve gramer

konusu ağır olduğu için öğrenciler bu konuda zorlanmaktadır. Aşağıda tablolar halinde konu adı, dil ve beceri kazanımları ve açıklamaları ayrıntılı bir şekilde yer verilmiştir. Öğretim programı incelendiğinde, öğrencilerin günlük konuşmaları, 10. sınıf ile birlikte son bulunduğu görülmektedir.

Çizelge 8 12. Sınıf Arapça Dersi Öğretim Programının İçeriği

	Haftalık Ders Saati	Tema Adı	Konu Adı
1.Tema	2	Tevhid ve Şirk	1.KONU: 2.KONU: 3.KONU:
2.Tema	2	Kur'an Kıssalar	1.KONU: 2.KONU: 3.KONU:
3.Tema	2	Peygamberimizin Hicret Sonrası Hayatı	1.KONU: 2.KONU: 3.KONU:
4.Tema	2	Doğa	1.KONU: 2.KONU: 3.KONU:
5.Tema	2	Dini hükümler	1.KONU: 2.KONU: 3.KONU:
6.Tema	2	İslam'da Sosyal Hayat	1.KONU: 2.KONU: 3.KONU:

12. sınıf tema konuları; Tevhid ve Şirk, Kur'an Kıssaları, Peygamberimizin Hicret Sonrası Hayatı, Dini hükümler, İslam'da Sosyal Hayat, İslam Medeniyeti konuları işlenmektedir.12.sınıf Mesleki Arapça olduğu için 12.sınıfta mesleki derslerini tamamlayıcı durumundadır. Aşağıda verilen 9., 10., 11. ve 12. sınıf öğretim programları ayrıntılı incelendiğinde; dört sene Arapça eğitim alan öğrenciler aslında 9. ve 10 sınıfta temel Arapça dersindeki konu ve kazanımları.

Her sınıf düzeyinde kazanımlar ve temalar değişmektedir. 9. sınıfta tema 6, 10. sınıfta 7, 11. sınıfta 6 ve 12. sınıfta 6 olmak üzere toplamda 4 yıl öğretim gören öğrenciler Arapça dersinden 22 konu işlemektedir.

11. ve 12. sınıf Arapça Müfredatında Meslek Arapça dersi yer almakta olup eğitimi pratik konuşma değil daha çok öğrencilerin o dönemdeki Meslek Derslerine yönelik dini metinlere yer verilmekte ve öğrencilerin ilgileri azalmaktadır.

III. ARAPÇA DİL ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN YÖNTEMLER

Yabancı dil öğretimi tarihi boyunca tartışılan konulardan birisi olmuştur. Yabancı dil öğretim yöntemleri, bir yabancı dili öğrenme, bilgi birikimini kazandırma aracı olmanın ötesinde öğretim çalışmalarında öğrenciyi daha yetkin bir öğrenen haline getirmenin yolunu gösterme çabasında olan sistemlerdir.

Geçmişten günümüze kadar birçok yabancı dil yöntem ve teknikler geliştirilmiştir. Yöntem, seçilmiş olan yaklaşıma dayalı, hiçbir bölümü bir diğeriyle çelişmeyen, dil özelliklerinin düzenli sunulması amacıyla oluşturulmuş genel bir tasarımın adıdır (Demircan Özcan, 1990:139).

Yabancı dil öğretim programlarının geliştirilmesinde bilişsel alanın yanı sıra, duyuşsal özellikler (güdülenme, tutum ve öz-yeterlik gibi) de önemli yer tutmaktadır (Özdemir, 2017:38). Teknolojinin gelişmesiyle dil alanında birçok yöntem ve yaklaşımlar geliştirilmiştir. Aşağıda verilen yabancı dil eğitim ve öğretiminde kullanılan, genel yöntem ve yaklaşımlar. Yöntemler ve yaklaşımları kısaca yer vereceğiz fakat dört temel beceri üzerinde duracağız.

Çizelge 9 Yöntem ve Yaklaşımlar

Yöntemler	Yaklaşımlar
➤ Dil bilgisi- Çeviri Yöntemi	➤ Bilişsel yaklaşım
➤ Düz varım Yöntemi	➤ İletişim Yaklaşımı
➤ Doğal Yöntem	➤ Yeni Çağdaş Yaklaşım
➤ Kulak -Dil Alışkanlığı Yöntemi	
➤ İçerikli Merkez Yöntemi	

Dil Bilgisi-Çeviri Yöntemi: Çeviri yönteminin tarihine bakıldığında çok eskilere dayanmaktadır. Dil bilgisi-çeviri yöntemi bizzat dilbilgisi kurallarını ayrıntılı bir şekilde öğretir. Aynı zamanda ezbere, tekrara ve cümlede kelimelerin birbiri ile ilişkilerini düzenleyen bir dizi kurallar sistemidir. Dilbilgisi- çeviri yönteminin yabancı dil öğretim hedefi, hedef dilin dil bilgisi kurallarını öğretip bu kuralların kullanımıyla edebi ürünlerin okunması ve çok iyi anlaşılmasıdır. Bu hedef doğrultusunda önce dilin dil bilgisi kurallarının ayrıntılı analizleri yapılır. Öğrenilen

analiz bilgi metinleri hedef dilden kaynak dile ya da kaynak dilden hedef dile çeviri yapmak için kullanılır. Açıklamalar ve karşılaştırmalar esnasında yoğun olarak anadil kullanılır (Doğan, 2012).

Düz Varım Yöntemi: Düze anlatımında daha çok öğretmen konuşur, tekrar eder, soru ve cevaplara yer verilir ve hedef dildeki cümlelerin doğruluğu çok önem verilir. Düz varım yöntemine göre çocuklarla yetişkinler arasında bir fark yoktur. Dört dil becerisinin gelişim aşamaları tıpkı çocuğun anadilini kazanırken geçirdiği evrelere benzetilmektedir. Bu evreyi konuşma izler. Sonrasında okuma ve yazma takip eder. Öğretim dinlediğini anlamakla başlar ve bu aktiviteye yeterli bir süre ayrılır. Öğretmen örnek alınacak kişidir. Öğretmen hedef dilde monologlar hazırlar bu monologlar öğretmen ve öğrenci arasında soru cevap şeklinde işlenir. Öğrenci sürekli tekrar eder, dikkatle dinler (Doğan, 2012).

Doğal Yöntem: Bu yöntemde az sayıda öğrenci bulunan sınıflar için uygundur. Öğrenciler ana dilini iyi bilmeleri gerekmektedir. Öğretmen bu yöntemde hedef dili akıcı bir şekilde kullanmaları gerekmektedir.

Öğretim dili yalnızca öğrenilen hedef dildir. Öğrencilere açıklama yapılırken dahi anadil kullanılmaz. Öğrenciden, duyduğu sözcük ya da kelimenin anlamını bilmeseyse veya tam çıkaramamış olsa bile, duyduklarını doğrudan tekrar ve taklit etmesi istenir. Öğrenci, öğrenirken etkin olmalı, tıpkı anadilini öğrenirken yaptığı gibi, yanlışlıklara aldırmadan elverdiğince konuşmalıdır (Demirel 2010). Öğretmen öğrencinin yaptığı yanlışları anında geri dönütle düzeltir, böylece yanlışın öğrencinin zihnine yerleşmesi engellenir. Yabancı dilin telaffuz özellikleri sesli okuma alıştırmalarıyla sağlanmaya çalışılır. Bir konunun anlaşılması görseller ve hedef dilde kazanılmış kelimelerle mümkün olmuyorsa, öğretmen pantomim, tahtaya çizme ve örnek gösterime (demonstrasyona) başvurur (Doğan, 2012).

Kulak-Dil Alışkanlığı Yöntemi: Bu yöntem ezber ve tekrara dayanmaktadır. Bundan dolayı çocuklara öğretilirken kullanılan bir yöntemdir. Ulak-dil alışkanlığı yönteminin beraberinde getirdiği iki önemli soru bugün de gündemde cevaplanmak üzere bulunmaktadır. Bunlardan biri “Dört temel dil becerisi, çocuğun anadili öğrenirken izlediği sıraya göre mi öğretilmeli?” Diğer soru da “Kulak-dil alışkanlığı yöntemiyle öğrenciler yabancı dilde okuma ve yazmayı iyice öğrenebilirler mi?” Bu

sorulara henüz tatmin edici cevaplar bulunmamasına karşın araştırma ve incelemeler devam etmektedir (Demirel, 2016).

İçerikli Merkez Yöntemi: İçerik temelli yabancı dil öğretimi, 1965 yılından sonra Kanada St. Lambert tarafından geliştirilen Fransızca dil daldırma eğitiminden etkilenilerek geliştirilmiş, günümüz insanının farklı amaç ve ihtiyaçlar için yabancı dil öğreniminin yeniden tanımlanmış bir şeklidir. Bu yöntem geleneksel dil öğrenme metotlarından farklı bir modeldir. Özellikle iletişim üzerine kurulmuş ve modern bir eğitim sistemini oluşturur. Yöntem, öğretime konu olan yabancı dilin akademik yönü ile becerilerin eşzamanlı öğretiminin belirli bir içerik çerçevesi içinde yapılmasını planlar. Büyük ölçüde hedef dilin konu içeriğini, iletişimin anlık bir nesnesi olarak değil, öğrenilmesi gereken bir araç olarak görür (Doğan, 2012).

Bilinçsel Yaklaşım: Bu yaklaşımı bilişsel öğrenme kuramcılarında Ausubel (1968) ile ünlü dilbilimci Chomsky'nin görüşleri doğrultusunda kulak-dil alışkanlığı yöntemine bir alternatif olarak ortaya çıkmıştır (Doğan, 2012). Bu yaklaşım bireysel öğrenme çok önemlidir. Nahiv bilgilerine az yer verilir, bunun yerine diyaloglar ve alıştırmalara yer verilir. Dilbilgisi kurallarının öğretiminde tümevarım ve tümdengelim kullanılır ve kurallar anadilde yapılan karşılaştırma ve açıklamalarla öğretilir. Ezber ile mekanik öğrenme yerine aktif hafıza oluşturan teknikler ve taklit aracılığıyla öğretim gerçekleştirilir (Doğan, 2012).

İletişim Yaklaşımı: Dil, iletişim ve anlaşma aracıdır. İletişimde yöntemi dört temel beceri üzerinde durmaktadır. İletişimci yaklaşım olguları taklit etme ve diyalogları ezberlemekten kaçınır, toplum tarafından kabul edilmiş ve dilsel doğruluğu ön plana çıkmış ibare ve kalıplar kullanılmaktadır. Öğretim öğrenci merkezli olarak yapıldığı için ders malzemeleri, öğretim ortamı ve aktiviteler özel olarak öğrenci odaklı üretilir. Bu materyallerin hedef dilin kültürünü yansıtacak ve günlük yaşamda işlevsel olacak şekilde üretilmesine özen gösterilir. Öğretmenin sınıf içerisindeki rolü, öğrencilerin dil öğretim amaçlarına uygun bir şekilde birbirleriyle iletişim kurmalarında yönlendirici olmaktır (Demirel, 2010).

Yeni Çağdaş Yaklaşım: Bilgisayar kullanımının gittikçe yaygınlaşması, matematiksel modelin kullanılma olanağını ciddi boyutlarda arttırmıştır.

Yabancı dil öğreniminde dört temel becerinin işlevsel bütününden oluşmaktadır. Bunun yanında yöntem ve yaklaşımlarında büyük önem arz eder. Dört temel dil becerisini etkin bir şekilde kullanmak ve hedef dilin kültürünü öğrenmek, hedef dilin kültürüyle köprü kurmaktır (Cenan, 2012:23).

Anlama, dinleme ve okuma becerilerini; anlatma, konuşma ve yazma becerilerini kapsamaktadır (Kavcar, Oğuzkan ve Sever, 1999:4). Dünya üzerindeki her bir dil için söz konusu olan “temel beceriler” kavramı, dilin temel kullanım alanlarını temsil eder. Dinleme, konuşma, okuma ve yazmadan oluşan temel dil becerileri, dilbilimcilerce kabul edilen yaygın bir sınıflandırma olduğu için bizde araştırmamızda bu temel üzerine duracağız. Yabancı dil öğretiminde kazanılan gerekli dört temel beceri;

- Dinleme-anlama
- Okuma-anlama
- Yazma
- Konuşma

A. Arapça Dinleme ve Anlama Öğretimi

İnsanların ilk kazandığı ve hayatında kullandığı en önemli becerilerden birisi dinlemedir. Dinleme anne karnında başlayıp, ailede gelişip sürekli devam eden bir olgudur. Konuşma ve anlamının temel taşıdır. “Dinleme, konuşmada ileri sürülen düşünceleri anlamak, yorumlamak, değerlendirmek, organize etmek, aralarındaki ilişkileri saptamak ve belleğimizde saklamaya değer bulduklarımızı seçip ayırmak demektir” (Taner, 2012:206).

Yabancı dil öğreniminde dinleme çok önemlidir. Dinleme becerisini geliştiren öğrenciler dil öğrenme başarıları paralel olarak artacaktır. Çünkü dinleme gerçekleştiren öğrenciler kelimeleri daha rahat telaffuz ettiği için konuşmada zorlanmayacaklardır. Öğretmen metni okumalı daha sonra herhangi cihazdan dinletmeli ve öğrencileri dinlemeleri sağlamalıdır. Öğretmen metni okurken veya dinletirken öğrencilerin öğrenmeleri gerek kelimelere vurgu yaparak sesleri tanımları ve telaffuzu üzerinde durmalıdır. Daha sonra öğrencilere okutulmuş dinleme becerisi en üst seviyeye çıkartılabilir. Bu şekilde yapılan dinleme öğrencilerin sesleri ayırt etmesini, değişik tonlamaları ve vurgulamaları fark etmesini sağlar.

Anlama, dinleme ve okuma becerilerini; anlatma, konuşma ve yazma becerilerini kapsamaktadır (Kavcar, Oğuzkan ve Sever, 1999). Anlama, dinlemenin vazgeçilmez ögesidir. Dinleme becerisi göz ardı edilmesi diğer becerilerin gelişimini olumsuz etkilemektedir. Arapça öğretiminde, öğretmenler ders dışında öğrencilerin düzeylerine uygun film, dizi, müzik vb. dinleme becerilerine yönlendirmelidirler. Arapça öğretiminde konuşma becerisini kazanmak için dinleme ve anlama üzerinde durulmalıdır. Öğrencilerin akıcı konuşması için ilk başta karşısındaki kişi dinlemeleri ve anlamaları gerekmektedir.

9. sınıf öğretim programı incelendiğinde dinleme becerisi kelimelerden başlayarak cümle oluşturma şeklinde devam etmektedir. 10. sınıf öğretim programında ise cümlelerden başlayarak okuma şeklinde devam etmektedir. 11. ve 12. sınıf öğretim programında ise metinleri dinleme ve anlam şeklinde devam etmektedir. Dört yıl Arapça eğitim alan öğrenci, Arapça dinleme ve anlama becerisi kazanmaktadır. Dinleme beceri sadece konuşma becerisini değil aynı zamanda yazma becerisini de etkilemektedir. İnsan dinlediklerini yazıya aktarabilir.

Milli Eğitim Bakanlığı ile Din Öğretimin Genel Müdürlüğünün ortaklaşa yaptığı Arapça Ders kitaplarını Arapça ses ve etkinlik dosyalarıyla öğrencilerin kelimeleri, cümleleri ve metinleri derse gelmeden önce dinleme imkanı vermektedir (Din Öğretim Genel Müdürlüğü, 2018). Arapçayı anlama yeteneğinin gelişmesinde kaset, CD, VCD, TV ve bilgisayar programları, destekleyici ve tamamlayıcı materyal olarak kullanılmalıdır (Din Öğretimi Genel Müdürlüğü, 2011). Teknolojinin ilerlemesiyle birlikte günümüzde basılan Arapça okuma kitapları, dilbilgisi kitapları, hikaye, roman vb. eserin ses dosyaları yapılmaktadır. Avrupa Ortak Dil Ölçütlerinde dinleme becerisi şöyle ifade edilmektedir; A1 seviyesi kişinin kendisi, ailesi ve çevresindeki temel kelimeleri bilir, A2 seviyesi temel kalıpları yavaş yavaş konuşur ve anlar, B1 seviyesi yaşamdaki günlük kelimeleri konuşur ve televizyon, radyo vb. iletişim araçlarındaki net ve yavaş konuşmaları anlar, B2 seviyesi o dildeki karmaşık yapıları, uzun cümleleri anlar ve konuşur, C1 seviyesi uzman konuşmalarını, televizyon programlarını, film, dizi vb. birçok beceriyi gerçekleştirebilir. C2 seviyesi bütün konuşma, dinleme, yazma ve okuma becerilerini en üst seviyede gerçekleştirilir (İşçi Cenani, 2012).

B. Arapça Konuşma Beceri Öğretimi

Konuşma, bireyin gündelik yaşamda duygu, düşünce, istek ve hayallerini, bilgi birikimini ve gözlemlerini karşısındaki kişiye aktarmada başvurduğu en etkili iletişim aracıdır (Temizyürek, 2007). Aynı şekilde Demirel; “Konuşma düşüncelerin, duyguların ve bilgilerin seslerden oluşan dil aracılığıyla aktarılmasıdır” olarak ifade etmiştir. Konuşma becerisi, dinleme becerisinde sonra en önemli ikinci beceridir. Günlük yaşamda bireylerin iletişim sağlayabilmesi için konuşma etkinliği gerçekleştirilmesi gerekir. Konuşma becerisi sayesinde kişiler kendilerini daha doğru ve etkili bir şekilde ifade edebilirler.

Öğrencilerin, yabancı dil öğretiminde en çok konuşma becerisinde zorlanılmaktadır. Öğrenciler öğrendiklerini ilk başta sese, kelimeye, cümleye dökmeleri gerekmektedir. Öğrencilerin konuşma becerisine sahip olmaları için dilbilgisine ve kelime telaffuzuna iyi bilmeleri gerekmektedir. Yabancı dil öğretiminde soru cevap, ikili grup veya grup çalışmalarına yer verilmelidir.

Yüzyıllarca medreselerde Arapça öğretiminde geleneksel /klasik dil bilgisi öğretildi. Öğrencilere dilbilgisi kuralları, ezbere dayalı ve çeviri gibi geleneksel yaklaşımlar ile öğretilen Arapça dili, günümüzde ise iletişime ve etkileşime dayalı dil öğretim yöntemleri yerini almıştır. Geçmişten günümüze kadar Arapça öğretiminde gramer içerikli bir öğretim metodu benimsendiği için konuşma becerisi göz ardı edilmiştir. Öğrencilere konuşma becerisi kazandırmak için anlam ve basit iletişime dayalı psiko-motor becerilerini de geliştirilmelidir.

9. sınıf Arapça öğretim programına çizelge 1, 2, 3, 4, 5, 6 bakıldığında öğrencilerin ilk başta basit yapıları kelime, cümle ve alıştırmalar verilmiştir. Öğretmeler öğrencileri ikili ve çoklu gruplar yaparak öğrencileri konuşturmalıdırlar. 9. sınıf müfredatında öğrencilerin kendilerini tanıtmaya, ailesini, okulunu tanıtmaya ünitelerinde öğrencileri rol yapma, tiyatro vb. etkinliklerle sınıfta konuşmaya yönlendirmeleri gerekmektedir. 10., 11, ve 12. sınıf öğretim programındaki konuları farklı yöntem ve teknikleri kullanarak, öğrencilerin seviyelerine göre planlayarak konuşma becerileri gerçekleştirilmelidir.

C. Arapça Okuma Becerisi Öğretimi

Okuma, işlemi gözlerin ve ses organlarının çeşitli hareketleri ve zihnin yazılı sembolleri anlamasıyla oluşur (Demirel-Şahinel, 2006:81). Okuma ve dinleme becerisinin en büyük amacı okuduğunu anlamaktır. Yabancı dil öğretiminde okumak ise aynı zamanda konuşmakla paraleldir. Her dilin farklı bir yapısı vardır. Fakat okuma becerisi konuşma, yazma ve dinleme becerisine göre daha kolaydır. İnsanlar okuma becerisini geliştirirken bu beceriye %70 ağırlık verilirken, dinleme ve konuşmaya %20, yazmaya da %10 ağırlık verilebilir (Özcan, 2007:25).

Arapçada sesleri doğru çıkarmak aynı zamanda doğru okumaktır. Arapça telaffuzunda seslerin, harflerin ve kelimeler söyleniş biçimleri farklı olduğu için çok dikkatli okunması gereklidir. Özellikle Türkçe alfabesindeki birçok harf, Arapça alfabesinde bulunmamaktadır. Bundan dolayı Arapça Öğretiminde harflerle beraber telaffuzunda öğretilmesi gereklidir. Öğrenciler ilk önce harfleri ve telaffuzun harflerin öğretilmeli daha sonra okuma yapılmalıdır.

İmam Hatip Ortaokul 5. sınıf öğretim programı incelendiğinde öğrencileri okuma ve yazma becerilerini ilk 2 ünite kazandıkları görülmektedir. Farklı Ortaokullardan gelen 9. Sınıf öğrencileri hem okumada hem de yazma konusunda zorluk çekmektedir. Okuma ve yazma becerisi arasındaki farkın ortadan kaldırılması için öğrencilerin ders dışında okuma ve yazma becerileri kazandırılması gerekiyor.

Arapça Okuma becerisi yapılırken, ilk metin öğretmen tarafından okunmalı veya dinletilmeli en az iki defa, öğrenciye okutulmalıdır. Daha sonra Öğretmen metindeki paragraflara ve cümleler üzerinde durmalıdır.

D. Arapça Yazma Becerisi Öğretimi

Yazma becerisi dil öğretimi aşamasında genellikle sonuncu sıraya bırakılmaktadır (Hengirmen, 1997:48). Yazma becerisi temel dört becerinin en sonuncu sırasındadır. Yazma becerisi dinleme becerisi ile öğrenilen hedef dilin dilbilgisi yapısı güçlendirir.

Arapça yazı yazmak diğer dillere göre daha farklıdır. Arapça alfabesi şekillerden oluştuğu ve aynı zamanda mahreç yani telaffuz dikkat etmeleri gerektiği için zorlanılmaktadır. Arapça sağdan sola doğru yazılması, Türkçe yazma alışkanlığının

tam tersini oluşturduğu için öğrenciler tarafında önyargı ile bakılmaktadır. Öğrenci Arapça yazı yazabilmesi için harfleri, sembolleri ve sesleri birbirinde ayırma becerisine sahip olması gereklidir.

İmam hatip liselerine gelen normal ortaokulundaki öğrenciler ilk defa Arapça dersi ile karşılaştıkları için bu konuda zorlanmaktadırlar. Ders dışında öğrencilere yazma becerisi kazandırmak için Arapça Yazı Defteri aldırılmalı ve takip edilmelidir.

IV. ARAPÇA ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN ARAÇ-GEREÇ VE MATERYALLER

Yabancı dil eğitiminde araç-gereç ve materyaller çok önemlidir. Öğrencilerin daha iyi anlayabilmeleri için hazırlanan materyaller büyük katkı sağlamaktadır. Öğretim sürecini hızlandırır ve daha verimli öğrenme sağlanır.

A. Ders Kitaplar

Eğitimde en çok kullanılan araç ve gereçlerin başında ders kitapları gelmektedir (Dondurmacı, 2020:23). Ders kitapları öğretmenin ne öğreteceğini, öğrencinin ne öğreneğini belirlediği için çok önemlidir. Bundan dolayı kitap içeriği hazırlanırken öğretim yöntem, teknik ve strateji ele alınarak yapılmalıdır. Bu konuda titizlikle çalışan MEB her yıl kitapları güncellemekte ve günümüz şartlarına göre değiştirmektedir (MEB, 2021:12).

B. Etkileşimli Akıllı Tahta

Teknolojinin gelişmesiyle birlikte her alanda olduğu gibi eğitimde yeni yaklaşım ve metotlar geliştirilmiştir. MEB okullarda fırsat eşitliği sağlamak, kaliteli ve etkin bir eğitim süreci başlatmak için 2010 yılında FATİH Projesini (Fırsat Artırma ve Teknolojiyi iyileştirme Hareketi) uygulamaya geçirmiştir. Her okulda FATİH Projesi adı altında etkileşimli Akıllı tahtalar ve internet alt yapısı kurulmuş öğrencilerin kapsamlı, eşit ve kaliteli bir eğitim öğretim verilmesi hedeflenmiştir. FATİH projesi 21. yüzyılda yaratıcı, yansıtıcı ve eleştirel düşünme becerisine sahip, bir birey olarak yetişmeyi amaçlamıştır. Etkili akıllı tahtada yapılan eğitim öğretim sıradanlıktan çıkıp her öğretmenin farklılık aradığı ve her öğrencinin öğrenme şekline göre tasarlandığı ortamlara dönüşmektedir. Etkileşimli tahtaların öğrencinin ilgisini çekmesi, sınıf içi etkileşimi artırması ve öğretim sürecine yenilik getirebilecek çok yönlü bir araç olması eğitim kurumlarını bu aracı kullanmaya teşvik eden unsurlar arasında gösterilmiştir (Candice, 2015:67).

C. Bilgisayar, DVD, CD

Çağımız bilgi ve teknoloji çağı olmasından dolayı bilgisayarın girmediği hiçbir alan kalmamıştır. Bilgisayar her türlü yazılımlarla hayatımızı kolaylaştırmaktadır. Özellikle Öğrenciler yabancı dil öğrenmede MEB hazırlamış olduğu e-okul sistemi ile öğrenciler bütün eğitim-öğretim içeriklerine aynı zamanda sınav notu, devamsızlık vb. bir şey kısa sürede erişim sağlayabiliyorlar (Engin, 2010:75). Web tabanlı öğrenme ile öğrenciler başta olmak üzere öğretmenler doğrudan veya dolaylı olarak etkileşim sağlayabiliyorlar. Yabancı dil öğreniminde öğrenciler eğitsel içerikli oyunlarla dikkatini bir konu üzerine yoğunlaştırabiliyor, görsel, işitsel efektlerle etkin ve aktif ders işlenebiliyor. Eskiden ön planda olan DVD, CD günümüzde geçerliliği yitirmiş onların yerini uygulamalar almıştır.

D. Resimler ve Sunumlar

Eğitim en önemli parçalarında birisi olan resim ve sunumlar çok önemlidir. Resimlerle anlatım eğitim-öğretimde özellikle yabancı dil eğitimde her zaman ön planda olmuştur. Bunun yanında bilgisayarlı ve web tabanlı eğitim sunumları ön plana çıkmıştır. Teknolojinin eğitim ortamlarına girmesi ile de farklı öğrenci özelliklerine uygun öğretim materyallerinin tasarlanmasını sağlayarak öğretim ortamlarını zenginleştirmenin yanında, öğretim ortamlarına ulaşılabilirliği, kolaylaştırıp, verimli öğrenme ortamlarının oluşmasına olanak vermektedir (Gelişli, 2009:157). Eskiden sunu yapmada film, fotoğraf, asetat, tepegöz, projeksiyon vb. birçok araç kullanılıyordu fakat şu anda, PowerPoint'te hazırlanan ve slayt adı verilen sayfaların içinde yer alan metin, grafik, resim, video klipleri veya ses klipleriyle daha canlı ve dinamik bir sunu yapılabilmektedir (Güneş, 2003:180).

E. Şekiller ve Şemalar

Şekil ve şemalar, eğitim -öğretim sürecinde bir konunun alt basamaklarını veya konuyu özetlemek için kullanılan kavram haritalarıdır. Öğrenmenin kalıcı ve verimli olmasını sağlar.

V. BULGULAR VE YORUMLAR

A. Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında elde edilen veriler SPSS 24 programı ile analiz edilmiştir. Araştırma kapsamında demografik özelliklerine göre dağılımlarının verilmesinde betimleyici analizlerden frekans ve yüzde analizi kullanılmıştır.

Araştırmada kullanılan ölçeklere ait betimleyici analizlerin verilmesinde ise ortalama ve standart sapma değerleri verilmiştir. Elde edilen verilerin dağılımının normal dağılım olması sonucu hipotez testleri istatistiksel olarak %95 güven düzeyinde test edilmiş olup ölçeklerden elde edilen puanların 2'li gruplara göre farklarının incelenmesi için bağımsız örneklem t-testi, 2'den fazla gruplar arasındaki farkların belirlenmesi için tek yönlü Anova analizi yapılmıştır.

Değişkenler arasındaki ilişkilerin incelenmesi için Pearson korelasyon analizi yapılmış olup, Likert yapılı ölçeklerin güvenilirlik düzeylerinin belirlenmesi için Cronbach's Alpha analizi yapılmıştır.

B. Veri Toplama Araçları

Araştırmada "*Arapça Dersine Yönelik Tutum Ölçeği*" kullanılmıştır. Arapça tutum ölçeğimiz, Özcan (2016) tarafından geliştirilen "*İlahiyat Fakültesi Öğrencilerin Arapça Dersine Karşı Tutumlarının İncelenmesi*" amacıyla oluşturulmuştur. Toplamda 28 maddeden oluşan ölçeğimizde herhangi bir soru çıkartılmadan orijinal şekli ile öğrencilere sorulmuştur.

Ölçeğin geçerlilik ve güvenilirlik analizi yapılmış ve uygulanabilir olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Özcan, 2016). Araştırma kapsamında elde edilen veriler SPSS 24 programı ile analiz edilmiştir.

Araştırma kapsamında demografik özelliklerine göre dağılımlarının verilmesinde betimleyici analizlerden frekans ve yüzde analizi kullanılmıştır.

Elde edilen verilerin dağılımın normal dağılım olması sonucu hipotez testleri istatistiksel olarak %95 güven düzeyinde test edilmiş olup ölçeklerden elde edilen puanların 2'li gruplara göre farklarının incelenmesi için bağımsız örneklem t-testi, 2'den fazla gruplar arasındaki farkların belirlenmesi için tek yönlü Anova Analizi yapılmıştır.

Likert yapılı ölçeklerin güvenilirlik düzeylerinin belirlenmesi için Cronbach's Alpha analizi yapılmıştır. Araştırmanın bu bölümünde araştırma sonucunda elde edilen verilerin analizine ait ortaya çıkan bulgular ve yorumlar sunulmuştur.

C. Frekans Analizleri

Çizelge 10 Öğrencilerin Sınıflarına Dağılımları

Grup	n	Yüzde%
9.Sınıf	96	24,6
10.Sınıf	79	20,3
11.Sınıf	94	24,1
12.Sınıf	121	31
Toplam	390	100,0

Araştırmaya katılan öğrencilerin %24,6'sının 9. sınıf, %20,3'ünün 10.sınıf, %24,1'inin 11.sınıf, %31,0'mın 12.sınıf olduğu belirlenmiştir.

Çizelge 11 Öğrencilerin Mezuniyet Durumlarına Göre Dağılımları

Grup	n	Yüzde%
İmam Hatip Ortaokul	211	54,1
Farklı Ortaokul	179	45,9
Toplam	390	100,0

Araştırmaya katılan öğrencilerin %54,1'inin imam hatip ortaokul, %45,9'unun normal ortaokul mezunu olduğu belirlenmiştir.

Çizelge 12 Öğrencilerin Arapça dersini Öğrenmek istemelerine Göre Dağılımları

Grup	n	Yüzde%
Dersten geçmek	275	70,5
İyi bir iş bulmak	60	15,4
Kariyer yapmak	19	4,9
Diğer	36	9,2
Toplam	390	100,0

Araştırmaya katılan öğrencilerin %70,5'inin Arapçayı dersten geçmek için öğrendikleri, %15,4'ünün iyi bir iş bulmak, %4,9'unun kariyer yapmak ve %9,2'sinin diğer sebeplerden dolayı Arapça öğrenme istedikleri olduğu belirlenmiştir.

Çizelge 13 Öğrencilerin Arapça Çalışma Sürelerine Göre Dağılımları

Grup	n	Yüzde%
Hiç çalışmıyorum	309	79,2
2 saat ve üzeri	81	20,8
Toplam	390	100,0

Araştırmaya katılan öğrencilerin %79,2'sinin hiç Arapça çalışmıyorken %20,8'i günde 2 saat veya üzeri Arapça çalıştıkları belirlenmiştir.

D. Arapça Dersine İlişkin Öğrencilerin Tutumlarına Ait Normal Dağılım Betimsel İstatistik ve Farklılık Analizleri

Araştırmanın bu bölümde evlilikte yaşam bulguları ve aleksitimi düzeylerine ait, betimsel istatistikleri, demografik özelliklere göre farklılıklarının belirlenmesine ait bulgulara yer verilmiştir.

Çizelge 14 Öğrencilerin Arapça Dersine İlişkin Tutumları, Düzeylerine Ait Normallik Testi ve Betimsel İstatistik Sonuçları

Alt Boyutlar	$\bar{X}$	Merkezi Eğilim Ölçümleri		
		Medyan	Çarpıklık	Basıklık
Bilişsel	2,37	2,25	1,206	0,783
Duyuşsal	2,38	2,29	0,831	0,426
Davranışsal	2,04	1,86	0,124	0,247
Arapça Dersine İlişkin Tutum	2,32	2,17	0,891	0,045

Verilerin dağılımını incelerken merkezi eğilim ölçümlerinden ortalama ve medyanın yakınlığının yanı sıra çarpıklık ile basıklık değerlerinin -2 ile +2 arasında olduğundan dağılımın normal olmadığı belirlenmiştir (George ve Mallery, 2010).

Çizelge 15 Öğrencilerin Arapça Dersine İlişkin Tutumları Düzeyleri

Boyutlar/Ölçek	$\bar{X}$	s.s
Bilişsel	2,37	1,03
Duyuşsal	2,38	0,54
Davranışsal	2,04	0,76
Arapça Dersine İlişkin Tutum	2,32	0,49

Öğrencilerin Arapça dersine ilişkin tutumlarına ait betimsel bulgular incelendiğinde ölçeğin ortalamasının ($\bar{x}=2,32$) olduğu belirlenmiştir.

Bilişsel düzeyleri alt boyut ortalamasının ($\bar{x}=2,37$), duyuşsal alt boyut ortalamasının ($\bar{x}=2,38$) ve davranışsal düzeyleri alt boyut ortalamasının ($\bar{x}=2,04$) olduğu belirlenmiştir.

Çizelge 16 Öğrencilerin Arapça Dersine İlişkin Tutumlarının Mezuniyet Durumlarına Göre Farklılaşmasının Belirlenmesine Ait Bağımsız Örneklem T-testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Mezuniyet Durumu	n	$\bar{X}$	s.s	t	sd	p
Bilişsel	İmam Hatip Ortaokul	211	2,34	1,01	-0,575	388	0,566
	Normal Ortaokul	179	2,41	1,06			
Duyuşsal	İmam Hatip Ortaokul	211	2,35	0,53	-1,704	388	0,089
	Normal Ortaokul	179	2,44	0,55			
Davranışsal	İmam Hatip Ortaokul	211	2,05	0,78	0,141	388	0,888
	Normal Ortaokul	179	2,04	0,74			
Arapça Dersine İlişkin Tutum	İmam Hatip Ortaokul	211	2,30	0,48	-1,293	388	0,197
	Normal Ortaokul	179	2,36	0,51			

Öğrencilerin Arapça dersine ilişkin tutumlarının mezuniyet durumlarına göre farklılaşmaları durumlarının tespiti için yapılan t-testi sonucunda, Öğrencilerin Arapça dersine ilişkin tutumları mezuniyet gruplarıyla farklılaşmamaktadır ($p>0,05$).

Çizelge 17 Öğrencilerin Arapça Dersine İlişkin Tutumlarının Ders ve Sınav Haftası Harici Arapça Çalışma Sürelerine Göre Farklılaşmasının Belirlenmesine Ait Bağımsız Örneklem T-testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Arapça Çalışma Süresi	n	$\bar{X}$	s.s	t	sd	p
Bilişsel	Hiç çalışmıyorum	309	2,35	1,04	-1,009	388	0,313
	2 saat ve üzeri	81	2,48	1,00			
Duyuşsal	Hiç çalışmıyorum	309	2,42	0,54	1,855	388	0,064
	2 saat ve üzeri	81	2,29	0,53			
Davranışsal	Hiç çalışmıyorum	309	2,05	0,76	0,257	388	0,798
	2 saat ve üzeri	81	2,03	0,77			
Arapça Dersine İlişkin Tutum	Hiç çalışmıyorum	309	2,34	0,50	1,044	388	0,297
	2 saat ve üzeri	81	2,27	0,49			

Öğrencilerin Arapça dersine ilişkin tutumlarının ders ve sınav haftası harici Arapça çalışma sürelerine göre farklılaşmaları durumlarının tespiti için yapılan t-testi sonucunda, Öğrencilerin Arapça dersine ilişkin tutumları ders ve sınav haftası harici Arapça çalışma süreleri gruplarıyla farklılaşmamaktadır ($p>0.05$).

Çizelge 18 Öğrencilerin Arapça Dersine İlişkin Tutumlarının Sınıflarına Göre Farklılaşmasının Belirlenmesine Ait Anova Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Sınıf	n	$\bar{X}$	s.s	F	p	Scheffe
Bilişsel	9.sınıf ⁽¹⁾	96	3,21	1,18	50,143	0,000*	(1-2)
	10. Sınıf ⁽²⁾	79	2,53	0,95			(1-3)
	11.Sınıf ⁽³⁾	94	2,13	0,68			(1-4)
	12.Sınıf ⁽⁴⁾	121	1,80	0,66			
Duyuşsal	9.sınıf ⁽¹⁾	96	2,95	0,47	85,871	0,000*	(1-2)
	10. Sınıf ⁽²⁾	79	2,44	0,47			(1-3)
	11.Sınıf ⁽³⁾	94	2,09	0,39			(1-4)
	12..Sınıf ⁽⁴⁾	121	2,14	0,36			
Davranışsal	9.sınıf ⁽¹⁾	96	2,59	1,08	30,090	0,000*	(1-2)
	10. Sınıf ⁽²⁾	79	2,04	0,63			(1-3)
	11.Sınıf ⁽³⁾	94	1,90	0,48			(1-4)
	12.Sınıf ⁽⁴⁾	121	1,73	0,39			
Arapça Dersine İlişkin Tutum	9.sınıf ⁽¹⁾	96	2,91	0,39	142,689	0,000*	(1-2)
	10. Sınıf ⁽²⁾	79	2,37	0,42			(1-3)
	11.Sınıf ⁽³⁾	94	2,07	0,31			(1-4)
	12.Sınıf ⁽⁴⁾	121	2,03	0,26			

* $p<0.05$

Öğrencilerin Arapça dersine ilişkin tutumlarının sınıflarına göre farklılıklarının belirlenmesi için yapılan Anova testi sonucunda, öğrencilerin Arapça dersine ilişkin tutumlarının sınıflarına göre farklılığı belirlenmiştir ($F=142.689$; $p=0.000$; $p<0.05$).

- 1.sınıfa ($\bar{X}=2,91$)
- 2.sınıf ($\bar{X}=2,37$),
- 3.sınıf ($\bar{X}=2,07$)
- 4.sınıf ($\bar{X}=2,03$)

Arapça dersine ilişkin tutumları daha yüksek seviyede olduğu belirlenmiştir.

Öğrencilerin bilişsel tutumlarının sınıflarına göre farklılığı belirlenmiştir ($F=50.143$; $p=0.000$; $p<0.05$).

- 9.sınıfa ($\bar{X}=3,21$)
- 10.sınıf ($\bar{X}=2,53$),
- 11.sınıf ($\bar{X}=2,13$)
- 12.sınıf ($\bar{X}=1,80$)

bilişsel tutumları daha yüksek seviyede olduğu belirlenmiştir.

Öğrencilerin duyuşsal tutumlarının sınıflarına göre farklılığı belirlenmiştir (F=85.871; p=0.000; p<0.05).

- 9.sınıf ($\bar{X}$ =2,95)
- 10.sınıf ($\bar{X}$ =2,44),
- 11.sınıf ($\bar{X}$ =2,09) ve
- 12.sınıf ($\bar{X}$ =2,14)

duyuşsal tutumları daha yüksek seviyede olduğu belirlenmiştir.

Öğrencilerin davranışsal tutumlarının sınıflarına göre farklılığı belirlenmiştir (F=30.090; p=0.000; p<0.05).

- 9.sınıf ($\bar{X}$ =2,59)
- 10.sınıf ($\bar{X}$ =2,04),
- 11.sınıf ($\bar{X}$ =1,90) ve
- 12.sınıf ($\bar{X}$ =1,73)

davranışsal tutumları göre daha yüksek seviyede olduğu belirlenmiştir. Gruplar arasındaki farkın hangi gruptan kaynaklandığını incelenmesinde Scheffe testi kullanılmıştır.

Çizelge 19 Öğrencilerin Arapça Dersine İlişkin Tutumlarının Arapça Öğrenme İsteklerine Göre Farklılaşmasının Belirlenmesine Ait Anova Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Arapça Öğrenme Niyeti	n	$\bar{X}$	s.s	F	P	Scheffe
Bilişsel	Dersten geçmek ⁽¹⁾	275	2,34	1,00	5,769	0,001*	(2-4)
	İyi bir iş bulmak ⁽²⁾	60	2,13	0,96			
	Kariyer yapmak ⁽³⁾	19	2,53	1,13			
	Diğer ⁽⁴⁾	36	2,98	1,15			
Duyuşsal	Dersten geçmek ⁽¹⁾	275	2,36	0,55	4,787	0,003*	(2-4)
	İyi bir iş bulmak ⁽²⁾	60	2,28	0,42			
	Kariyer yapmak ⁽³⁾	19	2,54	0,67			
	Diğer ⁽⁴⁾	36	2,67	0,54			
Davranışsal	Dersten geçmek ⁽¹⁾	275	2,02	0,80	2,953	0,032*	(1-4)
	İyi bir iş bulmak ⁽²⁾	60	1,91	0,44			
	Kariyer yapmak ⁽³⁾	19	2,20	0,76			
	Diğer ⁽⁴⁾	36	2,35	0,84			
Arapça Dersine İlişkin Tutum	Dersten geçmek ⁽¹⁾	275	2,30	0,50	7,609	0,000*	(2-4)
	İyi bir iş bulmak ⁽²⁾	60	2,20	0,36			
	Kariyer yapmak ⁽³⁾	19	2,48	0,57			
	Diğer ⁽⁴⁾	36	2,65	0,48			

*p<0.05

Öğrencilerin Arapça dersine ilişkin tutumlarının Arapça öğrenme isteklerine göre farklılıklarının belirlenmesi için yapılan Anova testi sonucunda, öğrencilerin Arapça dersine ilişkin tutumlarının Arapça öğrenme niyetlerine göre farklılığı belirlenmiştir (F=7.609; p=0.000; p<0.05). Diğer sebeplerle Arapça öğrenen öğrencilerin ($\bar{X}$ =2,65) Arapça dersine ilişkin tutumları dersten geçmek ($\bar{X}$ =2,30) ve iyi bir iş bulmak olan öğrencilere ($\bar{X}$ =2,20) göre daha yüksek seviyede olduğu belirlenmiştir.

Öğrencilerin bilişsel tutumlarının sınıflarına göre farklılığı belirlenmiştir (F=5.769; p=0.000; p<0.05). Diğer sebeplerle Arapça öğrenen öğrencilerin ($\bar{X}$ =2,98) bilişsel tutumları dersten geçmek ($\bar{X}$ =2,34) ve iyi bir iş bulmak olan öğrencilere ($\bar{X}$ =2,13) göre daha yüksek seviyede olduğu belirlenmiştir.

Öğrencilerin duyuşsal tutumlarının sınıflarına göre farklılığı belirlenmiştir (F=4.787; p=0.003; p<0.05). Diğer sebeplerle Arapça öğrenen öğrencilerin ($\bar{X}$ =2,67) duyuşsal tutumları dersten geçmek ($\bar{X}$ =2,36) ve iyi bir iş bulmak olan öğrencilere ($\bar{X}$ =2,28) göre daha yüksek seviyede olduğu belirlenmiştir.

Öğrencilerin davranışsal tutumlarının sınıflarına göre farklılığı belirlenmiştir (F=2.953; p=0.032; p<0.05). Diğer sebeplerle Arapça öğrenen öğrencilerin ($\bar{X}$ =2,35) davranışsal tutumları dersten geçmek ($\bar{X}$ =2,02) ve iyi bir iş bulmak olan öğrencilere ($\bar{X}$ =1,91) göre daha yüksek seviyede olduğu belirlenmiştir.

Gruplar arasındaki farkın hangi gruptan kaynaklandığını incelenmesinde Scheffe testi kullanılmıştır.

Çizelge 20 Öğrencilerin Bilişsel, Duyuşsal ve Davranışsal Değişkenleri Arasındaki İlişkilere Ait Sonuçlar

Değişkenler		Bilişsel	Duyuşsal	Davranışsal
Bilişsel	r	1	,247**	,334**
	p		0,000	0,000
Duyuşsal	r		1	,331**
	p			0,000
Davranışsal	r			1
	p			

**p<0.01

Öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve davranışsal boyutları arasındaki ilişkilerin incelenmesi için pearson korelasyon analizi yapılmıştır. Bilişsel boyut ile duyuşsal boyutları arasında pozitif yönlü 0.247'lik, Bilişsel boyut ile davranışsal boyutları arasında pozitif yönlü 0.334'lük ve duyuşsal boyut ile davranışsal boyut arasında pozitif yönlü 0.331'lik ilişki olduğu belirlenmiştir ($p<0.01$).

Araştırmaya dâhilindeki Arapça dersine ilişkin tutum ölçeğine ait güvenilirlik analizleri sonuçlar aşağıda verilmiştir.

Çizelge 21 Arapça Dersine İlişkin Tutum Ölçeğine Ait Güvenilirlik Analizi

Alt Boyutlar	Cronbach's Alpha
Bilişsel	0,732
Duyuşsal	0,704
Davranışsal	0,713
Arapça Dersine İlişkin Tutum	0,782

Öğrencilerin; Arapça dersine ilişkin tutumlarına ait güvenilirlik katsayıları incelendiğinde, ölçeğe ait Cronbach's Alpha değerinin 0,782 olarak hesaplandığı görülmektedir. Bu değer ölçeğin güvenilirliğinin yüksek düzeyde olduğunu gösterir.

Bilişsel tutumlarına ait güvenilirlik katsayıları incelendiğinde, alt boyuta ait Cronbach's Alpha değerinin 0,732 olarak hesaplandığı görülmektedir. Bu değer alt boyut güvenilirliğinin yüksek düzeyde olduğunu gösterir.

Duyuşsal tutumlarına ait güvenilirlik katsayıları incelendiğinde, alt boyuta ait Cronbach's Alpha değerinin 0,704 olarak hesaplandığı görülmektedir. Bu değer alt boyut güvenilirliğinin yüksek düzeyde olduğunu gösterir.

Davranışsal tutumlarına ait güvenilirlik katsayıları incelendiğinde, alt boyuta ait Cronbach's Alpha değerinin 0,713 olarak hesaplandığı görülmektedir. Bu değer alt boyut güvenilirliğinin yüksek düzeyde olduğunu gösterir.

E. İmam Hatip Ortaokulu Öğrencilerine Ait Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde imam hatip ortaokulu öğrencilerinin araştırma sonucunda elde edilen verilerin analizine ait ortaya çıkan bulgular ve yorumlar sunulmuştur.

Çizelge 22 İmam Hatip Ortaokulu Öğrencilerinin Arapça Öğrenme İsteklerine Göre Dağılımları

	Sınıf	n	Yüzde%
Arapça Öğrenme Niyeti	9.Sınıf	50	23,4
	10.Sınıf	42	20,1
	11.Sınıf	51	23,9
	12..Sınıf	68	32,5
	Toplam	209	100,0

İmam hatip ortaokulu öğrencilerinin sınıflarına göre dağılımları incelendiğinde; %23,4'ünün 9.sınıf, %20,1'inin 10.sınıf, %23,9'unun, 11.sınıf, %32,5'inin 12.sınıf olduğu belirlenmiştir.

Çizelge 23 İmam Hatip Ortaokulu Öğrencilerinin Arapça Öğrenme İsteklerine Göre Dağılımları

	Arapça Öğrenme İsteği	n	Yüzde%
Arapça Öğrenme İstekleri	Dersten geçmek	160	75,6
	İyi bir iş bulmak	27	12,9
	Diğer	24	11,5
	Toplam	209	100,0

İmam hatip ortaokulu öğrencilerinin Arapça öğrenme niyetlerine göre dağılımları incelendiğinde; %75,6'nın dersten geçmek, %12,9'unun iyi bir iş bulmak ve %11,5'inin diğer sebeplerle Arapça öğrenme isteklerinin olduğu belirlenmiştir.

Çizelge 24 İmam Hatip Ortaokulu Öğrencilerinin Ders ve Sınav Haftası Dışında Arapça Çalışma Sürelerine Göre Dağılımları

	Arapça Çalışma Süresi	n	Yüzde%
Arapça Çalışma Süresi	Hiç çalışmıyorum	160	76,1
	2 saat ve daha fazla	51	23,9
	Toplam	209	100,0

İmam hatip lisesi öğrencilerinin ders ve sınav haftası dışında Arapça çalışma süresine göre dağılımları incelendiğinde; %76,1'inin hiç çalışmadığı, %23,9'unun 2 saat ve daha fazla çalıştığı belirlenmiştir.

Çizelge 25 Verilerin Dağılımına Ait Bulgular

Alt Boyutlar	$\bar{X}$	Merkezi Eğilim Ölçümleri		
		Medyan	Çarpıklık	Basıklık
Bilişsel	2,21	2,25	0,805	0,166
Duyuşsal	2,33	2,29	0,432	-0,182
Davranışsal	1,94	1,86	0,812	0,375
Arapça Dersine İlişkin Tutum	2,22	2,17	0,590	-0,320

Verilerin dağılımını incelerken merkezi eğilim ölçümlerinden ortalama ve medyanın yakınlığının yanı sıra çarpıklık ile basıklık değerlerinin -2 ile +2 arasında olduğundan dağılımın normal olduğu belirlenmiştir (George ve Mallery 2010).

Çizelge 26 İmam Hatip Ortaokulu Öğrencilerinin Arapça Dersine İlişkin Tutumları

Alt Boyutlar / Ölçek	$\bar{X}$	s.s
Bilişsel	2,21	0,76
Duyuşsal	2,33	0,41
Davranışsal	1,94	0,54
Arapça Dersine İlişkin Tutum	2,22	0,37

İmam hatip ortaokulu öğrencilerinin Arapça dersine ilişkin tutumlarına ait betimsel bulgular incelendiğinde ölçeğin ortalamasının ($\bar{x}=2,98$) olduğu belirlenmiştir.

Bilişsel düzeyleri alt boyut ortalamasının ($\bar{x}=3,00$), duyuşsal alt boyut ortalamasının ($\bar{x}=2,74$) ve davranışsal düzeyleri alt boyut ortalamasının ($\bar{x}=3,60$) olduğu belirlenmiştir.

Çizelge 27 İmam Hatip Ortaokulu Öğrencilerinin Arapça Dersine İlişkin Tutumlarının Sınıflarına Göre Farklılaşmasının Belirlenmesine Ait Anova Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Sınıf	n	$\bar{X}\pm s.s.$	F	p	Scheffe
Bilişsel	9.Sınıf ⁽¹⁾	49	2,95±0,87	38,526	0,000*	(1-2)
	10.Sınıf ⁽²⁾	42	2,29±0,51			(1-3)
	11.Sınıf ⁽³⁾	50	2,11±0,62			(1-4)
	12.Sınıf ⁽⁴⁾	68	1,72±0,43			
Duyuşsal	9.Sınıf ⁽¹⁾	49	2,77±0,33	48,267	0,000*	(1-2)
	10.Sınıf ⁽²⁾	42	2,41±0,39			(1-3)
	11.Sınıf ⁽³⁾	50	2,09±0,30			(1-4)
	12.Sınıf ⁽⁴⁾	68	2,14±0,27			
Davranışsal	9.Sınıf ⁽¹⁾	49	2,37±0,73	19,881	0,000*	(1-2)
	10.Sınıf ⁽²⁾	42	1,99±0,46			(1-3)
	11.Sınıf ⁽³⁾	50	1,86±0,38			(1-4)
	12.Sınıf ⁽⁴⁾	68	1,68±0,33			
Arapça Dersine İlişkin Tutum	9.Sınıf ⁽¹⁾	49	2,70±0,27	95,260	0,000*	(1-2)
	10.Sınıf ⁽²⁾	42	2,29±0,31			(1-3)
	11.Sınıf ⁽³⁾	50	2,04±0,21			(1-4)
	12.Sınıf ⁽⁴⁾	68	1,97±0,20			

*p<0,05

İmam hatip ortaokulu öğrencilerinin Arapça dersine ilişkin tutumlarının sınıflarına göre farklılaşma durumlarının tespiti için yapılan Anova testi sonucunda, öğrencilerin Arapça dersine ilişkin tutumlarının sınıflarına göre farklılığı belirlenmiştir. (F=95.260; p=0.000; p<0.05).

- 9.sınıf ($\bar{X}=2,70$)
- 10.sınıf ($\bar{X}=2,29$),
- 11.sınıf ($\bar{X}=2,04$) ve
- 12.sınıf ($\bar{X}=1,97$)

Arapça derslerine ilişkin tutumları olanlara göre daha yüksek seviyede olduğu belirlenmiştir.

Bilişsel tutumlarının sınıflarına göre farklılığı belirlenmiştir (F=38.526; p=0.000; p<0.05).

- 9.sınıf ($\bar{X}=2,95$)
- 10.sınıf ($\bar{X}=2,29$),
- 11.sınıf ($\bar{X}=2,11$)
- 12.sınıf ($\bar{X}=1,72$)

Bilişsel tutumları daha yüksek seviyede olduğu belirlenmiştir.

Duyuşsal tutumlarının sınıflarına göre farklılığı belirlenmiştir (F=48.267; p=0.000; p<0.05).

- 9.sınıf ($\bar{X}=2,77$)
- 10.sınıf ($\bar{X}=2,41$),
- 11.sınıf ($\bar{X}=2,09$)
- 12.sınıf ($\bar{X}=2,14$)

Duyuşsal tutumları göre daha yüksek seviyede olduğu belirlenmiştir.

Davranışsal tutumlarının sınıflarına göre farklılığı belirlenmiştir (F=19.881; p=0.000; p<0.05).

- 9.sınıf ($\bar{X}=2,37$)
- 10.sınıf ($\bar{X}=1,99$),
- 11.sınıf ($\bar{X}=1,86$)
- 12.sınıf ($\bar{X}=1,68$)

duyuşsal tutumları olanlara göre daha yüksek seviyede olduğu belirlenmiştir.

Çizelge 28 İmam Hatip Ortaokulu Öğrencilerinin Arapça Dersine İlişkin Tutumlarının Arapça Öğrenme İsteklerine Göre Farklılaşmasının Belirlenmesine Ait Anova Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Arapça Öğrenme Niyeti	n	$\bar{X} \pm s.s.$	F	p	Scheffe
Bilişsel	Dersten geçmek ⁽¹⁾	158	2,16±0,72	13,260	0,000*	(1-3)
	İyi bir iş bulmak ⁽²⁾	27	1,95±0,62			(2-3)
	Diğer ⁽³⁾	24	2,91±0,86			
Duyuşsal	Dersten geçmek ⁽¹⁾	158	2,30±0,41	3,477	0,033*	(1-3)
	İyi bir iş bulmak ⁽²⁾	27	2,34±0,39			
	Diğer ⁽³⁾	24	2,53±0,44			
Davranışsal	Dersten geçmek	158	1,92±0,56	1,970	0,142	
	İyi bir iş bulmak	27	1,90±0,40			
	Diğer	24	2,15±0,60			
Arapça Dersine İlişkin Tutum	Dersten geçmek ⁽¹⁾	158	2,19±0,36	7,524	0,001*	(1-3)
	İyi bir iş bulmak ⁽²⁾	27	2,18±0,31			(2-3)
	Diğer ⁽³⁾	24	2,49±0,42			

*p<0,05

İmam hatip ortaokulu öğrencilerinin Arapça dersine ilişkin tutumlarının Arapça öğrenme nedenlerine göre farklılaşma durumlarının tespiti için yapılan Anova testi sonucunda, öğrencilerin Arapça dersine ilişkin tutumlarının Arapça öğrenme nedenlerine göre farklılığı belirlenmiştir (F=7.524; p=0.001; p<0.05).

Diğer sebeplerden Arapça öğrenmeye niyetli öğrencilerin ($\bar{X}$ =2,49) Arapça dersine ilişkin tutumları dersten geçme ($\bar{X}$ =2,19) ve iyi bir iş bulmak ($\bar{X}$ =2,18) için Arapça öğrenmeye niyetli öğrencilere göre daha yüksek seviyede olduğu belirlenmiştir.

Bilişsel tutumlarının Arapça öğrenme nedenlerine göre farklılığı belirlenmiştir (F=13.260; p=0.000; p<0.05). Diğer sebeplerden Arapça öğrenmeye niyetli öğrencilerin ($\bar{X}$ =2,91) bilişsel tutumları dersten geçme ($\bar{X}$ =2,16) ve iyi bir iş bulmak ($\bar{X}$ =1,95) için Arapça öğrenmeye niyetli öğrencilere göre daha yüksek seviyede olduğu belirlenmiştir.

Duyuşsal tutumlarının Arapça öğrenme nedenlerine göre farklılığı belirlenmiştir (F=3.477; p=0.033; p<0.05). Diğer sebeplerden Arapça öğrenmeye niyetli öğrencilerin ($\bar{X}$ =2,53) duyuşsal tutumları dersten geçmek olanlar ($\bar{X}$ =2,30) için Arapça öğrenmeye niyetli öğrencilere göre daha yüksek seviyede olduğu belirlenmiştir.

Çizelge 29 İmam Hatip Ortaokulu Öğrencilerinin Arapça Dersine İlişkin Tutumlarının Ders ve Sınav Haftası Dışında Arapça Çalışma Sürelerine Göre Farklılaşmasının Belirlenmesine Ait Bağımsız Örneklem T-Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Arapça Çalışma Süresi	n	$\bar{X}\pm s.s.$	t	Sd	p
Bilişsel	Hiç çalışmıyorum	159	2,16±0,74	-1,971	207	0,067
	1-2 saat	50	2,40±0,83			
Duyuşsal	Hiç çalışmıyorum	159	2,35±0,40	0,839	207	0,403
	1-2 saat	50	2,29±0,47			
Davranışsal	Hiç çalışmıyorum	159	1,95±0,57	0,319	207	0,750
	1-2 saat	50	1,93±0,49			
Arapça Dersine İlişkin Tutum	Hiç çalışmıyorum	159	2,22±0,36	0,137	207	0,891
	1-2 saat	50	2,21±0,41			

İmam hatip ortaokulu öğrencilerinin Arapça dersine ilişkin tutumlarının ders ve sınav haftası dışında Arapça çalışma süresine göre farklılaşma durumlarının tespiti için yapılan bağımsız örneklem t-testi sonucunda, öğrencilerin Arapça dersine ilişkin tutumlarının ders ve sınav haftası dışında Arapça çalışma sürelerine göre farklılığı olmadığı belirlenmiştir ($p>0.05$)

Çizelge 30 İmam Hatip Ortaokulu Öğrencilerinin Bilişsel, Duyuşsal ve Davranışsal Değişkenleri Arasındaki İlişkilere Ait Sonuçlar

Değişkenler		Bilişsel	Duyuşsal	Davranışsal
Bilişsel	r	1	,193**	,352**
	p		0,005	0,000
Duyuşsal	r		1	,295**
	p			0,000
Davranışsal	r			1
	p			

** $p<0.01$

İmam hatip ortaokulu öğrencilerinin bilişsel, duyuşsal ve davranışsal boyutları arasındaki ilişkilerin incelenmesi için Pearson korelasyon analizi yapılmıştır.

Bilişsel boyut ile duyuşsal boyutları arasında pozitif yönlü 0.193'lük, Bilişsel boyut ile davranışsal boyutları arasında pozitif yönlü 0.352'lik ve duyuşsal boyut ile davranışsal boyut arasında pozitif yönlü 0.295'lik ilişki olduğu belirlenmiştir ($p<0.01$).

F. Farklı Ortaokul Öğrencilerine Ait Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde Farklı Ortaokul öğrencilerinin araştırma sonucunda elde edilen verilerin analizine ait ortaya çıkan bulgular ve yorumlar sunulmuştur.

Çizelge 31 Farklı Ortaokul Öğrencilerinin Arapça Öğrenme İsteklerine Göre Dağılımları

Sınıf	n	Yüzde%
9.Sınıf	45	25,3
10.Sınıf	37	20,8
11.Sınıf	43	24,2
12.Sınıf	53	29,8
Toplam	178	100,0

Farklı Ortaokul öğrencilerinin sınıflarına göre dağılımları incelendiğinde; %25,3'ünün 9.sınıf, %20,8'inin 10.sınıf, %24,2'sinin, 11.sınıf, %29,8'inin 12.sınıf olduğu belirlenmiştir.

Çizelge 32 Farklı Ortaokul Öğrencilerinin Arapça Öğrenme İsteklerine Göre Dağılımları

Arapça Öğrenme Niyeti	n	Yüzde%
Dersten geçmek	115	64,6
İyi bir iş bulmak	33	18,5
Diğer	31	16,9
Toplam	178	100,0

Farklı Ortaokul öğrencilerinin Arapça öğrenme isteklerine göre dağılımları incelendiğinde; %64,6'sının dersten geçmek, %18,5'inin iyi bir iş bulmak ve %16,9'unun diğer sebeplerle Arapça öğrenme niyetleri olduğu belirlenmiştir.

Çizelge 33 Farklı Ortaokul Öğrencilerinin Ders ve Sınav Haftası Dışında Arapça Çalışma Sürelerine Göre Dağılımları

Arapça Çalışma Süresi	n	Yüzde%
Hiç çalışmıyorum	149	83,1
2 saat ve daha fazla	30	16,9
Toplam	178	100,0

Farklı Ortaokul öğrencilerinin ders ve sınav haftası dışında Arapça çalışma süresine göre dağılımları incelendiğinde; %83,1'inin hiç çalışmadığı, %16,9'unun 2 saat ve daha fazla çalıştığı belirlenmiştir.

Çizelge 34 Farklı Ortaokul Öğrencilerinin Verilerine Ait Normallik Testi Sonucu

Alt Boyutlar	$\bar{X}$	Merkezi Eğilim Ölçümleri		
		Medyan	Çarpıklık	Basıklık
Bilişsel	2,17	2,25	0,435	-0,250
Duyuşsal	2,38	2,29	0,499	-0,308
Davranışsal	1,91	1,86	0,665	0,611
Arapça Dersine İlişkin Tutum	2,24	2,21	0,707	-0,035

Verilerin dağılımını incelerken merkezi eğilim ölçümlerinden ortalama ve medyanın yakınlığının yanı sıra çarpıklık ile basıklık değerlerinin -2 ile +2 arasında olduğundan dağılımın normal olduğu belirlenmiştir (George ve Mallery, 2010).

Çizelge 35 Farklı Ortaokul Öğrencilerinin Verilerine Betimsel Sonuçlar

	$\bar{X}$	s.s
Bilişsel	2,17	1,06
Duyuşsal	2,38	0,55
Davranışsal	1,91	0,74
Arapça Dersine İlişkin Tutum	2,24	0,51

Farklı Ortaokul öğrencilerinin Arapça dersine ilişkin tutumlarına ait betimsel bulgular incelendiğinde ölçeğin ortalamasının ($\bar{x}=2,24$) olduğu belirlenmiştir. Bilişsel düzeyleri alt boyut ortalamasının ($\bar{x}=2,17$), duyuşsal alt boyut ortalamasının ($\bar{x}=2,38$) ve davranışsal düzeyleri alt boyut ortalamasının ($\bar{x}=1,91$) olduğu belirlenmiştir.

Çizelge 36 Farklı Ortaokul Öğrencilerinin Arapça Dersine İlişkin Tutumlarının Sınıflarına Göre Farklılaşmasının Belirlenmesine Ait Anova Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Sınıf	n	$\bar{X}\pm s.s.$	F	p	Scheffe
Bilişsel	9.Sınıf ⁽¹⁾	45	2,64±0,78	19,013	0,000*	(1-2) (1-3) (1-4)
	10.Sınıf ⁽²⁾	37	2,34±0,51			
	11.Sınıf ⁽³⁾	43	2,09±0,63			
	12.Sınıf ⁽⁴⁾	53	1,75±0,45			
Duyuşsal	9.Sınıf ⁽¹⁾	45	2,85±0,28	64,650	0,000*	(1-2) (1-3) (1-4)
	10.Sınıf ⁽²⁾	37	2,43±0,35			
	11.Sınıf ⁽³⁾	43	2,16±0,26			
	12.Sınıf ⁽⁴⁾	53	2,14±0,25			
Davranışsal	9.Sınıf ⁽¹⁾	45	2,20±0,63	9,422	0,000*	(1-2) (1-3) (1-4)
	10.Sınıf ⁽²⁾	37	1,89±0,40			
	11.Sınıf ⁽³⁾	43	1,86±0,38			
	12.Sınıf ⁽⁴⁾	53	1,74±0,30			
Arapça Dersine İlişkin Tutum	9.Sınıf ⁽¹⁾	45	2,67±0,25	97,459	0,000*	(1-2) (1-3) (1-4)
	10.Sınıf ⁽²⁾	37	2,29±0,24			
	11.Sınıf ⁽³⁾	43	2,08±0,19			
	12.Sınıf ⁽⁴⁾	53	1,99±0,16			

*p<0,05

Farklı Ortaokul öğrencilerinin Arapça dersine ilişkin tutumlarının sınıflarına göre farklılaşma durumlarının tespiti için yapılan Anova testi sonucunda, öğrencilerin Arapça dersine ilişkin tutumlarının sınıflarına göre farklılığı belirlenmiştir (F=97.459; p=0.000; p<0.05).

- 9.sınıf ($\bar{X}=2,67$)
- 10.sınıf ($\bar{X}=2,29$)
- 11.sınıf ($\bar{X}=2,08$)
- 12.sınıf ($\bar{X}=1,99$)

Arapça derslerine ilişkin tutumları olanlara göre daha yüksek seviyede olduğu belirlenmiştir.

Bilişsel tutumlarının sınıflarına göre farklılığı belirlenmiştir (F=19.013; p=0.000; p<0.05).

- 9.sınıf ($\bar{X}=2,64$)
- 10.sınıf ($\bar{X}=2,34$)
- 11.sınıf ($\bar{X}=2,09$) ve
- 12.sınıf ($\bar{X}=1,75$)

Bilişsel tutumları olanlara göre daha yüksek seviyede olduğu belirlenmiştir.

Duyuşsal tutumlarının sınıflarına göre farklılığı belirlenmiştir (F=64.650; p=0.000; p<0.05).

- 9.sınıf ($\bar{X}=2,85$)
- 10.sınıf ($\bar{X}=2,43$),
- 11.sınıf ($\bar{X}=2,16$) ve
- 12.sınıf ($\bar{X}=2,14$)

Duyuşsal tutumları olanlara göre daha yüksek seviyede olduğu belirlenmiştir.

Davranışsal tutumlarının sınıflarına göre farklılığı belirlenmiştir (F=9.422; p=0.000; p<0.05).

- 9.sınıf ($\bar{X}=2,20$)
- 10.sınıf ($\bar{X}=1,89$),
- 11.sınıf ($\bar{X}=1,86$) ve
- 12.sınıf ($\bar{X}=1,74$)

Duyuşsal tutumları olanlara göre daha yüksek seviyede olduğu belirlenmiştir.

Çizelge 37 Normal Ortaokul Öğrencilerinin Arapça Dersine İlişkin Tutumlarının Arapça Öğrenme Niyetlerine Göre Farklılaşmasının Belirlenmesine Ait Anova Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Arapça Öğrenme İstekleri	n	$\bar{X} \pm s.s.$	F	p	Scheffe
Bilişsel	Dersten geçmek ⁽¹⁾	115	2,19±0,68	1,899	0,153	
	İyi bir iş bulmak ⁽²⁾	33	2,00±0,63			
	Diğer ⁽³⁾	30	2,33±0,78			
Duyuşsal	Dersten geçmek ⁽¹⁾	115	2,38±0,41	4,627	0,011*	(1-3)
	İyi bir iş bulmak ⁽²⁾	33	2,25±0,35			(2-3)
	Diğer ⁽³⁾	30	2,56±0,40			
Davranışsal	Dersten geçmek	115	1,87±0,48	3,428	0,035*	(1-3)
	İyi bir iş bulmak	33	1,89±0,37			
	Diğer	30	2,12±0,49			
Arapça Dersine İlişkin Tutum	Dersten geçmek ⁽¹⁾	115	2,23±0,35	6,345	0,002*	(1-3)
	İyi bir iş bulmak ⁽²⁾	33	2,13±0,28			(2-3)
	Diğer ⁽³⁾	30	2,42±0,32			

*p<0,05

Normal Ortaokul öğrencilerinin Arapça dersine ilişkin tutumlarının Arapça öğrenme nedenlerine göre farklılaşma durumlarının tespiti için yapılan Anova testi sonucunda, öğrencilerin Arapça dersine ilişkin tutumlarının Arapça öğrenme nedenlerine göre farklılığı belirlenmiştir (F=6.345; p=0.002; p<0.05).

Diğer sebeplerden Arapça öğrenmeye niyetli öğrencilerin ($\bar{X}=2,42$) Arapça dersine ilişkin tutumları dersten geçme ($\bar{X}=2,23$) ve iyi bir iş bulmak ($\bar{X}=2,13$) için Arapça öğrenmeye niyetli öğrencilere göre daha yüksek seviyede olduğu belirlenmiştir.

Duyuşsal tutumlarının Arapça öğrenme nedenlerine göre farklılığı belirlenmiştir (F=4.627; p=0.011; p<0.05). Diğer sebeplerden Arapça öğrenmeye niyetli öğrencilerin ($\bar{X}=2,56$) duyuşsal tutumları dersten geçme ($\bar{X}=2,38$) ve iyi bir iş bulmak ($\bar{X}=2,25$) için Arapça öğrenmeye niyetli öğrencilere göre daha yüksek seviyede olduğu belirlenmiştir.

Davranışsal tutumlarının Arapça öğrenme nedenlerine göre farklılığı belirlenmiştir (F=3.428; p=0.035; p<0.05). Diğer sebeplerden Arapça öğrenmeye niyetli öğrencilerin ($\bar{X}=2,12$) davranışsal tutumları dersten geçmek olanlar ($\bar{X}=1,87$) için Arapça öğrenmeye niyetli öğrencilere göre daha yüksek seviyede olduğu belirlenmiştir.

Çizelge 38 Normal Ortaokul Öğrencilerinin Arapça Dersine İlişkin Tutumlarının Ders ve Sınav Haftası Dışında Arapça Çalışma Sürelerine Göre Farklılaşmasının Belirlenmesine Ait Bağımsız Örneklem T-Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Arapça Çalışma Süresi	N	$\bar{X}\pm s.s.$	t	Sd	p
Bilişsel	Hiç çalışmıyorum	148	2,18±0,71	-0,199	176	0,843
	1-2 saat	30	2,20±0,59			
Duyuşsal	Hiç çalışmıyorum	148	2,41±0,42	1,715	176	0,093
	1-2 saat	30	2,28±0,34			
Davranışsal	Hiç çalışmıyorum	148	1,93±0,48	1,161	176	0,252
	1-2 saat	30	1,83±0,45			
Arapça Dersine İlişkin Tutum	Hiç çalışmıyorum	148	2,26±0,35	1,719	176	0,092
	1-2 saat	30	2,16±0,27			

Normal Ortaokul öğrencilerinin Arapça dersine ilişkin tutumlarının ders ve sınav haftası dışında Arapça çalışma süresine göre farklılaşma durumlarının tespiti için yapılan bağımsız örneklem t-testi sonucunda, öğrencilerin Arapça dersine ilişkin tutumlarının ders ve sınav haftası dışında Arapça çalışma sürelerine göre farklılığı olmadığı belirlenmiştir ($p>0.05$).

Çizelge 39 Normal Ortaokul Öğrencilerinin Bilişsel, Duyuşsal ve Davranışsal Değişkenleri Arasındaki İlişkilere Ait Sonuçlar

Değişkenler		Bilişsel	Duyuşsal	Davranışsal
Bilişsel	r	1	,302**	,315**
	p		0,000	0,000
Duyuşsal	r		1	,378**
	p			0,000
Davranışsal	r			1
	p			

** $p<0.01$

Normal Ortaokul öğrencilerinin bilişsel, duyuşsal ve davranışsal boyutları arasındaki ilişkilerin incelenmesi için Pearson korelasyon analizi yapılmıştır.

Bilişsel boyut ile duyuşsal boyutları arasında pozitif yönlü 0.302'lik, Bilişsel boyut ile davranışsal boyutları arasında pozitif yönlü 0.315'lik ve duyuşsal boyut ile davranışsal boyut arasında pozitif yönlü 0.378'lik ilişki olduğu belirlenmiştir ($p<0.01$).

Çizelge 40 İmam Hatip Ortaokul Öğrencilerinin Duyuşsal Alt Boyutlarına Göre Arapça Dersine İlişkin Tutum maddelerinin Ortalaması, Standart Sapması, Alpha Cronbach Katsayısı

Maddeler	Ort.	S	Alpha Cronbach
1. Arapça sevdiğim bir derstir.	2,12	1,89	,67
14. Arapça dersinden korkuyorum	4,03	0,78	
5. Arapça zor bir derstir	4,06	0,88	
6. Arapça dersinde zaman çabuk geçiyor.	2,02	0,97	
7. Arapça zevkli geçen bir derstir.	2,43	1,23	
8. Mümkün olsa Arapça dersi yerine başka bir ders almak isterdim.	4,31	0,47	
12. Arapça sınavından çekinirim.	3,39	0,46	
13. Arapça dersini sıkıcı buluyorum.	3,46	0,99	
14. Arapça ders kitaplarına çalışmaktan hoşlanmam.	3,98	1,08	

Öğrencilerin Arapça karşına ilgilerine ilişkin duyusal ortalamalarda yüksek çıkan görüşlere göre,

- Arapça dersini sevdikleri,
- Arapça dersinin zevkli geçen bir ders olduğunu,
- Arapça dersinde zamanın çabuk geçtikleri ifade etmektedirler.

Olumsuz olarak ise Arapça dersinden korktukları, Arapça zor bir ders olduğunu, Mümkün olsa Arapça dersi yerine başka bir ders almak istediklerini, Arapça sınavından çekindiklerini, Arapça dersini sıkıcı buldukları, Arapça ders kitaplarına çalışmaktan hoşlanmadıklarını, Arapça ders kitaplarına çalışmaktan hoşlanmadıklarını ifade etmektedirler.

Çizelge 41 İmam Hatip Ortaokul Öğrencilerinin Bilinçsel Alt Boyutlarına Göre Arapça Dersine İlişkin Tutum maddelerinin Ortalaması, Standart sapması, Alpha Cronbach Katsayısı

Maddeler	Ort.	S	Alpha Cronbach
10. Arapça bilmenin iş şansımı artıracığını düşünüyorum.	4,11	0,75	
16. Arapça bilgimi artırmak için daha çok zaman harcamak istiyorum.	3,97	1,01	,92
21. Arapçayı yaşamımda birçok şekilde kullanacağıma inanıyorum.	3,29	1,36	
24. Arapça derslerinde işlenen konular önemlidir	4,12	0,78	

İmam hatip ortaokul öğrencilerinin bilinçsel alt boyutlarına göre Arapça dersine ilişkin tutumları incelendiğinde öğrencilerin; Arapça bilmenin iş şansımı artırmayacağını düşünüyorlar, Arapça bilgilerini artırmak için daha çok zaman harcamak istemiyorlar, Arapçayı yaşamlarında kullanacaklarına inanmıyorlar, Arapça derslerinde işlenen konular çok önemli olmadıklarını düşünüyorlar.

Çizelge 42 İmam Hatip Ortaokul Öğrencilerinin Davranışsal Alt Boyutlarına Göre Arapça Dersine İlişkin Tutum maddelerinin Ortalaması, Standart sapması, Alpha Cronbach Katsayısı

Maddeler	Ort.	S	Alpha Cronbach
17. İlahiyatların %100 Arapça olmasına taraftarım.	1,86	2,49	
18. Arapçadan nefret ediyorum.	3,98	1,76	
20. Arapça öğrenmek benim için son derece gereksizdir.	4,69	0,74	
22. Arapça dersi benim için boşa zaman harcamaktır.	4,87	0,59	
23. Arapça ders saatinin sayısı azaltılırsa mutlu olurum.	4,62	0,64	
25. Arapça derslerinde Arapça konuşmaktan hoşlanmam.	4,98	0,47	
26. Arapça çalışmak sinirimi bozar.	4,71	0,41	
28. Arapça dersini kaçırmak istemem.	4,24	0,68	
29. Arapça ödevlerini yapmaktan zevk alırım.	1,02	2,99	,81
2. Arapçayı kullanabileceğim web sitelerine girerim.	1,25	2,63	
3. Arapça şarkılar dinlerim.	1,36	2,58	
9. Türkçe altyazısız veya dublajsız Arapça filmleri izlemem.	1,60	2,14	
11. Arapça hikâye kitapları okurum.	1,45	2,41	
15. Arapça yayın yapan televizyon kanallarını izlerim.	1,36	2,58	
19. Arapça oyunlar oynarım.	1,61	2,17	
27. Arapça yazılabileceğim yabancı arkadaşlar edinmeye çalışırım.	1,21	2,60	

İmam hatip ortaokul öğrencilerinin davranışsal alt boyutlarına göre Arapça dersine ilişkin tutumları incelendiğinde yüksek çıkan maddelerde öğrenciler;

- Arapça öğrenmek onlar için son derece gerekli olmadığı,
- Arapça dersi öğrenciler için boşa zaman harcamak olarak gördükleri,
- Arapça ders saatinin sayısı az olmasını istedikleri,
- Arapça derslerinde Arapça konuşmaktan hoşlanmadıkları,
- İlahiyatların %100 Arapça olmasına istemediklerini,
- Arapça dersini kaçırmak istediklerini,
- Arapça ödevlerini yapmaktan zevk almadıklarını,
- Arapçayı kullanabileceğim web sitelerine girmediklerini,
- Arapça şarkılar dinlemediklerini,
- Türkçe altyazısız veya dublajsız Arapça filmleri izlemedikleri,
- Arapça hikâye kitapları okumadıklarını,
- Arapça yayın yapan televizyon kanallarını izlemedikleri,
- Arapça oyunlar oynamadıkları,
- Arapça yazılabilecekleri yabancı arkadaşlar edinmeye çalışmadıkları ortaya çıkmaktadır.

Çizelge 43 Normal Ortaokul Öğrencilerinin Duyuşsal Alt Boyutlarına Göre Arapça Dersine İlişkin Tutum maddelerinin Ortalaması, Standart sapması, Alpha Cronbach Katsayısı

Maddeler	Ort.	S	Alpha Cronbach
1. Arapça sevdiğim bir derstir.	2,09	1,93	
1 4. Arapça dersinden korkuyorum	4,32	0,34	
5. Arapça zor bir derstir	4,16	0,79	
6. Arapça dersinde zaman çabuk geçiyor.	2,74	1,98	
7. Arapça zevkli geçen bir derstir.	2,64	1,84	,73
8. Mümkün olsa Arapça dersi yerine başka bir ders almak isterdim.	4,65	0,39	
12. Arapça sınavından çekinirim.	3,94	1,98	
13. Arapça dersini sıkıcı buluyorum.	3,87	1,94	
14. Arapça ders kitaplarına çalışmaktan hoşlanmam.	3,88	1,95	

Norman Okulundan gelen Öğrencilerin Arapça karşına ilgilerine ilişkin duyuşsal ortalamalarda yüksek çıkan görüşlere göre,

- Arapça dersini sevdikleri,
- Arapça dersinin zevkli geçen bir ders olduğunu,
- Arapça dersinde zamanın çabuk geçtikleri ifade etmektedirler.

Olumsuz olarak ise Arapça dersinden korktukları, Arapça zor bir ders olduğunu, Mümkün olsa Arapça dersi yerine başka bir ders almak istediklerini, Arapça sınavından çekindiklerini, Arapça dersini sıkıcı buldukları, Arapça ders kitaplarına çalışmaktan hoşlanmadıklarını, Arapça ders kitaplarına çalışmaktan hoşlanmadıklarını ifade etmektedirler.

Çizelge 44 Normal Ortaokul Öğrencilerinin Bilinçsel Alt Boyutlarına Göre Arapça Dersine İlişkin Tutum maddelerinin Ortalaması, Standart sapması, Alpha Cronbach Katsayısı

Maddeler	Ort.	S	Alpha Cronbach
10. Arapça bilmenin iş şansımı artıracığını düşünüyorum.	4,49	0,61	
16. Arapça bilgimi artırmak için daha çok zaman harcamak istiyorum.	4,35	0,74	,96
21. Arapçayı yaşamımda birçok şekilde kullanacağıma inanıyorum.	4,62	0,53	
24. Arapça derslerinde işlenen konular önemlidir	4,39	0,83	

Normal Ortaokul öğrencilerinin bilinçsel alt boyutlarına göre;

- Arapça dersine ilişkin tutumları incelendiğinde aynı imam hatip öğrencilerin verdiği cevaplarla aynı düzeydedir.
- Arapça bilmenin iş şansımı artırmayacağını düşünüyorlar,
- Arapça bilgilerini artırmak için daha çok zaman harcamak istemiyorlar,
- Arapçayı yaşamlarında kullanacaklarına inanmıyorlar,
- Arapça derslerinde işlenen konular çok önemli olmadıklarını düşünüyorlar.

Çizelge 45 Normal Ortaokul Öğrencilerinin Davranışsal Alt Boyutlarına Göre Arapça Dersine İlişkin Tutum maddelerinin Ortalaması, Standart sapması, Alpha Cronbach Katsayısı

Maddeler	Ort.	S	Alpha Cronbach
17. İlahiyatların %100 Arapça olmasına taraftarım.	1,86	2,97	
18. Arapçadan nefret ediyorum.	4,09	1,01	
20. Arapça öğrenmek benim için son derece gereksizdir.	4,21	0,96	
22. Arapça dersi benim için boşa zaman harcamaktır.	4,49	0,86	
23. Arapça ders saatinin sayısı azaltılırsa mutlu olurum.	4,38	0,71	
25. Arapça derslerinde Arapça konuşmaktan hoşlanmam.	4,47	0,83	
26. Arapça çalışmak sinirimi bozar.	4,39	0,76	
28. Arapça dersini kaçırmak istemem.	4,06	0,93	,89
29. Arapça ödevlerini yapmaktan zevk alırım.	1,07	2,92	,
2. Arapçayı kullanabileceğim web sitelerine girerim.	1,24	2,68	
3. Arapça şarkılar dinlerim.	1,03	3,00	
9. Türkçe altyazısız veya dublajsız Arapça filmleri izlemem.	1,11	2,87	
11. Arapça hikâye kitapları okurum.	1,14	2,84	
15. Arapça yayın yapan televizyon kanallarını izlerim.	1,19	2,83	
19. Arapça oyunlar oynarım.	1,12	2,86	
27. Arapça yazılabileceğim yabancı arkadaşlar edinmeye çalışırım.	1,17	2,85	

Normal Ortaokul öğrencilerinin davranışsal alt boyutlarına göre Arapça dersine ilişkin tutumları incelendiğinde yüksek çıkan maddelerde öğrenciler;

- Arapça öğrenmek onlar için son derece gerekli olmadığı,
- Arapça dersi öğrenciler için boşa zaman harcamak olarak gördükleri,
- Arapça ders saatinin sayısı az olmasını istedikleri,
- Arapça derslerinde Arapça konuşmaktan hoşlanmadıkları,
- İlahiyatların %100 Arapça olmasına istemediklerini,
- Arapça dersini kaçırmak istediklerini,
- Arapça ödevlerini yapmaktan zevk almadıklarını,
- Arapçayı kullanabileceğim web sitelerine girmediklerini,
- Arapça şarkılar dinlemediklerini,

Türkçe altyazısız veya dublajsız Arapça filmleri izlemedikleri, Arapça hikâye kitapları okumadıklarını, Arapça yayın yapan televizyon kanallarını izlemedikleri, Arapça oyunlar oynamadıkları, Arapça yazılabilecekleri yabancı arkadaşlar edinmeye çalışmadıkları ortaya çıkmaktadır.

G. Öğretim Yönteminden ve Tekniğinden Kaynaklanan Sorunlar

Arapça öğretiminde okul kitaplarının dilbilgisi ağırlıklı verilip, dinleme, anlama, konuşma, yazma becerilerine fazla önem verilmemesinden dolayı Arapça öğretim metot ve müfredat uyumsuzluğu bulunmaktadır.5.sınıftan 8. Sınıfa kadar öğrencilerin Arapça öğrenme düzeylerinin farklı olması İmam hatip lisesin Arapça eğitim ve öğretim için hazırlanan müfredattaki eksikliklerinin giderilmemesi ve öğrencilerin seviyelerine uygun parça metinlerin seçilmemesi. Arapça branşında yeterli sayıda yetişmiş öğretmenin bulunmaması. Okuma ve konuşmaya teşvik edici olmayan ev ödevlerinin olması, öğrenciyi isteksizleştirmesi ve Arapça öğrenme isteğinin köreltmesine sebep olmaktadır. Ayrıca proje imam hatip liselerine gelen öğrenciler akademik başarıya önem vermesi ve Arapça dersinin TYT ve AYT gibi sınavlarda sorulmaması öğrencinin olumsuz etkilemektedir. Öğretmen adaylarının, mesleki açıdan bilgi aktarmada yetersiz, kullanılan yöntemlerden habersiz ve öğrencinin bilgisini değerlendirmek için gerekli olan teknik bilgilerden yoksun olarak mezun olmaları; bu sebeple de mesleğinin ilk yıllarında kendini yetiştirmeye çalışırken yeterince verimli olamamasıdır.

H. Öğrencilerden Kaynaklanan Sorunlar

Öğrenciler Arapça diline karşı ilgisiz olmalarının nedenleri arasında;

- Öğrencilerin sürekli dilbilgisi konusu anlatılması ve Arapçanın dilbilgisi yapısını karışık olması
- Arapçayı neden öğrenmesi gerektiği konusunda yeterince bilinç verilmemesi, Öğrenciler sadece dersi geçmek için Arapça dersi çalışmakta
- Günlük hayatlarında kullanmayacak olmaları
- Okullarda ders yükünün fazla olmasında dolayı zaman ayıramamaları,
- Arapça şekillerden oluştuğu için Arapça yazmasında zorlandıkları ve zaman kaybettikleri için kelime öğrenmesine zaman ayırmamaları
- Evde ders çalışma alışkanlıklarının olmaması.
- Proje imam hatip Arapça ders kitabının içeriğini incelendiğinde, özellikle metinlerin harekesiz olması öğrenciler üzerinde ilginin azalmasına sebep olmaktadır
- Proje imam hatip lisesi daha çok akademik olarak öğrencileri hazırladığı için öğrenciler daha çok sayısal ve kültürel derslere ağırlık vermektedirler.
- 11. Ve 12. Arapça ders kitapları dini içerikli metinlerden olması ve konuşmaya dayalı olmaması öğrencilerin derste sıkılmasına ve ilgisiz olmasına sebep olmaktadır.
- Öğrencilerin Proje imam hatip lisesine ailesinin isteği ile gelmesi öğrencinin mesleki derslere ve Arapça dersine karşı önyargı ile bakmasına sebep olmaktadır.

I. Öğretmenlerden Kaynaklanan Sorunlar

Arapça öğretmenlerinden kaynaklanan sorunlar arasında;

- Arapça öğretmenlerinin konuşmaya değil dilbilgisine önem vermesi
- Arapça öğretmenlerin öğrencileri seviyesine uygun metot ve yöntemler seçmeliler
- Arapça öğretmenlerine her yıl hizmet içi eğitim alarak kendini geliştirmelidir
- Arapça öğretmenlerin klasik yöntemleri bırakıp daha çok dram, oyun vb. yöntemlerle dersi anlatmalılar

- Arapça derslerinde ana dili kullanmaları
- Arapça öğretmenlerin Arapça derslerinde pratik kullanmamaları
- Arapça öğretmenlerin dil becerilerini geliştirecek yeterince imkânlarının verilmemesi
- Arapça öğretmenlerinin ders kitaplarındaki yanlışları bilerek sürdürmeleri
- Öğrencilerin seviyelerine göre dersi sunmaması
- Başarısız öğrencilere karşı özveri ile yaklaşmamasıdır.

J. Öğrencilerin Arapça Dersine Karşı Tutumları ile İlgili Bulgular ve Görüşler

Öğrencilerle birebir yapılan görüşmelerde aşağıdaki sorular yöneltilmiştir;

1. Proje İmam Hatip Lisesini Niçin Tercih ettiniz?

Öğrencilerin tercih etme sebepleri; iyi bir üniversite kazanmak, ailelerin yönlendirmesi, yüksek puanla öğrenci alması, iyi bir öğretmen kadrosunun olması, arkadaşlarının tercih etmesi, okul fiziki şartlarının iyi olması, iyi bir din eğitimi almak için, pansiyonlu okul olması, akrabalarının yönlendirmesi, okulun sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlerinin çok olması, evine yakın olması, iyi bir iş imkanı sağlaması vb. nedenlerden dolayı bu okulu tercih etmişlerdir.

2. Arapça Dersine karşı neden önyargılısınız?

Öğrencilerin önyargılı olma sebepleri; herhangi kurum sınavda çıkmaması, Arapça dilbilgisi yapısının zor olması, Arapça yazma şeklinin zor olması, günlük hayatta kullanılmaması vb. nedenler bulunmaktadır.

3. Arapçayı yabancı bir dil olarak görüyor musunuz?

Öğrencilerle birebir görüşmelerde, Arapçayı yabancı dil olarak görmediklerini ve İslam'ın bir dili olduğu ifade etmişlerdir. 11. ve 12. sınıf öğrencileri ise Arapça dersinin, Mesleki Arapça adı altında işlenmektedir. Konu içeriklerinin dini ve dilbilgisi ağırlıklı olmasından dolayı Arapçayı, yabancı dil olarak göremediklerini ifade etmişler. Arapça dersini bir yabancı dil olarak ilerlemesi için 11. ve 12. sınıf ders kitap içeriğinin veya farklı bir Arapça dersinin müfredata girmesinin Arapça dersinin konuşma noktasında faydalı olacağını düşünmektedirler.

K. Öğretmenlerin Arapça Öğretimine ile ilgili Bulgular ve Görüşleri

Arapça öğretiminde öğretmenlerin rolü çok büyüktür. Arapça öğretmenleri alanlarında kendilerini geliştirmiş, Arapça öğretim yöntem ve tekniklerine hakim olan sürekli kendini yenilebilen ve günümüz ihtiyaçlarını göz önünde bulundurmalı ve yapılan çalışmaları yakın takip etmelidir. Yabancı dil öğretiminde öğretmen, öğrencilerinin çok iyi tanınmalı, ilgi alanları iyi tespit etmeli ve öğrencilere uygun öğretim yöntem ve teknikleri seçmelidir. Öğrenci seviyesinin altında veya üstünde bir öğretim öğrencinin ilgisini azaltacaktır. Anket çalışması yapılan okulumuzda 7 Öğretmen ile birebir görüşmüş ve aşağıdaki sorular yöneltilmiştir;

1. *Proje İmam Hatip Lisesine gelen İmam Hatip ve Normal Ortaokul öğrenciler arasında Arapça ilgi düzeyleri nasıldır?*

İmam hatip ortaokuldan gelen öğrenciler, Ortaokulda Arapça öğretmenini seviyorsa, bu okula geldiğinde de Arapça dersini sevmektedir. Fakat Ortaokulda Arapça öğretmenini sevmiyorsa, imam hatip lisesine geldiğinde Arapça dersine karşı önyargı olmaktadır. Hiçbir eğitim almayan öğrenci Arapça yazmasında ilk başta zorlandığını zamanla öğrenci isteğine bağlı olarak azaldığını ifade etmektedirler.

2. *Arapça öğrenmede İki farklı grubun aynı sınıfta olması, Arapça öğrenmelerini nasıl etkiliyor?*

9. sınıflar için Arapça öğretimi sıfırdan alındığı için çok fazla fark yoktur. Çünkü İmam hatip Ortaokulundan gelen öğrenci ciddi anlamda bir Arapça eğitim almadığı için öğrenciler diğer öğrencilerden tek farkı önceden gördükleri için özgüven ve çok az alt yapının olması derse adapte olmalarını sağlıyor ve daha az zorlanıyorlar.

10. sınıfta okuyan öğrenciler Arapça düzeyleri ise, 9. Sınıfa bağlıdır. 9. sınıfta alt yapısını oluşturarak gelmişse öğrenci derse ilgisi yüksek olacaktır. Fakat önyargıyı ile gelen öğrenciler ise aynı şekilde Arapçaya karşı ilgisiz tutum ve davranışlarla 12. sınıfa kadar devam edecektir. 11. sınıfta ve 12. sınıfta Arapça dersi, Mesleki Arapça dersi adı altında devam ettiği için önyargı ile bakmaktadır. 11. ve 12. Mesleki ders Arapça konuları dini içerikli metinler ve dilbilgisine dayalı olması öğrencilerin Arapça dersine karşı ilgisini azalmakta ve yabancı dil olarak değil, Kuran'ın dili olarak görmektedirler.

3. İki grubun aynı sınıfta Arapça Eğitimi almasının artı ve eksi yönleri nelerdir?

İmam Hatip ve Farklı Ortaokuldan gelen öğrenciler ilk bir ay adaptasyon sürecinden sonra birbirlerine ivme kazanmakta ve Arapça eğitiminin daha verimli geçtiği söylenebilir. İmam hatip lisesinde Arapça ders kitabı ne kadar Ortaokulun devamı şeklinde ilerlese de öğrenciler temeli olmadan gelmektedirler. İmam hatip ortaokulunda Arapça dersleri her okulda istenilen düzeyde değildir. Öğrencilere kazanımlar tam verilmediği için öğrenciler sadece başlangıç seviyesinde Arapça okuyup yazabilmektedirler. Farklı Ortaokulundan gelen öğrencileri Arapça temeli olmadan gelmektedirler. Bundan dolayı ders dışında yazı çalışması verilmesi ve kurslara yönlendirilmelidir. Özellikle önyargısı kırmak için öğrenciler bireysel olarak ilgilenilmelidir. 9. sınıf öğrencisi eğer Arapçaya olan önyargı atamazsa bu 12. sınıfa kadar devam etmektedir. Bundan dolayı öğrenci ders başarısı ve ilgisi azalacak ve olumsuz etkilenecektir. Öğretmenler okula yeni başlayan öğrencilerin Arapçayı sevdirmelidirler.

VI. ARAPÇA ÖĞRETİMİNDE KARŞILAN ZORLUKLAR

Arapça dil öğretiminde kullanılan ders materyallerinin, Arapça öğrenimine büyük sağlamaktadır. Kullanılan her işitsel, görsel ve yazılı materyaller öğrencilerin farklı duyu organlarına hitap ettiği için öğrenmeleri daha kolay ve uzun süre kalıcı olması sağlamaktadır.

Arapça öğretiminde, Arap dil ailesinin, seslerinin, yapısının farklı olması, Arap harflerinin şekillerden oluşması, nahiv bilgisinin çok geniş olması, kitapların dilbilgisini ve metinleri klasik yöntemler anlatması ve muğlak olması, fiillerin her şahısta farklı çekimlenmesi öğrencilerin önyargı ile bakmasına sebep olmaktadır. Başlangıç seviyesindeki bir öğrenci için görsel algının, şekillerin, temaların, özetleyici şablon, grafik ve tabloların olmaması ve Arapça metinlerde hareke olmaması öğrencileri olumsuz bir şekilde etkilemektedir.

Her dilde olduğu gibi Arapça öğretimde de en önemli materyal kitaplardır. MEB'in hazırladığı ders kitabı incelendiğinde 9. Sınıf kitabı Ortaöğretim tema ve konularının devamı şeklinde gelmektedir. Kitap içeriğinin de metinlerin harekesiz gelmesi öğrenciler üzerinde ilginin azalmasına sebep olmaktadır. Bundan dolayı öğrencilerin dikkatin dikkatini çekmek için resim, fotoğraf, grafik, görseller ve tablolara yer verilmesi gerekmektedir.

10. sınıf ders kitap müfredatı incelendiğinde öğrenci düzeylerine uygun ve görsel temalar etkili kullanıldığı görülmektedir. 11. ve 12. sınıf konularının dini içerikli metinler bulunmasından dolayı öğrenciler metin ve alıştırmalar kısmında zorlanmakta ve öğrencileri üzerinde olumsuz etkiye sebep olmaktadır.

Öğrenciler Proje imam hatip lisesini tercih etme sebepleri arasında okulun akademik başarısı ön planda yer alması ve Arapçanın herhangi bir sınavda çıkmaması Arapça dersine ilgiyi azalmaktadır. Bundan dolayı Arapça öğretmenleri bu dili sevdirmek için öğrencileri Arapça dersini sevdirecek öğretileri gerekmektedir.

Artık günümüzde bir dilin yeterli olmadığı ikinci bir yabancı dilin olması gerekliliğini anlatılmalıdır. Arapça derslerini gelenekselci, ezberci ve düz anlatımdan çıkıp daha güncel materyalleri ve yöntemlerle dersi anlatmalıdırlar. Özellikle öğrenciler dört temel becerileri kullanmaları için her öğrencinin öğrenebileceği materyaller ve ortamlar hazırlamalıdır.

Proje imam hatiplerde yabancı dil sınıfları açılmalı ve materyaller noktasında öğretmenlere tüm imkanlar sağlanmalıdır.

Öğrencilerin bir dersi sevmesi öğretmeni sevmesi ile doğru orantılıdır. Bundan dolayı Arapça öğretmenini seven bir öğrenci derse karşı bakış açısı da değişecektir.

Dersi anlamayan öğrencilere karşı öğretmenler daha ılımlı yaklaşması o derse katılımı ve öğrenme düzeyini etkileyecektir.

VII. SONUÇ

Bu çalışma, Proje imam hatip lise öğrencilerinin Arapçaya olan ilgilerini araştırmayı ve öğrencilerin ilgilerini artırmak için neler yapılması gerektiğini ortaya koymuştur. Bu çalışmada proje imam hatip liselerinde okutulan, Arapça ders kitaplarının imam hatip ortaokulluna göre hazırlanmasından dolayı farklı ortaokullardan gelen öğrenciler için zor olması öğrencilerin ilgisini azaltmakta ve öğrenmelerini olumsuz etkilediğini anket çalışması ile ortaya koyduk.

Öğrencilerin Arapça dersine karşı ilgi ve tutumlarının olumsuz olmasının sebepleri arasında öğrencilerin ailelerinin isteğiyle bu okula gelmesi, derslerin ezberci yöntemlerle ilerlemesi, öğretmenin yanlış teknik ve yöntemler kullanması, konuşmaya dayalı eğitim yerine gramer üzerinden derslerin işlenmesi, Arapça dil bilgisinin zor olması, okul dışında herhangi bir yüksek öğrenim sınavında Arapça dersinden soru sorulmaması ve dersin uygulamaya yönelik değil de teorik bilgiye dayalı olmasıdır. Öğretmenlerin dersi sevdirebilmeleri için duyarlı, özverili ve dil öğretiminde gerekli yöntem ve tekniklerine sahip olması elzemdir.

Araştırmada öğrencilerin Proje imam hatip lisesini tercihi etmelerinin sebepleri, bu okulların yüksek puanlı öğrencileri alması, bu okullardaki öğretmenlerin seçilmesi, öğrencilerin pozitif ilimlerin yanında İslami ilimleri de öğrenmek istemeleri, bu okulların diğer okullara göre daha sakin ve saygın bir ortamın olması, ailelerin bu okulu tercih etmesi gibi birçok sebep görülmektedir. Öğrenci hangi sebeple gelirse gelsin bu okullarda dini eğitim verileceğini göz ardı etmemelidir. Çünkü Proje imam hatip liselerinin amacı sadece fen ve sosyal bilimler alanından başarılı öğrenci yetiştirmek değil aynı zamanda dinini doğru kaynaklardan öğrenen inançlı gençler yetiştirmektir.

Proje imam hatip liselerine öğrenciler, proje kapsamında verilen imkânlar dahilinde yurtdışı eğitime yönlendirilmelidir. Proje imam hatip liselerinde Ana dili Arapça olan öğretmenler istihdam edilmeli ve konuşmaya yönelik aktiviteler artırılmalıdır. Arapça öğretiminde kullanılan dört temel dil becerisini, öğretmenler her temaya göre uyarlamalı ve geliştirmelidirler. Öğretmeler öğrencilerle beraber Arapça

film, dizi, dergi, gazete gibi yayın organlarını takip etmeli ve öğrencilerin ilgileri doğrultusunda onlara ev ödevi verilmelidir.

Proje imam hatip lisesine gelen öğrencileri Arapça dilinin önemini, niçin öğrenmeleri gerektiğinin açıklanmalı veya seminer verilmelidir. Proje imam hatip liselerine öğrenciler, proje kapsamında verilen imkanlar dahilinde yurtdışı eğitime yönlendirilmelidir. Öğretmenler, MEB hazırladığı kitaplar incelenmeli eksik yanlarını okula veya ilgili yerlere bildirilmelidir.

Proje okullarındaki öğretmenlerin fazla mesai harcaması karşılık hiçbir şey verilmemesi dersi anlatma noktasında öğretmenlerin performansını düşürebilir, bunun için Öğretmenlere maddi veya manevi ödüller verilmelidir. Yabancı dil alanında gerek yurtdışı gerekse yurtiçi belirli periyotlarla Öğretmenlere, pratik dil eğitimi ilgili ilgili hizmet içi eğitim verilmelidir. Proje okullarında görevlendirme yolu ile çalışan Arapça öğretmenlerin bir sonraki yıl ne olacağı düşüncesi giderilerek, öğretmenlerin daha verimli çalışması sağlanmalıdır. Görevlendirme ile gelen Arapça öğretmenleri okul idaresinin görevlendirmeler esnasında birçok okul müdürleri ve il ve ilçe milli eğitim müdürlüklerindeki karşılaşılabilecek sorunlar giderilmelidir. Proje okullarında üniversiteler, dernekler ve vakıflar iş birliği ile yaz Arapça kampları yapılmalıdır. 11. ve 12. sınıf Mesleki Arapça ders kitaplarındaki konular ve içerik azaltılmalıdır. 11. ve 12. sınıf Mesleki Arapça ders kitabı konuşmaya yönelik yapılmalıdır. Arapça öğretiminde, ders kitapları dışında bilgisayar, akıllı tahta, internet ve grafik vb. materyaller ön planda tutulmalıdır. Ortaokul imam hatip öğrencileri ve Proje imam hatip liselerindeki Arapça öğretmenleri Arapça öğretimi noktasında iş birliği içerisinde olmalıdır. Bu araştırma Proje imam hatip liselerinde gelen öğrencilerinin üzerinde tarama modeli ile yapılmıştır. Bundan sonraki çalışmalar deneme modeli ile yapılabilir. Afyonkarahisar Proje İmam Hatip Öğrencileri üzerine yapılmıştır. Bu araştırma, MEB tarafından Türkiye geneli Proje İmam Hatip Liselerinde okuyan öğrencileri üzerinde yapılabilir. MEB, Öğretmen Kılavuzu yayınlayarak, Arapça öğretimine katkı sağlayabilir.

VIII. KAYNAKLAR

KİTAPLAR

- BAŞKAN, Ö., (2006). **Yabancı Dil Öğretimi İlkeler ve Çözümler**, Multilingual Yabancı Dil Yayınları, İstanbul.
- BAYTAR, Y. S. (2016). **Belli Başlı Dil Öğretim Metotları Ve Bunların Arap Dili Öğretimi Açısından Eleştirel Değerlendirmesi**. EKEV Akademi Dergisi
- BİLGİN, B., (1980). **Türkiye'de Din Eğitimi ve Liselerde Din Dersleri**, Ankara.
- CİVELEK, Y. (1988, Aralık). **Türkiye'de Arapça Öğretimine Dair Teklifler -Riyad Arap Dil Enstitüsü Örneği-**. Yüzüncü Yıl Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi
- ÇETİN, N. M. (1983, Haziran) **Arapça ve Öğretimi**. Maveria
- DELİÇAY, T. (2001). **Arapça Öğretiminde Modüler Yöntem İle Geleneksel Yöntemin Karşılaştırılması** (F.Ü. İlahiyat Fakültesi Örneği). Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi,
- DEMİRCAN, Ö., (2013). **Foreign Language Teaching Methods**. Der Publications, İstanbul.
- DEMİRCAN, Ö., (2013). **Yabancı Dil Öğretim Yöntemleri**. Der Yayınları, İstanbul.
- DEMİREL, Ö. (1990). **Yabancı Dil Öğretimi: İlkeler, Yöntemler, Teknikler**. Ankara: Usem Yayınları.
- DEMİREL, Ö. (1993). **Yabancı Dil Öğretimi İlkeler Yöntemler Teknikler**. Ankara: Usem Yayın
- DEMİREL, Ö. (2016). **Yabancı Dil Öğretimi**. Ankara, Pegem Akademi.
- DEMİREL, Ö., (2010). **Yabancı Dil Öğretimi**. Pegem Akademi Yayıncılık, Ankara.
- DİNÇER, N., (1974). **1913'ten Bugüne İmam Hatip Okulları Meselesi**, İstanbul.
- DOĞAN, C. (1989). **Yabancı Dil Olarak Arapça Öğretim Metot ve Teknikleri**. Ankara

- DOĞAN, C. (2012). **Sistematik Yabancı Dil Öğretim Yaklaşım ve Yöntemleri**. İstanbul, Ensar Neşriyat.
- EL-FADLİ, H. (2017, 5 4). **Prof. Hâlid el-Fadlî ile Yabancı Dil Olarak Arapça Öğretimi Üzerine Bir Söyleşi**.
- ERTÜRK, Z. (2017). **Türkiye ve Avrupa'da Karşılaştırmalı Arapça Öğretim Teknikleri**: Gazi Üniversitesi ile Londra Üniversitesi Örneği. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- GOFTHARD, J., (1972). **Yeni Türkiye'de İslamlık**, Çev. Hayrullah Ürs, Ankara.
- GÜLER, İ. (2004). **Dil Öğretimi, Dilbilgisi ve Arapça**. Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
- HENGİRMEN, M., (2006). **Yabancı Dil Öğretim Yöntemleri ve Tömer Yöntemi**. Engin Yayın Evi, Ankara.
- KAYA, Z. (2010). **“Eğitimin Psikolojik Temelleri”**, Eğitim Bilimine Giriş, Pegem Akademi,
- KELEBEK, M. (1999). **Öğretim Yöntemleri Ve Arapça Öğretim Teknikleri Üzerine Prof. Dr. Mahmud Kamil en-Nâka İle Bir Söyleşi**. Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi
- KERVANKAYA, F. (2014). **İmam Hatip Liselerinde Arapça Öğretimi Üzerine Bir Değerlendirme**. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi
- MEB, (1994). **Milli Eğitim ile İlgili Bilgiler**, Ankara.
- MEB, (2010). **İmam Hatip Liseleri ve Anadolu İmam Hatip Liseleri Öğretim Programları**, Ankara 2010.
- MEB. (2016). **Hazırlık Sınıfı Projesi Uygulayan Anadolu İmam Hatip Liseleri - Vizyon Belgesi**-. Ankara
- MEGSB, (1988). **Cumhuriyet Döneminde Türk Milli Eğitim Sistemindeki Gelişmeler**, Ankara, s.100-103.
- ÖCAL, M. (2013). **Dünden bugüne İmam Hatip Liseleri, 100. yılında İmam Hatip Liseleri (1913- 2013)**. İstanbul: Ensar.
- PARMAKSIZOĞLU, İ., (1966). **Türkiye'de Din Eğitimi**, Ankara.

SARMIŞ, İ. (1989). **İslamî Araştırmalarda Arapça Faktörü, Arap Dili ve Edebiyatı Araştırmaları. Günümüz Din Bilimleri Araştırmaları ve Problemleri Sempozyumu.**Samsun

SEMEK, M. S. (1938, Haziran). **Arapça'nın Önemi.** (A. T. Arslan, Dü.) Mavera

SOYUPEK, H. (2004). **II. Meşrutiyet'ten Günümüze Türkiye'de Arapça Öğretimi.**

SOYUPEK, H. (2008). **Yabancı Dil Öğretimi Bağlamında Arapça Öğretiminde Motivasyonun Önemi.** Süleyman Demirel Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi,

TEMEL, A. V. (2015). **Türkiye'de Arapça Öğretiminde Uygulanan Metotlar, Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri Üzerine Bir Değerlendirme.** Abant İzzet Baysal Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi.

TEMİZYÜREK, F. (2016) **Yabancı Dil Öğretiminde Otantik Materyal Kullanımı,** 54-62.

TÜRKİYE İMAM HATİPLİLER VAKFI (yıl 2010-2015): **İmam Hatip Okulları Tarihçesi**

USTA, İ. (2010). **Türkiye'de Arapça Öğreniminin Zorlukları Ve Çözüm Yolları.** The Journal of Academic Social Science Studies,

MAKALELER

AKTAŞ, T. (2004). **“Yabancı Dil Öğretiminde İletişimsel Yeti”**, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi.

AYDIN, M. Z. (2000). **“Arapçayı Nasıl Öğretelim?” Din Öğretiminde Yeni Yaklaşımlar.**

BARIN, E., (1994). **“Yabancılara Türkçenin Öğretimi Metodu”** Dil Dergisi, S17, s.54

BARIN, E., (1994). **“The Method of Teaching Turkish to Foreigners”** **Language Journal**, P17, p.54

GÜLER, İ., (2004). **“Dil Öğretimi, Dil Bilgisi ve Arapça”**, Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, C. 13, S. 2 (2004), ss. 169, 182.

TEZLER

- ABİR, B. (2015). “Anadolu İmam Hatip Liselerinde Arapça Dersine Giren Öğretmenlerin Profilleri ve İletişimsel Yaklaşımla Arapça Öğretimine İlişkin Farkındalıkları”, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- BUBİKOĞLU (BAYRAKTAR), A., (1989). **İmam Hatip Liseleri (Plan, Program, İstihdam), AÜ SBE Sebepleri, AÜ SBE**, (Yüksek Lisans Tezi), Ankara.
- CANGİR, M. (2001). “**İmam-Hatip Liselerinde Arapça Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar**”. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi.
- DEMİR, M. (2009). “**İmam-Hatip liselerinde Arapça konuşma öğretimine yönelik Etkinlik Temelli Yaklaşım**”. (Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara
- DIYÂB, A. (2012). “**Türklere Arapça Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri**”. (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi.
- DONDURMACI, A. (2020), “**İmam Hatip Liselerinde Arapça Öğretmenlerinin Yöntem Bilgisi Yeterlilikleri**”, (Yüksek Lisans Tezi), İstanbul
- ERTÜRK, N. (1995). **Türkiye'de Arapça öğretimi açısından 'İmam Hatip Liseleri Yeni Programa Uygun Arapça' adlı ders kitabı serisinin değerlendirilmesi**
- GÜLTEKİN, S. (2013). “**İmam Hatip Ortaokulları 5. Sınıflarda Arapça Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri**”, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara,
- GÜN, M., (2018). “**Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Akran Değerlendirmesinin Öğrencilerin Yazma Kaygısına**”, (Yüksek Lisans Tezi), Nevşehir.
- KARACA, M. (1992). **İmam-hatip liselerinde Arapça öğretimi ve Arapça ders kitaplarının tahlili**
- ÖZDEMİR, S. (2019) “**Yabancı Dil Öğretiminde Görsel Materyalin Dinleme Becerisine Etkisi**”. (Yüksek Lisan Tezi). Marmara Üniversitesi.

SALİHİ, İ. (2018). “**Yabancı Dil Olarak Arapça Öğretiminde Görsel Kullanımının Etkisi**”. (Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi.

SEMERCİ, A. (2012). “**İlahiyat Fakülteleri Hazırlık Sınıflarında Arapça Öğretiminde Kullanılan Yöntemler**”, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi). Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri

EKLER

EK A 9., 10., 11. ve 12. Sınıf Çizelgeleri

EK B İzin Belgesi

EK C Tutum Ölçeği

Çizelge A1 9. Sınıf Arapça 1. Tema

Tema Adı	Konu Adı	Dil Beceri ve Kazanımları	Açıklamalar
		Bu tema sonunda öğrenciler; DİNLEME – ANLAMA	DİNLEME – ANLAMA
	1. OKULDA İLK GÜN	1. Sınıf içi yönergeleri uygular. 2. Dinlediği metinde geçen temayla ilgili ifadeleri ayırt eder. 3. Dinlediği metinde geçen bilmediği sözcüklerin anlamını tahmin eder.	1. Kazanım ile ilgili konu işlenirken انظر، اجلس، اقرأ، استمر vb. ifadeler kullanılacaktır 2. Kazanım ile ilgili konu işlenirken öğrencilerden, tema ile ilgili طالب/طالبة/أناتركي vb. eril-dişil ifadeler, zaman, sayısal bilgi ve zamir içeren kavramları altını çizmesi veya daire içine alması istenecektir. 3. Kazanım ile ilgili konu işlenirken dinlediği metinde/diyalogda geçen yeni ifadelerin anlamını görsellerden/bildiği sözcüklerden yola çıkarak tahmin edecektir.
LİSEYE MERHABA	2. OKULUMUZU TANIYORUZ	KONUŞMA 1. Konuyla ilgili kısa ve basit cümleler kurar. 2. Konuşmasında görsellerden yararlanarak basit yer yön tarifleri yapar. 3. Konuşmasında zaman içeren ifadeler kullanır. 4. Diyalogla ilgili yöneltilen sorulara cevap verir.	KONUŞMA 1. Kazanım ile ilgili konu işlenirken öğrenciden kendisini, okulunu, arkadaşlarını vb. yakın çevresini basit cümlelerle tanıtmayı istenecektir. 2. Kazanım ile ilgili konu işlenirken öğrenciden أمام/خاف/بجانب vb. ifadeleri kullanarak basit bir şekilde yer yön tarifi yapması beklenmektedir. 3. Kazanım ile ilgili olarak öğrencilerin; saatleri, günün bölümlerini vb. içeren zaman ifadelerini konuşmalarında kullanmaları sağlanacaktır. 4. Kazanım ile ilgili olarak öğrenciden yanlışsız, akıcı bir konuşma beklenmemelidir.
	3. DERS ZAMANI	OKUMA 1. Okuduğu metinde yer alan yeni ifadeleri ayırt eder. 2. Okuduğu metinde yer alan yer yön tariflerini görsellerden yararlanarak anlamlandırır.	OKUMA 1. Kazanım ile ilgili olarak konuya özgü kavramlara ek olarak لظهر/في الساعة الواحدة vb. ifadeler üzerinde de durulacaktır. 2. Kazanım ile ilgili olarak metinde/diyalogda temel yer yön kavramlarını yanı sıra بعيد عن / قريب من gibi yakınlık-uzaklık bildiren kavramlar da kullanılacaktır.
		YAZMA 1. Konuyla ilgili kısa ve basit cümleler yazar. 2. Dikte edilen basit cümleleri yazar. 3. Verilen metinde/diyalogda eksik bırakılan bilgiyi tamamlar. 4. Konuyla ilgili verilen metinden/diyalogdan yola çıkarak yeni bir diyalog yazar. Konuyla ilgili hareketli ve hareketsiz görsellerde gördüklerinin isimlerini yazar.	YAZMA 1. Kazanım ile ilgili konu işlenirken öğrencilerden kendilerini, okullarını, arkadaşlarını vb. yakın çevrelerini basit cümlelerle tanıtmalarını istenecektir. 2. Kazanım ile ilgili konu işlenirken öğrencilerin aşına olduğu ve sıkça kullanılan bildik ifadelere yer verilmelidir. 3. Kazanım ile ilgili konu işlenirken metinde/diyalogda boş bırakılan yerleri doldurması beklenmektedir. 4. Kazanım ile ilgili konu işlenirken öğrencinin seviyesine uygun bir diyalog oluşturması beklenmektedir. Bu düzeyde öğrenciden akıcı, yanlışsız bir yazım beklenmemelidir.

Çizelge A2 9. Sınıf Arapça 2.Tema

Tema Adı	Konu Adı	Dil Beceri ve Kazanımları	Açıklamalar
		Bu tema sonunda öğrenciler;	DİNLEME – ANLAMA
		DİNLEME – ANLAMA	
	1. AİLE FERTLERİ	1. Dinlediği basit sözcükleri doğru bir telaffuzla seslendirir. 2. Dinlediği metindeki/diyalogdaki konuyu belirler. 3. Bildiği kelimelerden hareketle dinlediği cümlelerin anlamını tahmin eder. 4. Dinlediği metindeki/diyalogdaki düz cümlelerle soru cümlelerini birbirinden ayırır. 5. Dinlediği metinlerde/diyaloglarda geçen aile bireylerini, akrabalarını ve meslek kavramlarını ayırt eder. 6. Dinlediği/seyrettiği sunumlarda aile, akraba ve mesleklerle ilgili söz öbekleri ile görselleri eşleştirir.	1. Kazanımla ilgili konu işlenirken gramere girilmeden . Kelimelerin anlamlarına değil doğru telaffuzlarına odaklanılacaktır. 2. Kazanımla ilgili konu işlenirken kullanılacak diyaloglarda/metinlerde yer verilecektir yer ifadelerle birleşik gibi ö içerisine alma, altını çizme, gösterme vb. yöntemler kullanılacaktır. 4. Kazanımla ilgili konu işlenirken anlamlara bakılacaktır. 5 ve 6. Kazanımla ilgili konu işlenirken ifadeler kullanılacaktır.
AİLEM VE AKRABALARIM	2. AKRABALARIM		KONUŞMA
	3. MESLEKLER		
		KONUŞMA	
		1. Görsellerden yararlanarak ailesini ve akrabalarını temel sözcük ve kalıplarla tanıtır. 2. Aile fertlerinin ve akrabalarının meslekleri hakkında görsel destekli bilgiler verir. 3. Konuyla ilgili basit düzeyde diyaloglar kurar. 4. Konu ile ilgili sözlü ifadelerinde bağlaçları kullanır. 5. Görsellerde gösterilen nesnelerin sayılarını söyler.	1. Kazanımla ilgili konu işlenirken öğrencilerden aile ve akrabalarını görseller/tablolarda üzerinde göstermeleri ve tanıtmaları beklenmektedir. 2. Kazanımla ilgili olarak öğrencilerin, sözlü ifadelerinde dil birleşik yapılarını kullanması sağlanmalıdır. 3. Kazanımla ilgili olarak öğrenciler, iletişim sırasında ifadeler kullanmaya yönlendirileceklerdir. 4. Kazanımla ilgili olarak öğrencilerin konuşmalarında bağlaçlara yer vermesi beklenmektedir. 5. Kazanımla ilgili konu işlenirken önceden öğrenilen sayıların sarmal olarak tekrarı sağlanacaktır.
		OKUMA	
		1. Metinle/diyalogla ilgili sorular sorar. 2. Okuduğu metin/diyalog ile ilgili sorulara cevap verir. 3. Tema konularıyla ilgili görsel okuma yapar. 4. Okuduğu metinde / diyalogda g sözcüklerin anlamlarını görsellerden ve bağlamdan yola çıkarak tahmin eder. 5. Okuduğu metnin/diyalogun ana fikrini açıklar. 6. Okuduğu metinde / diyalogda geçen sayısal bilgileri belirler.	OKUMA
		YAZMA	
		1. Ailesini, kendini ve akrabalarını yazılı olarak tanıtır. 2. Metinle/diyalogla ilgili sorulara kısa cevaplar yazar. 3. Konuyla ilgili kısa metinler / diyaloglar oluşturur. 4. Dikte edilen basit ifadeleri yazar. 5. Tema konularıyla ilgili görsellerin isimlerini yazar.	1. Kazanımla ilgili olarak tablo, grafik vb. görsel materyallerle konuyla ilgili bilgiler sunularak yorumlama çalışmaları yapılacaktır. 2. Kazanımla ilgili konu işlenirken metinde olmaksızın anlatımı gramer yapılarına birleşik yapılarla verilecektir. 3. Kazanımla ilgili konu işlenirken öğrenilen sayıların sarmal olarak tekrarı sağlanmalıdır. Daire içerisine alma, altını çizme, gösterme vb. yöntemler kullanılacaktır.
			YAZMA
			1. Kazanımla ilgili olarak öğrencilerin, yazılı ifadelerin dedi birleşik yapılar kullanması sağlanmalıdır. 2. Kazanımla ilgili olarak öğrencinin konuya ilişkin tanıdığı kavramların kullanılmasına dikkat edilmelidir

Çizelge A3 9. Sınıf Arapça 3. Tema

Tema Adı	Konu Adı	Dil Beceri ve Kazanımları	Açıklamalar
		Bu tema sonunda öğrenciler;	DİNLEME - ANLAMA
	1. EVİM	DİNLEME - ANLAMA 1. Dinlediği metinde/diyalogda geçen sayısal içeriği belirler. 2. Dinlediği metinde/diyalogda geçen sorulara cevap verir. 3. Dinlediği metinde/diyalogda geçen gündelik ihtiyaçlarla ilgili ifadeleri belirler. 4. Duyduğu ifadeleri telaffuzuna uygun olarak seslendirir.	1. Kazanımla ilgili olarak 1-12 arası sayıların sarmal olarak tekrarı sağlanmalıdır. 2. Kazanımla ilgili olarak olumlu olumsuz cevaplar gerektiren sorular kullanılmalıdır. 3. Kazanımla ilgili olarak ihtiyaç belirten ifadelerin yanı sıra renklerin kullanımına da yer verilecektir. 4. Kazanımla ilgili olarak öğrencilerin, konuyla ilgili şarkılarda ve etkinliklerde geçen ifadeleri telaffuzuna uygun olarak seslendirmeleri beklenmektedir. 5. Kazanımla ilgili konu işlenirken konuyla ilgili yeni kavramların yanı sıra özellikle karşılaştırma ifadeleri üzerinde durulacaktır. 6. Kazanımla ilgili konu işlenirken konuyla ilgili birleşik yapılara ve “var” anlamının verilebileceği ifadelerle yer verilecektir.
	2. ÇARŞIDA	5. Dinlediği metinde/diyalogda geçen konuyla ilgili basit kavramları belirler. 6. Dinlediği metinde/diyalogda geçen yer, zaman, kişi ve konuyu belirler.	1, 3, 5 ve 6. Kazanımlarla ilgili konular işlenirken daire içerisine alma, altını çizme, gösterme vb. yöntemler kullanılacaktır.
EVİM VE ALIŞVERİŞ		KONUŞMA 1. Temayla ilgili ifadeleri duyduğu şekliyle tekrar eder. 2. Yaşadığı yeri ve çevresini tarif eder. 3. Konuyla ilgili istek ve ihtiyaçlarını ifade eder.	KONUŞMA 1. Kazanımla ilgili konu işlenirken öğrenciler, yer -yön ifadelerini kullanmaya yönlendirilmelidir. 2. Kazanımla ilgili konu işlenirken yer ifadelerine bildiren kelimelere yer verilecektir. 3. Kazanımla ilgili olarak bağlaçları üzerinde durulacaktır. 5. Kazanımla ilgili olarak öğrencilerin renk, sayı vb. basit betimlemeler yapması sağlanacaktır.
	3. TEKNO MARKETTE	4. Konuşma sırasında temel bağlaçları kullanır. 5. Konuşmasında betimlemelere yer verir. 6. Konuşmalarında nezaket ifadelerini kullanır.	6. Kazanımla ilgili konu işlenirken alışverişte, çarşıda vb. günlük yaşam ortamlarında kullanılan nezaket ifadeleri üzerinde durulacaktır.
		OKUMA 1. Okuduğu metnin /diyalogun anlamını genel hatlarıyla tahmin eder. 2. Okuduğu metin/diyalogla ilgili sorular sorar. 3. Okuduğu metin/diyalogla ilgili sorulara cevap verir. 4. Okuduğu ihtiyaç listesindeki sözcükleri türlerine göre sınıflandırır.	OKUMA 1. Kazanımla ilgili konu işlenirken öğrencilerin, görsellerden yararlanarak okuduğu metnin/diyalogun anlamını tahmin etmeleri beklenmektedir.
		YAZMA 1. Temayla ilgili kısa diyalog/metin oluşturur. 2. Günlük ihtiyaçlarıyla ilgili liste/tablo oluşturur. 3. Yaşadığı yeri ve çevresini yazılı olarak tarif eder. 4. Tema konularıyla ilgili verilen sözcüklerin görsellerini bulur.	

Çizelge A4 9. Sınıf Arapça 4. Tema

Tema Adı	Konu Adı	Dil Beceri ve Kazanımları	Açıklamalar	
AKTİF HAYATIM	1. GÜNLÜĞÜM	Bu tema sonunda öğrenciler; DİNLEME - ANLAMA 1. Dinlediği konu ile ilgili beğeni, tercih ve duygu ifadelerini belirler. 2. Dinlediklerinde geçen zaman ifadelerini belirler. 3. Dinlediği metni/diyaloğu yazı üzerinden takip eder. 4. Dinlediklerinde geçen olumlu ifadelerle olumsuz ifadeleri birbirinden ayırır.	DİNLEME - ANLAMA 1. Kazanımla ilgili konu işlenirken beğeni ifadelerine yer verilmelidir. 2. Kazanımla ilgili konu işlenirken zaman ifadelerinin üzerinde durulacaktır. 3. Kazanımla ilgili konu işlenirken öğrencilerin, dinleme materyalinde sunulan metni/diyaloğu dinleme esnasında basılı materyalden de takip etmeleri sağlanacaktır. 1 ve 2. kazanımlarla ilgili konular işlenirken daire içerisine alma, altını çizme, gösterme vb. yöntemler kullanılacaktır.	
		2. OKULDAN SONRA	KONUŞMA 1. Temayla ilgili ifadeleri tekrar eder. 2. Duygularını sözlü olarak ifade eder. 3. Tema konularını kendi hayatıyla ilişkilendirir. 4. Günlük hayatla ve kendisiyle ilgili sorulara iletişimi sürdüreceği şekilde cevap verir. 5. Tema konuları ile ilgili iletişimi sürdüreceği şekilde sorular sorar.	KONUŞMA 1. Kazanımla ilgili konu işlenirken vurgu ve tonlamalara dikkat edilecektir. 2. Kazanımla ilgili konu işlenirken öğrenciler, duygu bildiren ifadelerin kullanımına yönlendirilecektir. 3. Kazanımla ilgili konu işlenirken öğrencilerin, temayla ilgili kavramları kullanarak kendi yaşantılarından örnekler vermeleri beklenmektedir. 4. ve 5. kazanımla ilgili konu işlenirken öğrencilerin temayla ilgili karşılıklı diyaloglar oluşturmaları sağlanacaktır.
		3. SPOR YAPIYORUM	OKUMA 1. Okuduğu metinle/diyaloğa ilgili sorular sorar. 2. Okuduğu metinle/diyaloğa ilgili sorulara cevap verir. Anlamlandırır. 4. Metindeki/diyalogdaki olayların oluş sırasını belirler. 5. Metinde/diyalogda geçen yer, zaman, kişi ve konuyu belirler. YAZMA 1. Tema konularıyla ilgili dinlediği ifadeleri yazar. 2. Duygularını yazılı olarak ifade eder. 3. Temayla ilgili kendi yaşantılarından örnekler yazar. 4. Temayla ilgili basit diyalog/metin oluşturur. 5. Tema konularıyla ilgili görsellerin isimlerini yazar.	OKUMA 1. ve 2. kazanımla ilgili konu işlenirken zaman, sıklık ve duygu ifadeleri üzerinde durulacaktır. 3. Kazanımla ilgili konu işlenirken öğrencilerin tema ile ilgili bildikleri ifadelerden yola çıkmaları sağlanacaktır. işlenirken konu ilgili kazanımla. 4 ve 5. kazanımlarla ilgili konular işlenirken daire içerisine alma, altını çizme, gösterme vb. yöntemler kullanılacaktır. YAZMA 1. Kazanımla ilgili konu işlenirken öğrencilerin tema içerisinde sıkça gördükleri ifadelerine yer verilecektir. 2. Kazanımla ilgili konu işlenirken öğrenciler, duygu bildiren ifadelerin kullanımına yönlendirilecektir. 3. Kazanımla ilgili konu işlenirken öğrencilerden rutin aktiviteleri yaptıkları ifadeleri kullanarak yazmaları istenecektir. 4. Kazanımla ilgili konu işlenirken öğrencilerin seviyelerine uygun olarak temayla ilgili hazırlanan görseller ve yardımcı anahtar sözcükler kullanılacaktır.

Çizelge A5 9. Sınıf Arapça 5. Tema

Tema Adı	Konu Adı	Dil Beceri ve Kazanımları	Açıklamalar
		Bu tema sonunda öğrenciler;	DİNLEME - ANLAMA
	1. GÜZEL AHLAK	DİNLEME - ANLAMA 1. Dinlediği metinde/ diyalogda geçen konuyu, yeri, zamanı ve kişileri belirler. 2. Dinlediklerinde geçen sebep-sonuç ilişkisini belirler. 3. Dinlediği olaylarla ilgili görselleri sıralar. 4. Dinlediği metinlerde/diyaloglarda geçen tema konularına özgü kavramları ayırt eder.	1. Kazanımla ilgili konu işlenirken öğrencilerin, dinleme esnasında kim, ne, nerede, ne zaman sorularına cevap aramaları sağlanacaktır. 2. Kazanımla ilgili olarak, ,,بما...ifadelerinin fark edilmesi sağlanacaktır. 3. Kazanımla ilgili konu işlenirken tema konularıyla ilgili belli başlı kavramları/olayları gösteren görseller kullanılacaktır. 4. Kazanımla ilgili konu işlenirken metinlerde/ diyaloglarda. vb. ifadeleri ayırt etmesi sağlanacaktır. 1 ve 2. kazanımlarla ilgili konular işlenirken daire içerisine alma, altını çizme, gösterme vb. yöntemler kullanılacaktır.
ERDEMLİ TOPLUM	2. ASR-I SAADET	KONUŞMA 1. Tema konularıyla ilgili düşüncelerini basit cümlelerle ifade eder. 2. Örnek şahsiyetleri kendi ifadeleriyle tanıtır. 3. Konuşmalarında sebep-sonuç ilişkisi kurar.	KONUŞMA 1 ve 2. kazanımlarla ilgili konu işlenirken etkinliklerde tema konularına özgü ifadelere yer verilecektir. 3. kazanımla ilgili olarak öğrenciler, ؟...ifadelerini kullanmaya yönlendirilecektir.
	3. ÖRNEK ŞAHSİYETLER	OKUMA 1. Metindeki/diyalogdaki olayların oluş sırasını belirler. 2. Görsellerden ve başlıktan hareketle okuyacağı metnin konusunu tahmin eder. 3. Bildiği sözcüklerden ve görsellerden yararlanarak okuduğu metne uygun başlık bulur. 4. Okuduğu metinlerde / diyaloglarda tema konularına ait ifadeleri ayırt eder. 5. Erdemli toplumun oluşmasında etkili olan örnek şahsiyetleri belirler. 6. Okuduğu metinde/diyalogda anlatılanlarla ilgili sebep-sonuç ilişkisi kurar.	OKUMA 3 ve 4. kazanımlarla ilgili konu işlenirken temaya özgü kavram ve ifadelere yer verilmelidir. 5. kazanımla ilgili konu işlenirken örnek kişilerin ve sahabe hayatlarından örneklerle ifadelerin kullanımına yer verilecektir. 1 ve 5. kazanımlarla ilgili konular işlenirken daire içerisine alma, altını çizme, gösterme vb. yöntemler kullanılacaktır.
		YAZMA 1. Tema konularıyla ilgili kısa bir metin/diyalog oluşturur. 2. Eksik bırakılan bir metni/diyaloğu bağlamdan yararlanarak tamamlar. 3. Okuduğu/dinlediği metindeki/diyalogdaki konuyla ilgili istenen bilgileri not eder.	YAZMA 1. Kazanımlarla ilgili olarak öğrencilerin, tema konularıyla ilgili... kelimeler anahtar. Yardımıyla olayları, dönemleri, kişileri vb. tanıtıcı kısa yazılar yazmaları sağlanacaktır. 3. Kazanımlarla ilgili olarak okuduğu metinde geçen yer, zaman, kişi vb. öğeleri belirleme, eş anlam-zıt anlam belirleme, konuya ilişkin kavramları listeleme vb. çalışmaların yapılması sağlanacaktır. Gerekli durumlarda öğrencilerin görsellerden yararlanması sağlanacaktır.

Çizelge A6 9. Sınıf Arapça 6. Tema

Tema Adı	Konu Adı	Dil Beceri ve Kazanımları	Açıklamalar		
TATİL VE HOBİLER	1. MERHABA TATİL	Bu tema sonunda öğrenciler; DİNLEME - ANLAMA	DİNLEME - ANLAMA		
		1. Dinlediği metinde /diyalogda geçen olayları söyler.	1 ve 2. kazanımlarla ilgili konu işlenirken dinlediği metinde /diyalogda önceden bildiği ifadelerin yanı sıra temaya özgü vb. ifadelere yer verilecektir.		
		2. Dinlediği metinde /diyalogda konu ile ilgili kavramları belirler.	3. Kazanımla ilgili olarak tema konularına yönelik 6 vb. soru ifadelerine yer verilecektir, olarak ilgili kazanımla.		
		3. Dinlediği metinle /diyalogla ilgili sorulara cevaplar verir.	2 ve 3. kazanımlarla ilgili konular işlenirken daire içerisine alma, altını çizme, gösterme vb. yöntemler kullanılacaktır.		
		4. Dinlediği metinde /diyalogda geleceğe yönelik ifadeleri belirler.	KONUŞMA		
		2. ZAMANI DEĞERLENDİRME	1. Konuşmalarında geleceğe yönelik ifadeler kullanır.	1. Kazanımla ilgili konu işlenirken öğrencinin, hayalindeki ya da planladığı bir tatili özgü temadaki kavramları kullanarak anlatması sağlanacaktır. Gerekli durumlarda anahtar sözcükler/görseller verilecektir.	
	3. KÜLTÜREL ETKİNLİKLER	2. ZAMANI DEĞERLENDİRME	2. Serbest zamanlarını nasıl geçirdiğini anlatır.	2. Kazanımla ilgili olarak geleceğe yönelik yapıların yanı sıra kullanılması de ifadelerin yönelik geçmişe sağlanacaktır. Gerekli durumlarda anahtar sözcükler/görseller verilecektir.	
			3. Dinlediği metinle /diyalogla ilgili sorular sorar.	3. Kazanımla ilgili olarak gelecek zamanla ilgili gramer konularına girilmeden temayla ilgili sorulara olumlu-olumsuz cevaplar vermesi sağlanacaktır.	
			4. Konuyla ilgili görüşlerini/duygularını ifade eder.	4. Kazanımla ilgili olarak bir olaya katılma-katılmama/ sevme-sevmeme durumu, hobiler ve kültürel etkinlikler yer alacak, vb. kavramların kullanımı sağlanacaktır.	
		3. KÜLTÜREL ETKİNLİKLER	3. KÜLTÜREL ETKİNLİKLER	OKUMA	OKUMA
				1. Okuduğu metinde /diyalogda geçen konu ile ilgili kavramları belirler.	3. Kazanımla ilgili konu işlenirken okuduğu metinlerde vb. zaman, yer-yön ifadelerine ve bu temaya ilişkin kavramlara ait görsellere yer verilecektir
				2. Görsel destekli başlıktan	4. Kazanımla ilgili konu işlenirken temayla ilgili kavramlara ve 6 – 6 kullanımına dikkat çekilecektir.
		OKUMA	5. 1 ve 4. kazanımlarla ilgili konular işlenirken daire içerisine alma, altını çizme, gösterme vb. yöntemler kullanılacaktır.		
		YAZMA	YAZMA		
			1. Kazanımla ilgili olarak anahtar sözcükler verilecek, temayla ilgili verilen görselde betimlenen durumu yazılı olarak anlatması istenecektir.		
			2. Tema içeriğinde, dil yapılarında örnekleri verilen konuyla ilgili ayet ve hadislerle yer verilmelidir.		

Çizelge A7 10. Sınıf 1. Tema

Tema Adı	Konu Adı	Dil Beceri ve Kazanımları	Açıklamalar
DÜNYAMIZI TANIYALIM	1. ÜLKELER VE KITALAR	Bu tema sonunda öğrenciler; DİNLEME -ANLAMA	DİNLEME-ANLAMA 1. Kazanımla ilgili konu işlenirken vb. yapılara dikkat çekilecektir.
		1. Dinlediği metinde/diyalogda geçen konu ile ilgili ifadeleri/kavramları ayırt eder. 2. Dinlediği metinde/diyalogda temayla ilgili istenen bilgileri belirler. 3. Dinlediği metinde/diyalogda geçen sebep-sonuç ifadelerini bulur. 4. Dinlediği metinle/diyalogla ilgili görselleri bulur.	2. Kazanımla ilgili konu işlenirken öğrencilerden, dinlediği metinde / diyalogda geçen ülke ve kıtaların isimleri, özellikleri, ülkelerin nerede buldukları vb. bilgileri daire içerisine alma, altını çizme, gösterme vb. yöntemler kullanarak belirlemeleri istenecektir. 3. Kazanımla ilgili olarak ٱٱ ifadesine ek olarak Verilecektir. 4. Kazanımla ilgili olarak öğrencilerden, ülkelerin yerlerini haritada göstermeleri istenecektir. Bu kazanıma ilişkin görsellerde vb. ifadelere de yer verilecektir.
		KONUŞMA	KONUŞMA
DÜNYASI	2. İSLAM DÜNYASI	1. Konuyla ilgili kalıp ifadelerle cümleler kurar. 2. Konuyla ilgili sorular sorar. 3. Konuyla ilgili sorulara cevaplar verir. 5. Görsel destekli sunum yapar.	1. Kazanımla ilgili konu işlenirken, konuyla ilgili anahtar sözcükler verilecektir. 2. ve 3. kazanımla ilgili konu işlenirken öğrencilerin temaya özgü kavramlar kullanmaları sağlanacaktır. 4. Kazanımla ilgili konu işlenirken öğrencilerin tablo, grafik, resim vb. görsellerden yararlanarak tema konularıyla ilgili kısa bilgiler vermeleri istenecektir.
		OKUMA	OKUMA
		1. Konuyla ilgili okuduğu metne/ diyaloga ilişkin sorulara cevap verir. 2. Metinle/diyalogla ilgili tablo ve grafik bilgilerini okur. 3. Okuduğu metinde/diyalogda gereklilik bildiren ifadeleri ihtimal bildiren ifadelerden ayırır. 4. Konuyla ilgili verilen kavramlara ilişkin görselleri bulur.	1. kazanımla ilgili olarak öğrencilerden ifadeleri içeren sorulara olumlu-olumsuz yanıtlar vermesi istenecektir. 2. kazanımla ilgili konu işlenirken tablolarda ifadelerin yanı sıra somut sıfatlara ve sayısal bilgilere de yer verilecektir. 3. kazanımla ilgili konu işlenirken ifadeler üzerinde durulacaktır.
İKLİM VE ÇEVRE	3.	YAZMA	YAZMA
		1. Tema konularına ilişkin okuduğu yapıları/kavramları doğru bir şekilde yazar. 2. Dinlediği/okuduğu metin ile ilgili sorular yazar. 3. Konuyla ilgili sorulara cevaplar yazar. 4. Görsel materyalden ve anahtar sözcüklerden faydalanarak kısa metin/diyalog oluşturur 5. Dinlediği metinde/diyalogda geçen temayla ilgili kavramları özelliklerine göre gruplandırır.	1. kazanımla ilgili konu işlenirken, renkler, isimleri kıta ve ülke hava durumu gibi tema konularıyla ilgili kavramlar üzerinde durulacaktır. 2. ve 3. kazanımla ilgili olarak öğrencilerden vb. ifadeleri içeren sorular oluşturması ve bunlara olumlu-olumsuz yanıtlar vermesi istenecektir. 4. kazanımla ilgili olarak öğrenciler konuyla ilgili kavramları kullanmaya yönlendirilecek; öğrencilerden kurallı, sıralı bir akış izleyen cümleler beklenmeyecektir. 5. kazanımla ilgili olarak öğrencilerin; konuya ilişkin karşılaştırma ifadelerini, sayısal bilgileri, renkleri, hava durumunu vb. bilgileri tablo üzerinde sınıflandırmaları sağlanacaktır.
		YAZMA	YAZMA

Çizelge A8 10. Sınıf 2. Tema

Tema Adı	Konu Adı	Dil Beceri ve Kazanımları	Açıklamalar
İNSAN VE SEVGİ		Bu tema sonunda öğrenciler;	
	1. VATANIMI SEVİYORUM	DİNLEME-ANLAMA 1. Dinlediği metinde/diyalogda geçen tema konularıyla ilgili ifadeleri belirler. 2. Dinlediği metinde/diyalogda geçen konuyla ilgili görselleri bulur. 3. Dinlediği metinde/diyalogda tema konularıyla ilgili eylemleri söyler. 4. Dinlediklerinde geçen duygu ifadelerini tanıır.	DİNLEME -ANLAMA 1. kazanımla ilgili olarak vb. ifadelere yer verilecek, dil bilgisi ayrıntısına girilmeyecektir. Daire içerisine alma, altını çizme, gösterme vb. yöntemler kullanılacaktır. Ayrıca konuyla ilgili ayet örnekleri kullanılacaktır, olarak ilgili kazanımla. 3. kazanımla ilgili olarak bildiren eylem, ifadelere gramer açıklaması yapılmadan yer verilecektir. 4. kazanımla ilgili konu işlenirken ifadelere dikkat çekilecektir.
	2. DUYGU DÜNYAM	KONUŞMA 1. Kendisiyle ve başkalarıyla ilgili duygu durumunu ifade eder. 2. Tema konularıyla ilgili sorular sorar. 3. Konu ile ilgili diyaloglarda eksik bırakılan ifadeleri tamamlar. 4. Konu ile ilgili görsellerden faydalanarak sunum yapar. 5. Görseli verilmiş duygu, sorumluluk ve sevgi ifadelerini söyler.	KONUŞMA 1. kazanımla ilgili olarak öğrenciler, ifadelerini duygu kullanmaya yönlendirilecektir. 2. kazanımla ilgili konu işlenirken sorumluluk ve gereklilik üzerinde durularak, öğrencilerin sorularında kullanması istenen kavramlar öğrencilere anahtar ifadeler olarak verilecektir. 4. kazanımla ilgili olarak duygu durumuna, sorumluluklara, sayısal bilgilere ilişkin kavramları içeren görseller kullanılacaktır. Bu kazanımla ilgili olarak akıcı ve hatasız bir konuşma akışı beklenmeyecektir.
3. ANNE BABA SEVGİSİ	OKUMA 1. Okuduğu metinde/diyalogda verilen konuyla ilgili kavramları görsellerden ve daha önceki bilgilerinden faydalanarak anlamlandırır. 2. Okuduğu metinde geçen sayısal bilgileri belirler.	OKUMA 1. kazanımla ilgili olarak metinde/diyalogda vb. konuyla ilgili kavramlara yer verilecek, öğrencilerden bu kavramlar hakkında tahmin yürüterek anlamlarına ulaşmaları istenecektir. 2. kazanımla ilgili konu işlenirken sayısal ifadelere yer verilecektir. Daire içerisine alma, altını çizme, gösterme vb. yöntemler kullanılacaktır. 3. kazanımla ilgili konu işlenirken konuyla ilgili dil yapılarına ve betimlemelere göre hazırlanmış görsellere yer verilecektir. 4. kazanımla ilgili konu işlenirken tema konularıyla ilgili ayet örneklerine de yer verilecektir.	
		YAZMA 1. Kendisiyle ve başkalarıyla ilgili duygu durumunu yazılı olarak ifade eder. 2. Konu ile ilgili kısa ve basit metin/diyalog yazar. 3. Metinle/diyalogla ilgili sorulara cevaplar yazar. 4. Konuyla ilgili görsellerin isimlerini yazar.	YAZMA 1. kazanımla ilgili konu işlenirken öğrenciler vb. duygu ifadelerini kullanmaya yönlendirilecektir. 2. kazanımla ilgili konu işlenirken sayısal bilgiler de verilecektir. 3. kazanımla ilgili konu işlenirken sorumluluk ve gereklilik üzerinde durularak, öğrencilerin cevaplarında kullanması istenen kavramlar öğrencilere anahtar ifadeler olarak verilecektir. 4. kazanımla ilgili olarak anne-baba sevgisi, duygular, vatan sevgisi konularıyla ilgili kavramlara ait görseller kullanılacaktır

Çizelge A9 10. Sınıf 3. Tema

Tema Adı	Konu Adı	Dil Beceri ve Kazanımları	Açıklamalar
İBADETLERİM	1. BEŞ VAKİT NAMAZ 2. ORUÇ VE ZEKAT 3. HAC VE UMRE	Bu tema sonunda öğrenciler;	DİNLEME-ANLAMA
		DİNLEME-ANLAMA	1. kazanımla ilgili olarak ifadeler yer verilecektir.
		1. Dinlediği metinde/diyalogda geçen tema konularıyla ilgili kelimeleri/kavramları belirler.	2. kazanımla ilgili olarak vb. ifadeler yer verilecektir.
		2. Dinlediği metinde/diyalogda geçen sebep-sonuç ifadelerini belirler.	3. kazanımla ilgili olarak ifadelerine dikkat çekilecektir.
		3. Dinlediği metinde/diyalogda geçen onaylatma ifadelerini tanıır.	4. kazanımla ilgili olarak görsellerde yer-yön zarflarına, zaman zarflarına ve sayısal ifadelerle gramer açıklaması yapılmadan yer verilecektir.
		4. Dinlediği konu ile ilgili görselleri bulur.	5. kazanımla ilgili olarak vb. ifadeler yer verilecektir.
		5. Yavaş ve açık bir konuşma akışında geçen karşılaştırmaları, görecelilik ifadelerini belirler.	6. kazanımla ilgili olarak konu ile ilgili ayet ve hadislerle verilecektir yer. vb
		6. Konuyla ilgili dinlediği ayet ve hadisleri tanıır.	1, 2 ve 5. kazanımlarla ilgili konular işlenirken daire içerisine alma, altını çizme, gösterme vb. yöntemler kullanılacaktır.
		KONUŞMA	KONUŞMA
		1. Dinlediği metinde/diyalogda geçen tema konularıyla ilgili kelimeleri/kavramları konuşmasında kullanır.	1. kazanımla ilgili olarak ifadeler yer verilecektir.
2. Bir konudaki kişisel fikirlerini ifade eder.	2. kazanımla ilgili olarak öğrenciler, görecelilik ve onaylatma ifadelerini kullanmaya yönlendirilecektir.		
3. Tema konularıyla ilgili kendi yaşantısından örnekler verir.	3. kazanımla ilgili konu işlenirken beş vakit namaz isimleri kavramlara ilgili ile ibadet ve bazı dil yapılarına vb. yer verilecektir.		
4. Konuyla ilgili sözcükleri kullanarak görsel sunum yapar.	4. kazanımla ilgili olarak görsel destekli sunumlarda öğrencilerin tema içerisinde öğrendiği kavram ve dil yapılarını kullanmaları sağlanacaktır. Bu kazanımı sağlamak üzere öğrencilere anahtar sözcükler verilecektir.		
OKUMA	OKUMA		
1. Okuduğu metinde/diyalogda geçen tema konularıyla ilgili kelimeleri/kavramları belirler.	1. kazanımla ilişkin ayet-hadis örneklerine yer verilecektir. Daire içerisine alma, altını çizme, gösterme vb. yöntemler kullanılacaktır.		
2. Okuduğu metinle/diyalogla ilgili sorular sorar.	2 ve 3. kazanımlarla ilgili olarak metinde/diyalogda yer-yön ve zaman zarflarına, sayısal ifadeler ile çoğul fiil çekimlerine gramer açıklaması yapılmadan yer verilecektir.		
3. Okuduğu metinle/diyalogla ilgili sorulara cevap verir.	YAZMA		
4. Görsel destekli başlıktan hareketle metnin/diyalogun konusunu tahmin eder.	1 ve 2. kazanımlarla ilgili olarak cevaplarda görecelilik ifadeleri (ve gereklilik ifadelerine (de yer verilecektir.} 3. kazanımla ilgili olarak (vb. konuyla ilgili kavramların kullanımına yer verilecektir.		
YAZMA	YAZMA		
1. Metinle/diyalogla ilgili sorulara yazılı cevaplar verir.	4. kazanımla ilgili olarak öğrencilerin, anahtar sözcüklerden yararlanarak tema içerisinde öğrendiği yapı ve kalıpları kullanmalarını sağlanacaktır.		
2. Metinle/diyalogla ilgili sorular yazar.			
3. Karışık verilen kelimeleri düzgün cümle olacak şekilde sıralar.			
4. Görsellerle verilen kısa ve basit bir hikâyeyi/metni yazar			

Çizelge A10 10. Sınıf 4. Tema

Tema Adı	Konu Adı	Dil Beceri ve Kazanımları	Açıklamalar
SOSYAL HAYATIMIZ	1. GEZELİM GÖRELİM	Bu tema sonunda öğrenciler; DİNLEME – ANLAMA 1. Dinlediği konu ile ilgili kavramlara ilişkin görselleri bulur. 2. Dinlediği metinde/ diyalogda geçen tema konularıyla ilgili kavramların anlamlarını, verilen ipuçlarından hareketle tahmin eder. 3. Dinlediği metinde/diyalogda geçen günlük iletişim ifadelerini tanıır. 4. Dinlediklerinde geçen soru ifadelerini belirler.	DİNLEME - ANLAMA 1. kazanımla ilgili sunulan görsellerde temayla ilgili kavramlara yer verilecektir. 2. kazanımla ilgili olarak öğrencilerin, konu ile ilgili kavramları dinleme esnasında görseller üzerinden takip ederek anlamlandırması sağlanacaktır. Bu kazanımda vb. birleşik yapıllı eylemlere yer verilecektir. 3. kazanımla ilgili olarak vb. iletişimsel ifadelere yer verilecektir. 4. kazanımla ilgili olarak ne, nerede, ne zaman, nasıl, niçin ve kim ile onaylatma sorularının daire içerisine alma, altını çizme, gösterme vb. yöntemler kullanılarak belirlenmesi sağlanacaktır.
	2. GELENEK GÖRENEKLERİMİZ	KONUŞMA 1. Temayla ilgili kavramları görsellerle destekleyerek tanıtır. 2. Dinlediği/okuduğu metinlerde/diyaloglarda geçen sorulara cevap verir. 3. İletişim esnasında günlük konuşma kalıplarını kullanır.	KONUŞMA 1. kazanımla ilgili olarak kavramların görselleri kullanılacaktır. 2. kazanımla ilgili olarak ne, nerede, ne zaman, nasıl, niçin ve kim ile onaylatma sorularına cevap verilmesi sağlanacaktır. 3. kazanımla ilgili olarak vb. iletişimsel ifadelere yer verilecektir.
	3. SOSYAL SORUMLULUK	OKUMA 1. Okuduğu metinde verilen ipuçlarından hareketle karşılaştığı yeni kelimelerin anlamlarını tahmin eder. 2. Okuma öncesi, okuma sırasında ve okuma sonrasında metinle/diyalogla ilgili seviyesine uygun soruları cevaplandırır. 3. Okuduğu metinde/diyalogda sebep sonuç ifadelerini belirler. 4. Okuduğu metinde/diyalogda yer alan zaman ifadelerini belirler.	OKUMA 1. kazanımla ilgili olarak öğrencilerin, konu ile ilgili kavramları okuma esnasında görseller üzerinden takip ederek anlamlandırması sağlanacaktır. Bu kazanımda vb. birleşik yapıllı eylemlere yer verilecektir 2. kazanımla ilgili olarak bazı soru edatları yer alır. 3. kazanımla ilgili konu işlenirken gibi sebep-sonuç bildiren ifadelere yer verilecektir. 4. kazanımla ilgili olarak vb. birleşik yapıllı eylemlerin yanı sıra zaman ifade eden kavramlara yer verilecektir. 3 ve 4. kazanımlarla ilgili konular işlenirken daire içerisine alma, altını çizme, gösterme vb. yöntemler kullanılacaktır.
		YAZMA 1. Gezip gördüğü bir yeri basit ifadelerle tanıtan kısa bir metin yazar. 2. Metinle/diyalogla ilgili soruların cevaplarını yazar. 3. Tema ile ilgili dikte çalışması yapar. 4. Konuyla ilgili okuduğu basit söz öbeklerini şahıs, zaman, mekân ve nesneyi değiştirerek yeniden yazar.	YAZMA 1. kazanımla ilgili olarak öğrencilerden kurallı, akıcı ve bağdaşık bir anlatım beklenmemelidir. 2. kazanımla ilgili olarak kalıp edatları soru ifadelerle birlikte kullanılır. 3. kazanımla ilgili olarak tema içerisinde sıklıkla geçen ve öğrencilerin aşına olduğu yapıllar kullanılacaktır. 4. kazanımla ilgili olarak tebdil çalışmaları yapılacaktır.

Çizelge A11 10. Sınıf 5. Tema

Tema Adı	Konu Adı	Dil Beceri ve Kazanımları	Açıklamalar
Örnek Şahsiyetler	Manevi Önderlerimiz	1. Bu tema sonunda öğrenciler; DİNLEME - ANLAMA 1. Dinlediği metinde/ diyalogda geçen ilgili kavramların anlamlarını, verilen görsellerden hareketle tahmin eder. 2. Dinlediklerinde geçen konuyla ilgili ifadeleri duyduğu şekliyle seslendirir. 3. Dinlediği metinde /diyalogda anlatılan yeri, kişiyi, zamanı, belirler. 4. Dinlediği metinde sebep sonuç ilişkisini belirler.	DİNLEME - ANLAMA 1. kazanımla ilgili olarak konuya ilişkin kavramların yer aldığı metinler/diyaloglar ve bunlara ait görseller kullanılacaktır. 2. kazanımla ilgili konu işlenirken vb. ifadeler, ayet ve hadis örnekleri yer alacaktır. 3. kazanımla ilgili konu işlenirken ◊ daire içerisine alma, altını çizme, gösterme vb. yöntemler kullanılacaktır. 4. kazanımla ilgili konu işlenirken önceden bilinen sebep-sonuç ifadelerine yer verilecektir. 3 ve 4. kazanımlarla ilgili konular işlenirken daire içerisine alma, altını çizme, gösterme vb. yöntemler kullanılacaktır.
		KONUŞMA 1. Örnek bir şahsiyeti düzeyine uygun kısa cümlelerle tanıtır. 2. Konuşma sırasında zaman ifadelerini kullanır. 3. Konu ile ilgili görsel sunum yapar. 4. Bildiği konularda yapılan açık ve net konuşmayı tamamlar. 5. Temada geçen ayet ve hadisleri duyduğu şekliyle tekrar eder.	KONUŞMA 1. kazanımla ilgili olarak öğrencinin, vb. temaya özgü yapıları kullanarak bilgi verici cümleler kurması sağlanacaktır. Akıcı bir anlatım beklenmemelidir. 2. kazanımla ilgili olarak ifadelerin kullanılması sağlanacaktır. 3. kazanımla ilgili olarak konu ile ilgili görsellere ek olarak, kullanılması istenen kavramlar anahtar sözcük olarak verilecektir. 4. kazanımla ilgili olarak öğrencilerden, kendilerine dinletilen/izletilen konuyla ilgili bir diyalogun eksik bırakılan kısmını tamamlamaları istenecektir. Bu kazanımla ilgili etkinlik sırasında gerekli görülen durumlarda diyaloga ilgili görsellerden veya anahtar sözcüklerden yararlanılabilir. 5. kazanımla ilgili bazı ayet ve hadis örneklerine yer verilecektir.
		OKUMA 1. Okuduğu metinde/ diyalogda geçen konuyla ilgili kavramların anlamlarını, verilen ipuçlarından hareketle tahmin eder. 2. Okuduklarında geçen zaman ifadelerini belirler. 3. Okudukları ile ilgili sorulara cevap verir. 4. Okuduklarında temayla ilgili verilen ayet ve hadisleri diğer ifadelerden ayırır.	OKUMA 1. kazanımla ilgili olarak konu ile ilgili kavramların yer aldığı metinler/diyaloglar ve bunlara ait görseller kullanılacaktır. 2. kazanımla ilgili olarak 4. kazanımla ilgili konu işlenirken vb. bazı ayet ve hadis örneklerine yer verilecektir.
Türk İslam Büyükleri	3.	YAZMA 1. Tema konularında verilen kişiler ile ilgili başlıca özellikleri listeler. 2. Bildiği konularda yapılan açık ve net bir diyaloga tamamlar. 3. Örnek bir şahsiyeti düzeyine uygun kısa cümlelerle yazılı olarak tanıtır. 4. Yazılarında zaman ifadelerini kullanır. 5. Tema konularıyla ilgili ifadeleri şahıs, zaman, mekân ve nesneyi değiştirerek yeniden yazar.	YAZMA 1. kazanımla ilgili olarak kavramların bu listelerde yer alması sağlanacaktır. 2. kazanımla ilgili olarak öğrencilerden, okudukları konuyla ilgili bir diyalogun eksik bırakılan kısmını tamamlamaları istenecektir. Bu kazanımla ilgili etkinlik sırasında gerekli görülen durumlarda diyaloga ilgili görsellerden veya anahtar sözcüklerden yararlanılacaktır. 3. kazanımla ilgili olarak konu ile ilgili vb. temaya özgü yapıları kullanarak bilgi verici cümleler kurması sağlanacaktır. 4. kazanımla ilgili olarak öğrencilerin yazılarında vb. ifadelerle yer vermeleri sağlanacaktır. 5. kazanımla ilgili olarak vb. tebdil çalışmaları yapılacaktır.

Çizelge A12 10. Sınıf 6. Tema

Tema Adı	Konu Adı	Dil Beceri ve Kazanımları	Açıklamalar
		Bu tema sonunda öğrenciler;	
	1. Teknolojiyi Kullanıyorum	<p>DİNLEME - ANLAMA</p> <p>1. Dinlediklerinde geçen konuyla ilgili ifadeleri duyduğu şekliyle seslendirir.</p> <p>2. Dinlediği metinde/ diyalogda geçen konuyla ilgili kavramları/ ifadelerin anlamlarını verilen ipuçlarından hareketle tahmin eder.</p> <p>3. Dinlediklerinde görecelik bildiren ifadeleri belirler.</p> <p>4. Dinlediği metinle /diyalogla ilgili soruları cevaplar.</p> <p>5. Dinlediği metinde/diyalogda geçen kapsam, sıralama ve süreç ifadelerini tanıır.</p> <p>6. Dinlediklerinde geçen konuyla ilgili dinlediği ayet, hadis, özlü söz vb. tanıır.</p>	<p>DİNLEME - ANLAMA</p> <p>1 ve 2. kazanımlarla ilgili olarak konuya ilişkin vb. kavramların yer aldığı görseller kullanılacaktır.</p> <p>3. kazanımla ilgili olarak vb. görecelik bildiren ifadelere dikkat çekilecek ve daire içerisine alma, altını çizme, gösterme vb. yöntemler kullanılacaktır.</p> <p>5. kazanımla ilgili olarak konuya ilişkin vb. bazı öncelik-sonralık ve kapsam ifadelerine dikkat çekilecektir.</p> <p>6. kazanımla ilgili olarak vb. özlü söz, ayet ve hadis örneklerine yer verilecektir.</p>
Bilim Ve Teknoloji	2. Keşifler Ve İcatlar	<p>KONUŞMA</p> <p>1. Konu ile ilgili kavramları kullanarak görsel destekli bir sunum yapar.</p> <p>2. Tema konularıyla ilgili kendi görüşlerini paylaşır.</p> <p>3. Dinlediği basit cümleleri şahıs, zaman, mekân ve tema değiştirerek tekrar eder.</p> <p>4. Basit cümlelerle bazı Müslüman bilim adamlarının hayatlarını anlatır.</p> <p>OKUMA</p> <p>1. Okuduğu metinde/ diyalogda geçen konuyla ilgili kavramları/ ifadelerin anlamlarını verilen ipuçlarından hareketle tahmin eder.</p> <p>2. Görsellerden ve başlıktan faydalanarak metinde geçen olayları tahmin eder.</p> <p>3. Okuduklarında görecelik bildiren ifadeleri belirler.</p> <p>4. Okuduğu metinde/diyalogda geçen kapsam, sıralama ve süreç ifadelerini tanıır.</p> <p>5. Okuma öncesi, okuma sırasında ve okuma sonrasında metinle/diyalogla ilgili seviyesine uygun soruları cevaplandırır.</p> <p>6. Okuduklarında geçen konuyla ilgili dinlediği ayet ve hadisleri tanıır.</p> <p>YAZMA</p> <p>1. Metinle/diyalogla ilgili sorulara yazılı olarak cevap verir.</p> <p>2. Teknolojik araç - gereç ve kavramları listeler.</p> <p>3. Okuduğu basit cümleleri şahıs, zaman, mekân ve tema değiştirerek yazar.</p> <p>4. Elektronik posta yazar.</p> <p>5. Tema konularıyla ilgili kendi görüşlerini yazar.</p>	<p>KONUŞMA</p> <p>1. kazanımla ilgili olarak öğrencilere konu ile ilgili kavramlar anahtar sözcük olarak verilecektir.</p> <p>2. kazanımla ilgili olarak ifadelerin kullanımı sağlanacaktır.</p> <p>6.kazanımla ilgili olarak öğrencilerin, vb. bazı yapıları kullanmaları sağlanacaktır.</p> <p>4. kazanımla ilgili olarak öğrencilerin Fahiruddin Razî, Ali Kuşçu vb. Müslüman bilim adamlarıyla ilgili kısa ve somut bilgilerle tanıtması istenecektir. Bu kazanımla ilgili olarak öğrencilerin vb. ifadeleri kullanmaları sağlanacaktır.</p>
	3. İslam Ve Bilim		<p>OKUMA</p> <p>1. kazanımla ilgili olarak konuya ilişkin vb. kavramların yer aldığı metinler/diyaloglar ve bunlara ait görseller kullanılacaktır.</p> <p>3. kazanımla ilgili olarak vb. görecelik bildiren ifadelere dikkat çekilecek ve daire içerisine alma, altını çizme, gösterme vb. yöntemler kullanılacaktır.</p> <p>4. kazanımla ilgili olarak konuya ilişkin vb. bazı öncelik-sonralık ve kapsam ifadelerine dikkat çekilecektir</p> <p>5. kazanımla ilgili sorular, yapıların kullanımına yer verilecektir.</p> <p>6. kazanımla ilgili olarak vb. ayet ve hadis örneklerine yer verilecektir.</p> <p>YAZMA</p> <p>1. Kazanımla ilgili sorularda</p> <p>2. Kazanımla ilgili olarak vb. kavramlara yer verilecektir.</p> <p>3. Kazanımla ilgili olarak öğrencilerin, vb. bazı yapıları kullanmaları sağlanacaktır.</p> <p>4. Kazanımla ilgili olarak öğrencilerden belli bir adrese (ör. sınıf için açılan bir mail adresine) Arapça bir mail atmaları istenecektir.</p> <p>5. Kazanımla ilgili olarak öğrencilerin uzun, karmaşık yapılu cümleler kurması beklenmemelidir. Bu kazanımla ilgili olarak vb. ifadeler kullanılacaktır</p>

Çizelge A13 11. Sınıf Mesleki Arapça 1. Tema

Tema Adı	Dil Beceri ve Kazanımları	Açıklamalar
İSLAM	Dil Beceri ve Kazanımları Bu tema sonunda öğrenciler; DİNLEME - ANLAMA 1. Dinlediği metin/diyalogdan hareketle imanın rükünlerini ve şartlarını listeler. 2. Dinlediği metin/diyalogda geçen imanla ilgili kavramları tanıır. 3. Dinlediği metin/diyalogda geçen fiil çeşitlerini tanıır. KONUŞMA 1. Dinlediği/okuduğu metin hareketle imanın rükünlerini sıralar. 2. Dinlediği/okuduğu metin hareketle İslam'ın inanç esaslarını basit cümlelerle söyler. 3. Sözlü iletişimde fiil çeşitlerini kullanır. OKUMA 1. Okuduğu metin/diyalogdan hareketle İslam'ın inanç esasları ve rükünlerini açıklar. 2. Okuduğu metin/diyaloglarda geçen imanla ilgili kavramları ayırt eder. 3. Okuduğu metin/diyalogdan hareketle İslam'a göre inanç bakımından insanları sınıflandırır. 4. Okuduğu metin/diyalogda geçen fiil çeşitlerini tanıır.	Açıklamalar DİNLEME – ANLAMA 2. kazanımda iman, İslam, akide, tevhid, tasdik, ikrar, ikrah, hidayet, dalalet kavramlarına yer verilir. KONUŞMA 1 ve 2. kazanımlarda öğrencilerden imanın rükünlerini ve İslam'ın inanç esaslarını kendi cümleleriyle söylemeleri istenir. OKUMA 1. kazanımda soru cevap, boşluk doldurma, doğru yanlış belirleme, eşleştirme gibi etkinliklere yer verilir. 2. kazanım iman, İslam, akide, tasdik, ikrar, ikrah, hidayet, dalalet kavramlarıyla sınırlanır. Metinde geçen kavramlarla ilgili altını çizme, anlamını bulma, eşleştirme, boşluk doldurma, doğru yanlış gibi etkinliklere yer verilir. 3. kazanımda mümin, münafık, kâfir, müşrik kavramlarıyla ilgili altını çizme, anlamını bulma, eşleştirme, boşluk doldurma, doğru-yanlış gibi etkinliklere yer verilir. 4. kazanımda mazi, muzari ve emir kullanımlara dair, doğru yanlış bulma, boşluk doldurma, eşleştirme gibi etkinlikler düzenlenir. YAZMA 1. kazanımda cümle/metin/diyalogda boş bırakılan yerlere "iman, tasdik, ikrar, hidayet, dalalet" kavramlarını mazi, muzari ve emir fiili kalıplarını kullanarak yazmaları istenir. 2. kazanım seviyelerine uygun metin, beş basit cümleyle sınırlandırılır. 3. kazanımda fiil çeşitlerinin kullanıldığı sıralama-yeniden yazma, yazma, boşluk doldurma gibi etkinliklere yer verilir.

Çizelge A14 11. Sınıf Mesleki Arapça 2. Tema

Tema Adı	Dil Beceri ve Kazanımları	Açıklamalar
KUR'AN-I KERİM	Bu tema sonunda öğrenciler;	DİNLEME-ANLAMA 2. kazanımda Kur'an-ı Kerim'i anlamının önemiyle ilgili hadislere de yer verilir.
	DİNLEME- ANLAMA	KONUŞMA
	1. Dinlediği metin/diyalogdan hareketle Kur'an'ın gönderiliş amacını ayetlere örnekler verir.	1. kazanımda Alak suresinin 1-5. ayetlerine de yer verilir.
	2. Dinlediği metin/diyalogdan hareketle Kur'an-ı Kerim'i anlamının önemini fark eder.	OKUMA-ANLAMA
	3. Dinlediği metin/diyalogda geçen sıfat ve isim tamlamalarını fark eder.	1. kazanımda "İçerik ve Dil Yapıları" bölümünde verilen ve metin/diyaloglarda kullanılan Kur'an tarihi ile ilgili kavramları bulmasına yönelik etkinliklere yer verilir. Bu kavramlar; nüzul, tedric, vahiy, vahyin yazılması, arz, mukabele, cem ve teksir, istinsah, cem'ul-Kur'an, teksiru'l-Ku'ran ile sınırlandırılır.
	KONUŞMA	4. kazanımda sıfat tamlamalarının müfred, müsenna ve cemi hâllerine değinilir, fakat isim tamlamasında sadece muzafın müfred ve cemi mükesser hâlleri verilir.
	1. Dinlediği/okuduğu metin/diyalogdan hareketle Kur'an tarihiyle ilgili kısa cümleler kurar.	YAZMA
	2. Dinlediği/okuduğu metin/diyalogdan hareketle Kur'an'ın gönderiliş amacını ve anlaşılmasının önemini söyler.	1, 2 ve 3 kazanımlarda cümle/metinler beş basit cümleyle sınırlandırılır.
	3. Sözlü iletişimde isim ve sıfat tamlamalarını kullanır.	4. kazanımda isim ve sıfat tamlamalarıyla ilgili eşleştirme, boşluk doldurma gibi etkinliklere de yer verilir. Ayrıca sıfat tamlamalarının müfred, müsenna ve cemi hâllerine değinilir, fakat isim tamlamasında sadece muzafın müfred ve cemi mükesser hâlleri verilir.
	OKUMA-ANLAMA	
1. Okuduğu metin/diyalogda geçen Kur'an tarihi ile ilgili kavramları tanır.		
2. Okuduğu metin/diyalogdan hareketle Kur'an tarihi ile ilgisüreci açıklar.		
3. Okuduğu metin/diyalogdan hareketle Kur'an'ın gönderiliş amacını ve anlaşılmasının önemine dair sonuçlar çıkarır.		
4. Okuduğu metin/diyalogda geçen sıfat ve isim tamlamalarını ayırt eder.		
YAZMA		
1. Dinlediği/okuduğu Kur'an tarihi ile metin/diyalogdan hareketle kısa bir metin yazar.		
2. Dinlediği/okuduğu metin/diyalogdan hareketle Kur'an'ın gönderiliş sebeplerini yazar.		
3. Dinlediği/okuduğu metin/diyalogdan hareketle Kur'an'ın anlaşılmasının önemi hakkında kısa cümleler yazar.		
4. Yazdığı cümle/metin/diyaloglarda isim ve sıfat tamlamalarına yer verir.		

Çizelge A15 11. Sınıf Mesleki Arapça 3. Tema

Tema Adı	Dil Beceri ve Kazanımları	Açıklamalar
HADİS	Bu tema sonunda öğrenciler;	DİNLEME- ANLAMA 1. kazanımda hadis, sünnet, kutsi hadis, nebevi hadis, cerh, tadil, isnad, sened, metin ve rivayet kavramlarına yer verilir. 2. kazanımda mütevatir ve âhad hadislere ayrıntıya girmeden yer verilir.
	DİNLEME - ANLAMA 1. Dinlediği metin/diyalogda geçen hadis ilmi ile kavramları listeler. 2. Dinlediği metin/diyalogdan hareketle hadisleri ravi sayısına göre tasnif eder.	KONUŞMA gibi "ناقش مع زميلك", "تحدث عن...", "ناقش مع زميلك" kazanımlarda 2 ve 1 etkinliklere yer verilir.
	3. Dinlediği metinde/diyaloglarda isim cümlelerini tanıır.	OKUMA 1. kazanımda; altını çizme, doğru-yanlış belirleme, eşleştirme gibi etkinliklere yer verilir. 2. kazanımda; hadis, sünnet, kutsi hadis, nebevi hadis, cerh, tadil, isnad, sened, metin ve rivayet kavramlarıyla ilgili konu başlığını tahmin etme, cümle tamamlama, anlamını bulma, eşleştirme gibi etkinliklere yer verilir. 3. kazanımda isim cümlesi ile ilgili kullanımlarda; doğru yanlış bulma, boşluk doldurma, eşleştirme gibi etkinliklere yer verilir.
	KONUŞMA 1. Dinlediği/okuduğu metin/diyalogdan hareketle hadis usulü ile ilgili basit cümleler söyler. 2. Dinlediği/okuduğu metin/diyalogdan hareketle hadis konusunda basit cümlelerle konuşur. 3. Sözlü iletişimde isim cümlelerine yer verir.	YAZMA 1. kazanımda "تسمع ما اكتب" gibi kalıp cümlelerle beşbasit cümle yazmaya yönelik etkinlikler oluşturulur. Bu temada (özellikle 1. konu) metin/diyaloglar, klasik/güncel hadis ve hadis usulü kaynaklarından öğrenci seviyesi dikkate alınarak hazırlanır. İsim cümlesinde haber türlerine ve haberin öne geçtiği durumlara değişmez.
	OKUMA 1. Okuduğu metinde/diyalogda yer alan hadis usulü kavramlarını ayırt eder. 2. Okuduğu metin/diyalogda verilen hadis usulü kavramlarını açıklar. 3. Okuduğu metin/diyaloglarda geçen isim cümlelerini tanıır.	
	YAZMA 1. Dinlediği/okuduğu metin/diyalogdan hareketle hadis usulü ile ilgili kısa bir metin yazar. 2. Yazdığı cümle/metin/diyaloglarda isim cümlesine yer verir.	

Çizelge A16 11. Sınıf Mesleki Arapça 4. Tema

Tema Adı	Dil Beceri ve Kazanımları	Açıklamalar
PEYGAMBERİMİZİN HİCRET ÖNCESİ HAYATI	<p>Bu tema sonunda öğrenciler;</p> <p>DİNLEME - ANLAMA</p> <p>1. Dinlediği metin/diyalogdan Peygamberimizin (s.a.v.) tevhide davetiyle ilgili aşamaları sıralar.</p> <p>2. Dinlediği metin/diyalogda geçen davet süreciyle ilgili kavramları tanıır.</p> <p>3. Dinlediği metin/diyalogda geçen fiil cümlelerini tanıır.</p>	<p>DİNLEME - ANLAMA</p> <p>1. kazanımda İslam'a davet emrinin gelişi, gizli ve açık davet dönemlerinin başlaması, davete karşı yapılan olumlu/olumsuz tepkiler, Habeşistan'a hicret, hüznün yılı,</p> <p>Taif yolculuğu, Akabe Biatleri ve hicret ile sınırlandırılır.</p> <p>2. kazanımda davet süreciyle ilgili hanif, tevhid, cahiliyye, şirk, Daru'n-Nedve, Daru'l-Erkam, tebliğ ve davet kavramlarına yer verilir.</p> <p>KONUŞMA</p> <p>etkinliklere gibi "ناقش مع زميلك", "تحدث عن..." kazanımda. 1 yer verilir.</p>
	<p>KONUŞMA</p> <p>1. Dinlediği/okuduğu metin/diyalogdan hareketle Peygamber Efendimizin (s.a.v.) tevhide davet sürecini kısa cümlelerle açıklar.</p> <p>2. Sözlü iletişimde fiil cümlelerini kullanır.</p>	<p>OKUMA</p> <p>1. kazanımda davet emrinin gelişi, gizli ve açık davet dönemlerinin başlaması, davete karşı yapılan olumlu/olumsuz tepkiler, Habeşistan'a hicret, hüznün yılı, Taif yolculuğu, Akabe Biatleri ve hicret ile sınırlandırılır.</p> <p>2. kazanımda davet süreciyle ilgili hanif, tevhid, cahiliyye, Daru'n-Nedve, Daru'l-Erkam, şirk, tebliğ, davet ve hicret kavramlarına ve bunlarla ilgili altını çizme, anlamını bulma, eşleştirme, boşluk doldurma, doğru yanlış gibi etkinliklere yer verilir.</p> <p>3. kazanımda, fiil, fail ve meful özellikleriyle ilgili etkinliklere yer verilir. YAZMA</p> <p>2. kazanımda "تسمع ما اكتب" gibi etkinlikle beş basit cümleye yer verilir.</p> <p>2. kazanımda, fiil cümlesinin öğeleri ve özellikleri ilgili etkinliklere yer verilir.</p> <p>Okuduğu/yazdığı metin/diyalogda temel zaman ifadelerini kullanır.</p> <p>☐ Bu temada (özellikle 1. konu) metin/diyaloglar, klasik/güncel siyer ve hadis kaynaklarından öğrenci seviyesi dikkate alınarak hazırlanır.</p> <p>☐ Bu temada fiil cümlesi ile ilgili etkinliklere yer verilir.</p>
	<p>OKUMA</p> <p>1. Okuduğu metin/diyalogda verilen Peygamber Efendimizin (s.a.v.) tevhide davet sürecindeki aşamaları açıklar.</p> <p>2. Okuduğu metin/diyalogda yer alan davet süreciyle ilgili kavramları ayırt eder.</p> <p>3. Okuduğu metin/diyaloglarda geçen fiil cümlesi ve öğelerini tanıır. YAZMA</p> <p>1. Dinlediği/okuduğu metin/diyalogdan hareketle Peygamberimizin (s.a.v.) tevhide davet süreciyle ilgili kısa bir metin yazar.</p> <p>2. Yazdığı cümle/metin/diyaloglarda fiil cümlelerini kullanır.</p>	

Çizelge A17 11. Sınıf Mesleki Arapça 5. Tema

Tema Adı	Dil Beceri ve Kazanımları	Açıklamalar
	<p>Bu tema sonunda öğrenciler;</p> <p>DİNLEME- ANLAMA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dinlediği metin/diyalogda geçen ibadetlerle ilgili kavramları ayırt eder. 2. Dinlediği metin/diyalogdan hareketle efal-imükellefini listeler. 3. Dinlediği metin/diyalogda geçen “Kâne ve Kardeşleri”ni ayırt eder.	<p>DİNLEME- ANLAMA</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. kazanımda “ef’ali mükellefin”e dikkat çekilir. <p>KONUŞMA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. kazanımla ilgili konu işlenirken “ef’âli mükellefin”le ilgili temel kavramlara yer verilir. 2. kazanımda fıkıh, fakih, ictihad, fetva, müftü gibi kavramlarla ilgili seviyeye uygun verilir yer etkinliklere gibi "تحدث عن...", "ناقش مع زميلك", "تحدث عن..."
İBADETLER	<p>KONUŞMA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dinlediği/okuduğu metin/diyalogdan hareketle ibadetlerle ilgili kavramları sıralar. 2. Dinlediği/okuduğu metin/diyalogdan hareketle ibadetlerle ilgili basit cümlelerle konuşur. 3. Sözlü iletişimde “Kâne ve Kardeşleri”ni kullanır. <p>OKUMA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Okuduğu metin/diyalogda yer alan ibadetle ilgili kavramları belirler. 2. Okuduğu metin/diyalogdan hareketle ibadetleri ve hükümlerini açıklar. 3. Okuduğu metin/diyaloglardan hareketle “ Kâne ve Kardeşleri”yle ilgili kullanımları açıklar. <p>YAZMA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dinlediği/okuduğu metin/diyalogdan hareketle ibadetler ve hükümleriyle ilgili bir metin oluşturur. 2. Yazdığı cümle/metin/diyaloglarda “Kâne ve Kardeşleri”ni kullanır.	<p>OKUMA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 ve 2. kazanımda “İçerik ve Dil Yapıları” bölümünde verilen kavramlarla ilgili altını çizme, anlamını bulma, eşleştirme, boşluk doldurma, doğru yanlış belirleme gibi etkinliklere yer verilir. 3. kazanımda "Kâne ve Kardeşleri" ile ilgili isim ve haberlerini bulma, irab durumunu tanıtmaya, zamirlerle birlikte kullanımı gibi etkinliklere yer verilir. <p>YAZMA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. kazanımda basit beş cümleyle sınırlandırılır. 2. kazanımda öğrencilere konuyla ilgili anahtar sözcükler verilir ve “Kâne ve Kardeşleri”yle kullanımları sağlanır. <p>☐ Bu temada (özellikle 1. konu) metin/diyaloglar, klasik/güncel fıkıh kaynaklarından öğrenci seviyesi dikkate alınarak hazırlanır.</p>

Çizelge A18 11. Sınıf Mesleki Arapça 6. Tema

Tema Adı	Dil Beceri ve Kazanımları	Açıklamalar
İSLAM AHLAKI	<p>Bu tema sonunda öğrenciler;</p> <p>DİNLEME- ANLAMA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dinlediği metin/diyalogda verilen İslamahlakı ile ilgili kavramları listeler. 2. Dinlediği metin/diyalogdan hareketledavranışları iyi/kötü, doğru/yanlış olarak sınıflandırır. 3. Dinlediği metinde/diyaloglarda geçen “İnne ve Kardeşleri”ni fark eder. <p>KONUŞMA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dinlediği/okuduğu metin/diyalogdan hareketle İslam ahlakı ile ilgili kavramları doğru olarak tellaffuz eder. 2. Dinlediği/okuduğu metin/diyalogdan hareketle İslam ahlakıyla ilgili basit cümlelerle konuşur. 3. Sözlü iletişimde “İnne ve Kardeşleri” ile ilgili cümlelere yer verir. <p>OKUMA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Okuduğu metin/diyalogda geçen İslam ahlakı ile ilgili kavramları belirler. 2. Okuduğu metin/diyalogdan hareketle İslam ahlakının temel kavramlarını açıklar. 3. Okuduğu metin/diyaloglarda geçen “İnne ve Kardeşleri”yle ilgili kullanımları açıklar. <p>YAZMA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dinlediği/okuduğu metin/diyalogda geçen ahlaki ilkeleri listeler. 2. Dinlediği/okuduğu metin/diyalogdan hareketle İslam ahlakıyla ilgili kısa bir metin yazar. 3. Yazdığı cümle/metin/diyaloglarda “İnne ve Kardeşleri”ne yer verir.	<p>DİNLEME- ANLAMA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. kazanımda; usve-i hasene, birr, mekarimu’l-ahlak, îsâr, fazilet, sabır, kizb ve hased, kavramlarına dikkat çekilir. <p>KONUŞMA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. kazanımda; öğrencilerden temada verilen ahlaki ilkelerle ilgili Arapça bir sunum hazırlamaları, sunumu mümkün olduğunca ayet ve hadislerle desteklemeleri ve arkadaşlarına bunu Arapça olarak sunmaları sağlanır. 2. kazanımda لع ل - ن أحس ب / ve/veya bu ilkelere karşı tutumlara ve değerlendirmelere yer verilir. <p>OKUMA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 ve 2. kazanımlarda usve-i hasene, birr, mekarimu’l-ahlak, îsâr, fazilet, sabır, kizb ve hased kavramlarına ve bunlarla ilgili altını çizme, anlamını bulma, eşleştirme, boşluk doldurma, doğru yanlış belirleme gibi etkinliklere yer verilir. 3. kazanımda; “İnne ve Kardeşleri” ile ilgili isim ve haberlerini bulma, irab durumunu tanıtmaya, zamirlerle birlikte kullanımı gibi etkinliklere yer verilir. <p>YAZMA</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. kazanımda metin/diyalog beş basit cümleyle sınırlanır. 3. kazanımda anahtar sözcükler/ifadeler eşliğinde “İnne ve Kardeşleri” ile ilgili yazma etkinliklerine yer verilir. ! Bu temada (özellikle 1. konu) metin/diyaloglar, İslam ahlakına dair klasik /güncel kaynaklardan öğrenci seviyesi dikkate alınarak hazırlanır.

Çizelge A19 12. Sınıf Mesleki Arapça 1. Tema

Tema Adı	Dil Beceri ve Kazanımları	Açıklamalar
TEVHİD VE ŞİRK	<p>Bu tema sonunda öğrenciler;</p> <p>DİNLEME- ANLAMA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dinlediği metin/diyalogda verilen akaid ilmi ile ilgili kavramları listeler. 2. Dinlediği metin/diyalogda geçen itikadla ilgili kavramları ayırt eder. 3. Dinlediği metinde/diyaloglarda geçen “aksâm-ı seb'a”yı tanıır. <p>KONUŞMA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dinlediği/okuduğu metin/diyalogdan hareketle akaid ilminin temel kavramlarını söyler. 2. Dinlediği/okuduğu metin/diyalogdan hareketle akaidin temel konularıyla ilgili kısa cümleler kurar. 3. Sözlü iletişimde içerisinde “aksâm-ı seb'a”nın geçtiği cümleleri kullanır. <p>OKUMA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Okuduğu metin/diyalogda geçen akaidle ilgili kavramları belirler. 2. Okuduğu metin/diyalogdan hareketle inanç bakımından insanları listeler. 3. Okuduğu metin/diyaloglardan hareketle “aksâmı seb'a”yı tanıır. <p>YAZMA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dinlediği/okuduğu metin/diyalogdan hareketle akaidle ilgili kavramları doğru olarak yazar. 2. Dinlediği/okuduğu metin/diyalogdan hareketle akaid ilminin konularıyla ilgili kısa bir metin yazar. 3. Yazdığı cümle/metin/diyaloglarda “aksâm-ı seb'a”da yer alan filleri kullanır.	<p>DİNLEME- ANLAMA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. kazanımda; akaid, itikad, akide, ilm-i kelam, ilm-i tevhid, kavramları ile akaid ilminin bilgi kaynaklarına yer verilir. 2. kazanımda; ulûhiyet, tevhid, nübüvvet, mebd', mead, şirk, tağut kavramlarına yer verilir. <p>KONUŞMA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. kazanımda; akaid, itikad, akide, ilm-i kelam, ilm-i tevhid, kavramları ile akaid ilminin bilgi kaynaklarına yer verilir. 2. kazanımda akaid ilminin temel konularıyla ilgili gibi "ناقش مع زميلك", "تحدث عن..." uygun seviyeye etkinliklere yer verilir. <p>OKUMA</p> <p>1 ve 2. kazanımlarda; "İçerik ve Dil Yapıları" bölümünde geçen kelime/kavram ve cümlelerle ilgili altını çizme, anlamını bulma, eşleştirme, boşluk doldurma, doğru yanlış belirleme, gibi etkinliklere yer verilir.</p> <p>YAZMA</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. kazanım, beş cümle ile sınırlandırılır. ☐ Bu temada (özellikle 1. konu) metin/diyaloglar, klasik/güncel akaid kaynaklarından öğrenci seviyesi dikkate alınarak hazırlanır

Çizelge A20 12. Sınıf Mesleki Arapça 2. Tema

Tema Adı	Dil Beceri ve Kazanımları	Açıklamalar
KUR'AN KISSALARI	<p>Bu tema sonunda öğrenciler;</p> <p>DİNLEME- ANLAMA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dinlediği metin/diyalogdan hareketle Kur'an-ı Kerim'de geçen peygamberlere örnekler verir. 2. Dinlediği metin/diyalogdan hareketle peygamberlerin tevhide davetine örnekler verir. 3. Dinlediği metin/diyalogda geçen mücerred ve mezid fiilleri tanır. <p>KONUŞMA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dinlediği/okuduğu metin/diyalogdan hareketle Kur'an-ı Kerim'de geçen peygamberlere örnekler verir. 2. Dinlediği/okuduğu metin/diyalogdan hareketle peygamberlerin tevhide davetine örnekler verir. 3. Sözlü iletişimde içerisinde mücerred ve mezid fiillerin geçtiği cümleleri kullanır. <p>OKUMA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Okuduğu metinde/diyalogda geçen peygamberleri listeler. 2. Okuduğu metin/diyalogdan hareketle peygamberleri ve gönderildikleri toplumların genel özelliğini tanır. 3. Okuduğu metin/diyalogdan hareketle Kur'an kıssalarının genel özelliklerini açıklar. 4. Okuduğu metin/diyaloglardan hareketle mücerred ve mezid fiilleri tanır. <p>YAZMA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dinlediği/okuduğu metin/diyalogdan hareketle Kur'an-ı Kerim'de geçen peygamberlerle ilgili kısa bir metin yazar. 2. Yazdığı cümle/metin/diyaloglarda mücerred ve mezid fiillere yer verir.	<p>DİNLEME- ANLAMA</p> <p>1 ve 2. kazanımlar ulu'l-azim peygamberler ile sınırlandırılır.</p> <p>KONUŞMA</p> <p>1 ve 2. kazanımlar ulu'l-azim peygamberler ile sınırlandırılır. Bu kapsamda seviyeye uygun " تحدث " .verilir yer etkinliklere gibi " ناقش مع زميلك " , " عن... " OKUMA</p> <p>1. kazanımda Kur'an-ı Kerim'de adı geçen peygamberlerle ilgili boşluk doldurma, eşleştirme, başlık yazma, doğru yanlış belirleme gibi etkinliklere yer verilir.</p> <p>2. kazanım ulu'l-azim peygamberler ve gönderildikleri toplumlarla ilgili boşluk doldurma, eşleştirme, başlık yazma, doğru yanlış belirleme, mesajlarından örnekler verme gibi etkinliklerle desteklenir.</p> <p>3. kazanımda kıssaların özellikleri öğrenci seviyesi göz önünde bulundurularak ayrıntıya girilmeden ele alınır.</p> <p>YAZMA</p> <p>1. kazanım ulu'l-azim peygamberlerin yer verildiği beş basit cümle ile sınırlandırılır.</p> <p>☐ Bu temada (özellikle 1. konu) metin/diyalogların, klasik/güncel tefsir usulü/tefsir kaynaklarından öğrenci seviyesi dikkate alınarak oluşturulmasına özen gösterilir.</p> <p>☐ Bu temada sülasi mücerred ve sülasi mezid fiillerin genel tarifleri yapılır, aynı kökten kelimeler üzerinde birkaç örnek incelenerek bu fiillerin farklarına dikkat çekilir. Fiil çekimleriyle ilgili ayrıntılara girilmez.</p>

Çizelge A21 12. Sınıf Mesleki Arapça 3. Tema

Tema Adı	Dil Beceri ve Kazanımları	Açıklamalar
PEYGAMBERİMİZİN HİCRET SONRASI HAYATI	<p>Bu tema sonunda öğrenciler; DİNLEME- ANLAMA</p> <p>1. Dinlediği metin/diyalogdan hareketle Peygamberimizin (s.a.v.) Medine Dönemi olaylarını sıralar.</p> <p>2. Dinlediği metin/diyaloglarda geçen mezid fiilleri tanıır.</p> <p>KONUŞMA</p> <p>1. Dinlediği/okuduğu metin/diyalogdan hareketle Peygamberimizin (s.a.v.) Medine'deki hayatı ile ilgili basit cümleler söyler.</p> <p>2. Dinlediği/okuduğu metin/diyalogdan hareketle Peygamberimizin (s.a.v.) Medine hayatındaki süreçleri özetler.</p> <p>3. Sözlü iletişimde içerisinde mezid fiillerin geçtiği cümleleri kullanır.</p> <p>OKUMA</p> <p>1. Okuduğu metin/diyalogdan hareketle Peygamberimizin (s.a.v.) Medine hayatındaki süreçleri özetler.</p> <p>2. Okuduğu metin/diyalogdan hareketle Peygamberimizin (s.a.v.) Medine hayatınının İslam davetindeki yerini yorumlar.</p> <p>3. Okuduğu metin/diyaloglardan hareketle mezid fiillerin kalıp özelliklerini tanıır.</p> <p>YAZMA</p> <p>1. Dinlediği/okuduğu metin/diyalogdan hareketle Peygamberimizin (s.a.v.) Medine hayatındaki süreçleri listeler.</p> <p>2. Dinlediği/okuduğu metin/diyalogdan hareketle Peygamberimizin (s.a.v.) Medine hayatıyla ilgili kısa bir metin yazar.</p> <p>3. Yazdığı cümle/metin/diyaloglarda ism-i fail ve ism-i mef'ule yer verir.</p>	<p>DİNLEME- ANLAMA</p> <p>1. kazanım; Mescid-i Nebi'nin inşası, Muahat, Medine Sözleşmesi, gazveler (Bedir, Uhut, Hendek) gibi öne çıkan olaylarla sınırlandırılır.</p> <p>KONUŞMA</p> <p>seviyeye gibi "ناقش مع زميلك", "تحدث عن..." kazanımda. 1 uygun etkinliklere yer verilir.</p> <p>2. kazanım; Mescid-i Nebi'nin inşası, Muahat, Medine Sözleşmesi, gazveler (Bedir, Uhut, Hendek) gibi öne çıkan olaylarla sınırlandırılır.</p> <p>OKUMA</p> <p>1 ve 2. kazanımlarda; Mescid-i Nebi'nin inşası, Muahat, Medine Sözleşmesi, Ashab-ı Suffe, gazvelerin (Bedir, Uhut, Hendek, Hayber) yanı sıra Hudeybiye, davet mektupları, Mekke'nin Fethi, Senetü'l-Vüfud, Veda Haccı gibi "İçerik ve Dil Yapıları" bölümünde verilen olay, kelime, kavramlarla ilgili başlık yazma, metin oluşturma, anlamını bulma, yorumlama, boşluk doldurma, eşleştirme gibi etkinliklere yer verilir.</p> <p>YAZMA</p> <p>1 kazanımda "تسمع ما اكتب" gibi kalıp cümlelerle etkinlikler oluşturulur.</p> <p>2. kazanımda metin beş cümle ile sınırlandırılır.</p> <p>☐ Bu temada (özellikle 1. konu) metin/diyaloglar, siyer ve İslam tarihine dair klasik /güncel kaynaklardan öğrenci seviyesi dikkate alınarak hazırlanır.</p> <p>☐ Bu temada mezid fiiller; if'al, tef'îl, mufaale, ift iâl, if'ilâl, infial, tefe'ul, tefâul, istif'al bablarının mazi, muzari ve masdarlarıyla sınırlanır. İletli fiillere girilmez.</p>

Çizelge A22 12. Sınıf Mesleki Arapça 4. Tema

Tema	Adı	Dil Beceri ve Kazanımları	Açıklamalar
DİNÎ HÜKÜMLER نية ي الد الأحكام		Bu tema sonunda öğrenciler; DİNLEME- ANLAMA 1. Dinlediği metin/diyalogda geçen dinî hükümlerle ilgili kavramları listeler. 2. Dinlediği metin/diyaloglarda geçen ism-i fail ve ism-i meful örneklerini tanıır. KONUŞMA 1. Dinlediği/okuduğu metin/diyalogda geçen helaller ve haramları listeler. 2. Dinlediği/okuduğu metin/diyalogdan hareketle helal ve haramları söyler. 3. Sözlü iletişimde ism-i fail ve ism-i meful kullanımına örnekler verir. OKUMA 1. Okuduğu metin/diyalogda geçen helal ve haramlarla ilgili kavramları ayırt eder. 2. Okuduğu metin/diyalogdan hareketle haramları ayet ve hadislerden örneklerle açıklar. YAZMA 1. Dinlediği/okuduğu metin/diyalogdan hareketle helaller ve haramlarla ilgili kavramları doğru olarak yazar. 2. Dinlediği/okuduğu metin/diyalogdan hareketle helaller ve haramlarla ilgili kısa bir metin yazar. 3. Yazdığı cümle/metin/diyaloglarda ism-i fail ve ism-i mefulle yer verir.	DİNLEME- ANLAMA 1. kazanım tayyibât, habisât, helal, haram, mekruh ve mübah kavramlarıyla sınırlandırılır. KONUŞMA 1. Kazanımda konu ile ilgili kalıplar ve ilgili etkinliklere yer verilir. 2. kazanım öğrencilerden temada geçen helaller ve haramlarla ilgili bir sunum hazırlamaları bunu mümkün olduğunca görsellerle, ayet ve hadislerle destekleyerek arkadaşlarına sunmalarını sağlar. OKUMA 1. kazanımda tayyibât, habisât, helal, haram, mekruh, mübah, hududullah kavramları ile ilgili boşluk doldurma, eşleştirme, başlık yazma, doğru yanlış bulma, metin oluşturma gibi etkinliklere yer verilir. 2. kazanımda Kur'an-ı Kerim ve hadislerde geçen; yiyecek ve içeceklerle ilgili haramların yanı sıra şirk, yalan, zina, israf, hile, iftira, riba, yetim malı yeme gibi haramlarla ilgili boşluk doldurma, eşleştirme, başlık yazma, doğru yanlış bulma, metin oluşturma gibi etkinliklere yer verilir. 3. kazanımda ism-i fail ve ism-i meful ile ilgili eşleştirme, boşluk doldurma, doğru yanlış belirleme gibi etkinliklere yer verilir. YAZMA 2. Kazanımda gibi kalıpların kullanımıyla ilgili etkinliklere yer verilir. ☐ Bu temada (özellikle 1. konu) metin/diyalogların, klasik/güncel fıkıh/fıkıh usulü kaynaklarından öğrenci seviyesi dikkate alınarak oluşturulmasına özen gösterilir. ☐ İsm-i fail ve ism-i mefulle ilgili tanımlara yer verilir. Bunların mücerred ve mezid fiillerden türetilişi örneklerle açıklanır.

Çizelge A23 12. Sınıf Mesleki Arapça 5. Tema

Tema Adı	Dil Beceri ve Kazanımları	Açıklamalar
İSLAM'DA SOSYAL HAYAT	<p>Bu tema sonunda öğrenciler;</p> <p>DİNLEME- ANLAMA</p> <ol style="list-style-type: none"> Dinlediği metin/diyalogdan hareketle İslam'da sosyal hayata yön veren kavramları listeler. Dinlediği metin/diyalogdan hareketle sosyal hayatı düzenleyen ayet ve hadislere örnekler verir. Dinlediği metin/diyalogda geçen meçhul fiil ve naib-i fail örneklerini tanıtır. <p>KONUŞMA</p> <ol style="list-style-type: none"> Dinlediği/okuduğu metin hareketle sosyal hayatla ilgili temel kavramlara örnekler verir. Dinlediği/okuduğu metin/diyalogdan hareketle İslam'da sosyal hayatla ilgili ilkeleri kısa cümlelerle söyler. Sözlü iletişimde içerisinde meçhul fiil ve naib-i fail kullanımlarına yer verir. <p>OKUMA</p> <ol style="list-style-type: none"> Okuduğu metin/diyalogda geçen sosyal hayatla ilgili kavramları ayırt eder. Okuduğu metin/diyalogdan hareketle sosyal hayatla ilgili ilkeleri açıklar. Okuduğu metin/diyaloglardan hareketle meçhul fiil ve naib-i failin özelliklerini açıklar. 	<p>DİNLEME- ANLAMA</p> <p>1. kazanım adalet, hikmet, iffet, şecaat, emanet, istikamet ve maruf kavramları ile sınırlandırılacaktır.</p> <p>KONUŞMA</p> <p>1. kazanım adalet, hikmet, iffet, şecaat, emanet, istikamet ve maruf kavramları ile sınırlandırılacaktır.</p> <p>"ناقش مع زميلك", "تحدث عن..." uygun seviyeye kazanımda.2 gibi etkinliklere yer verilir.</p> <p>OKUMA</p> <p>1 ve 2. kazanımlarda "İçerik ve Dil Yapıları" bölümünde verilen kelime/kavram ve cümlelerle ilgili altını çizme, anlamını bulma, eşleştirme, boşluk doldurma, doğru yanlış belirleme, anlamını tahmin etme, başlık koyma gibi etkinliklere yer verilir.</p> <p>Ayrıca tema genelinde ayet ve hadislerin kullanılmasına özen gösterilir.</p> <p>YAZMA</p> <p>1. kazanımda "تسمع ما اكتب" gibi kalıp cümlelerle etkinlikler oluşturulur. Cümlelerin basit olmasına dikkat edilir.</p> <p>☐ Bu temada (özellikle 1. konu) metin/diyaloglar, mümkün olduğunca klasik/güncel hadis/fıkıh/ahlak kaynaklarından öğrenci seviyesi dikkate alınarak hazırlanır.</p> <p>☐ Bu temada meçhul fiiller ele alınırken "illetli fiiller"e de yer verilir.</p>

Çizelge A24 12. Sınıf Mesleki Arapça 6. Tema

Tema	Adı	Dil Beceri ve Kazanımları	Açıklamalar
İSLAM MEDENİYETİ		Bu tema sonunda öğrenciler; DİNLEME- ANLAMA	DİNLEME- ANLAMA
		1. Dinlediği metin/diyalogdan İslam medeniyetine özgü kavramları sıralar.	1. kazanım; tevhid, adalet, ilim, hikmet ve vakıf kavramlarıyla sınırlandırılır.
		2. Dinlediği metin/diyalogdan hareketle İslam medeniyetinin önemli şehirlerini tanıır.	2. kazanımda Mekke, Medine, Kudüs, Şam, Bağdat, Kurtubave İstanbul'a kısaca yer verilir.
		3. Dinlediği metin/diyaloglarda geçen merfu,mansub ve mecrur kelimeleri tanıır.	KONUŞMA
		KONUŞMA	1. kazanım; tevhid, adalet, ilim, hikmet, cihad ve vakıf kavramlarıyla sınırlandırılır.
		1. Dinlediği/okuduğu metin/diyalogdan hareketle İslam medeniyetine özgü kavramları söyler.	2. kazanımda Mekke, Medine, Kudüs, Şam, Bağdat, Kurtubave İstanbul'a yer verilir.
		2. Dinlediği/okuduğu metin/diyalogdan hareketle İslam medeniyetinin önemli şehirlerini sıralar.	3. kazanım beş cümleyle sınırlandırılır.
		3. Cümlelerinde merfu, mansub ve mecrur kelimeleri kullanır.	OKUMA
		OKUMA	1. kazanımda tevhid, adalet, ilim, hikmet ve vakıf kavramlarına yer verilir.
		1. Okuduğu metin/diyalogda verilen İslam medeniyeti ile ilgili kavramları belirler.	2. kazanımda İslam medeniyetinin önemli şehirlerinin özellikleriyle ilgili eşleştirme, boşluk doldurma, başlık yazma, metin oluşturma, doğru yanlış belirleme gibi etkinliklere yer verilir.
2. Okuduğu metin/diyalogdan hareketle İslam medeniyetinin önemli şehirlerinin özelliklerini tanıır.	3. kazanımda; Kudüs'ün tarihi, burada yaşamış peygamberler ile bu şehrin Müslümanlar açısından önemine kısaca değinilir.		
3. Okuduğu metin/diyalogdan hareketle Kudüs'ün Müslümanlar açısından önemini yorumlar.	4. kazanımda; kelimelerin ref, nasb ve cer sebepleri ile alametleriyle ilgili eşleştirme, boşluk doldurma, doğru yanlış belirleme gibi etkinliklere yer verilir.		
4. Okuduğu metin/diyalogdan hareketle merfu, mansub ve mecrur yapıları tanıır.	YAZMA		
YAZMA	1. kazanımda "تسمع ما اكتب" gibi kalıp cümlelerle etkinlikler oluşturulur.		
1. Dinlediği/okuduğu metin/diyalogdan hareketle İslam medeniyetinin önemli kavram ve şehirlerini doğru olarak yazar.	2 ve 3. kazanımlarda cümle/metin/diyalog beş cümleyle sınırlanır.		
2. Dinlediği/okuduğu metin/diyalogdan hareketle İslam medeniyetinin özellikleriyle ilgili kısa bir metin yazar.	Bu temada (özellikle 1. konu) metin/diyaloglar, islamtarihi, İslam kültür ve medeniyeti ve İslam sanatları tarihine dair klasik /güncel kaynaklardan ve öğrenci seviyesi dikkate alınarak hazırlanır. Bu temada merfular; mübteda, haber, fail, naib-i fail, "İnne ve Kardeşler"inin haberi, "Kane ve Kardeşleri"nin ismi ile sınırlandırılır. Mansublar, mef'ulun bih, "İnne ve Kardeşleri"nin ismi, "Kane ve Kardeşleri"nin haberi ile sınırlandırılır. Mecrurlar ise muzâf'un-ileh ve harfi cerli isimler ile sınırlanır.		
3. Yazdığı cümle/metin/diyalogda merfu, mansub ve mecrur yapıları kullanır.			

EK B İZİN BELGESİ

T.C.
AFYONKARAHİSAR VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-49809702-605.01-50482760
Konu : Şerife CEYLAN'ın Araştırma İzni

27/05/2022

VALİLİK MAKAMINA

- İlgi : a) Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 2020/2 sayılı Genelgesi.
b) İstanbul Aydın Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü'nün 16/05/2022 tarihli ve E-88083623-044-50529 sayılı yazısı.

İstanbul Aydın Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Arap Dili Eğitimi Anabilim Dalı Arap Dili Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Şerife CEYLAN'ın "İmam Hatip Liselerine Farklı Ortaokullardan Gelen Öğrencilerin Arapça Dersine İlgileri" konulu tez çalışmasında kullanılmak üzere 2021-2022 eğitim-öğretim dönemi içinde Müdürlüğümüze bağlı ilgi (b) yazı ekinde ismi belirtilen okulda öğrenim gören öğrencilere ilgi (a) genelgenin hükümleri doğrultusunda anket çalışması yapması, çalışmalarını tamamladıktan sonra sonuçlarının birer örneğini İl Millî Eğitim Müdürlüğüne teslim etmesi şartıyla, araştırma yapmaları Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarımızca da uygun görülmesi halinde olurlarımıza arz ederim.

Mevlüt ÇINAR
İl Millî Eğitim Müdürü V.

OLUR
27/05/2022

Dr. Mehmet BOZTEPE
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek:
- İlgi Yazı ve Ekleri (23 Sayfa)

EK C Tutum Ölçeği

ARAPÇA DERSİNE YÖNELİK TUTUM ÖLÇEĞİ

Değerli öğrenci;

Bu çalışma Proje İmam Hatip Liselerine Farklı Ortaokuldan Gelen Öğrencilerin Arapça Dersine İlgileri hakkında görüşlerin alınması ve bu görüşlerin değerlendirilmesi amacı için Proje İmam Hatip Lisesi 9,10,11 ve 12 sınıf öğrencilerine ilişkin kişisel bilgileri ve Arapça dersine ilişkin tutumlarına dair bilgilerine ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu amaçla düzenlenmiş olduğum ilk bölümde **kişisel bilgileri anketi** ,ikinci bölümünde ise **Arapça dersine yönelik ilgileri tutumları** yer almaktadır.

Lütfen her soruyu dikkatle cevaplandırınız. Ankette verdiğiniz bilgiler yalnızca araştırma amaçlı kullanılacak olup, kesinlikle gizli tutulacaktır. Anketi doldururken tüm soruları eksiksiz cevaplamaya özen gösteriniz. Katkılarınız için şimdiden teşekkür ederim.

Şerife CEYLAN

I. BÖLÜM

KİŞİSEL BİLGİLER ANKETİ

Aşağıdaki sorular çoktan seçmeli olarak düzenlenmiştir. Size uygun olan seçeneğin içine (X) işareti koyunuz.

1.Kaçıncı sınıfta okumaktasınız?

9.Sınıf 10. Sınıf 11.Sınıf 12.Sınıf

2.Cinsiyetiniz?

Kız : : Erkek

3.Hangi Ortaokuldan mezun oldunuz?

İmam Hatip Ortaokulu :

Normal Ortaokul :

4. En çok hangi amaçla Arapça öğreniyorsunuz? (Sadece birini işaretleyiniz.)

- (.....) Dersten geçmek
(.....) Arapça konuşan toplumlarla iletişim kurmak
(.....) İyi bir iş bulmak
(.....) Dini metinleri okumak ve anlamak
(.....) Yurt dışına gitmek
(.....) Kararsızım.
(.....) Diğer (lütfen belirtiniz).....

5.Derse ve sınava hazırlanmak dışında haftada kaç saat Arapça çalışıyorsunuz?

- (.....) Hiç çalışmıyorum.
(.....) 30 dakika
(.....) 1saat
(.....) 2-3 saat
(.....) Daha fazla (lütfen belirtiniz) .....

Lütfen Arka Sayfaya Geçiniz....

II. BÖLÜM - ARAPÇA DERSİNE YÖNELİK TUTUM MADDELERİ	Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
TUTUMLAR					
Aşağıdaki cümlelerin karşısında size en uygun olan kısmı (X) işaretleyiniz. Adınızı yazmayınız & soru atlamayınız.					
1) Arapça sevdiğim bir derstir.	5	4	3	2	1
2) Arapçayı kullanabileceğim web sitelerine girerim.	5	4	3	2	1
3) Arapça şarkılar dinlerim.	5	4	3	2	1
4) Arapça dersinden korkuyorum.	5	4	3	2	1
5) Arapça zor bir derstir.	5	4	3	2	1
6) Arapça dersinde zaman çabuk geçiyor.	5	4	3	2	1
7) Arapça zevkli geçen bir derstir.	5	4	3	2	1
8) Mümkün olsa Arapça dersi yerine başka bir ders almak isterdim.	5	4	3	2	1
9) Türkçe altyazısız veya dublajsız Arapça filmleri izlemem.	5	4	3	2	1
10) Arapça bilmenin iş şansımı artıracığını düşünüyorum.	5	4	3	2	1
11) Arapça hikâye kitapları okurum.	5	4	3	2	1
12) Arapça sınavından çekinirim.	5	4	3	2	1
13) Arapça dersini sıkıcı buluyorum.	5	4	3	2	1
14) Arapça ders kitaplarına çalışmaktan hoşlanmam.	5	4	3	2	1
15) Arapça yayın yapan televizyon kanallarını izlerim.	5	4	3	2	1
16) Arapça bilgimi artırmak için daha çok zaman harcamak istiyorum.	5	4	3	2	1
17) İlahiyatların %100 Arapça olmasına taraftarım.	5	4	3	2	1
18) Arapçadan nefret ediyorum.	5	4	3	2	1
19) Arapça oyunlar oynarım.	5	4	3	2	1
20) Arapça öğrenmek benim için son derece gereksizdir.	5	4	3	2	1
21) Arapçayı yaşamımda birçok şekilde kullanacağıma inanıyorum.	5	4	3	2	1
22) Arapça dersi benim için boşa zaman harcamaktır.	5	4	3	2	1
23) Arapça ders saatinin sayısı azaltılırsa mutlu olurum.	5	4	3	2	1
24) Arapça derslerinde işlenen konular önemlidir.	5	4	3	2	1
25) Arapça derslerinde Arapça konuşmaktan hoşlanmam.	5	4	3	2	1
26) Arapça çalışmak sinirimi bozar.	5	4	3	2	1
27) Arapça yazılabileceğim yabancı arkadaşlar edinmeye çalışırım.	5	4	3	2	1
28) Arapça dersini kaçırmak istemem.	5	4	3	2	1
29) Arapça ödevlerini yapmaktan zevk alırım.	5	4	3	2	1

Islak imzalı belge göndermeye gerek yok sayın hocam. Makalemize atıf yapmanız yeterli.

- 1) Özcan, Y. & Yapıcı, A. (2016). İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Arapça Dersine İlişkin Tutumlarının İncelenmesi (Ç.Ü. İlahiyat Fakültesi Örneği) . Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi (ÇÜİFD) , 16 (2) , 113-142 .
- 2) Özcan, Y. & Geçioğlu, A. R. (2021). İLAHİYAT FAKÜLTESİ HAZIRLIK SINIFI ÖĞRENCİLERİNİN YABANCI DİL ÖĞRENME GAYRETLERİNİN İNCELENMESİ (Ç.Ü. İLAHİYAT FAKÜLTESİ ÖRNEĞİ) . Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi (CÜİFD) , 21 (1) , 386-409.

Şe
tarihinde şunu yazdı:

r, 14:07

ÖZGEÇMİŞ